

**EGER MEGYEI JOGÚ VÁROS
ÖNKORMÁNYZATA**



**HELYI
ESÉLYEGYENLŐSÉGI
PROGRAMJA**

**Eger Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlése
431/2018 (XI. 29) számú Közgyűlési Határozatával
elfogadva**

TARTALOMJEGYZÉK

BEVEZETÉS	4
1. JOGSZABÁLYI HÁTTÉR BEMUTATÁSA.....	14
1.1 Jogszályi környezet.....	14
1.2. Az esélyegyenlőségi csoportokat érintő helyi szabályozás:	15
2. STRATÉGIAI KÖRNYEZET BEMUTATÁSA	16
2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, konceptiókkal, programokkal	16
2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása.....	17
2.3 Az önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása	17
3. A MÉLYSZEGÉNYSÉGBEN ÉLŐK ÉS A ROMÁK HELYZETE, ESÉLYEGYENLŐSÉGE	18
3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet.....	21
3.2 Foglalkoztatottság, munkaerőpiaci integráció.....	21
3.3. Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások.....	38
3.4. Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció.....	41
3.5 Telepek, szegregátumok helyzete.....	47
3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés.....	53
3.7 Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása	67
3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal.....	70
3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.....	71
4. A GYERMEKEK HELYZETE, ESÉLYEGYENLŐSÉGE, GYERMEKSZEGÉNYSÉG	73
4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.).....	73
4.2 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékossgal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése.....	81
4.3 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége	98
4.4 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása	100
5. A NŐK HELYZETE, ESÉLYEGYENLŐSÉGE	101
5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége	103

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások.....	110
5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe.....	115
5.4 A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak.....	116
5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaothton, családok átmeneti otthona).....	117
5.6 A nők szerepe a helyi közéletben	117
5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések	118
5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.....	120
6. AZ IDŐSEK HELYZETE, ESÉLYEGYENLŐSÉGE	121
6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői.....	129
6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete	130
6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés.....	131
6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen	133
6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.....	134
7. A FOGYATÉKKAL ÉLŐK HELYZETE, ESÉLYEGYENLŐSÉGE	135
7.1 A településen fogyatékkal élők főbb jellemzői, sajátos problémái	135
7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzügyi és természetbeni ellátása, kedvezményei.....	137
7.3 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.....	144
8. HELYI PARTNERSÉG, LAKOSSÁGI ÖNSZERVEZŐDÉSEK, CIVIL SZERVEZETEK ÉS FOR-PROFIT SZEREPLŐK TÁRSADALMI FELELŐSSÉGVÁLLALÁSA	145
9. A HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAM NYILVÁNOSSÁGA.....	147

BEVEZETÉS

Összhangban az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, Eger Megyei Jogú Város Önkormányzata Helyi Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség biztosítása érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalta, hogy az elkészült és elfogadott Helyi Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a koncepciókat, egyéb terveket és programokat, valamint az önkormányzat fenntartásában álló intézmények működését. Vállalta továbbá, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Fontosnak tartjuk hangsúlyozni, hogy az esélyegyenlőségi programban szereplő elemek jelentős része tekintetében **nem elsődlegesen az Önkormányzatnak van döntési kompetenciája**, sok esetben állami szervek rendelkeznek megfelelő eszközökkel, fenntartói vagy az egyes támogatásokat biztosító szerepkörben, ugyanakkor az esélyegyenlőség biztosítása érdekében az Önkormányzat jelen dokumentumban is együttműködési szándékát fejezi ki minden olyan kezdeményezés terén, amely elősegíti a programban megfogalmazott célok elérését.

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény 31. §-a szerint a települési önkormányzat ötévente öt évre szóló helyi esélyegyenlőségi programot fogad el. A Helyi Esélyegyenlőségi Programot a Eger Megyei Jogú Város Közgyűlése 2013. június 27-én alkotta meg, az ötévenkénti időtartamra tekintettel 2018-ban új Helyi Esélyegyenlőségi Programot kell megalkotni.

Az Esélyegyenlőségi Program szerkezeti felépítését, „tartalomjegyzékét” a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012 (VI.5.) EMMI rendelet határozza meg.

Értékeink, küldetésünk

Az esélyegyenlőség minden ember számára fontos érték. Megléte segíti a szolgáltatások egyenlő esélyű elérését, az esélyegyenlőségi program célcsoportjába tartozó emberek előnyben részesítését az élet minden területén, függetlenül attól, hogy nő vagy férfi, egészséges vagy fogyatékossgal él, milyen a származása vagy az anyagi helyzete. Egy település akkor tud fejlődni minden tekintetben, ha az itt élő emberek azt érzik, hogy helyük van itt, és a település, illetve az önkormányzat segíti őket abban, hogy hasznos tagjai legyenek a társadalomnak – Lőrincz L. László szavaival élve: „Talán úgy kellene élnünk – hisz ki tudja, meddig élhetünk? - hogy széppé tegyük a magunk és lehetőleg a mások életét is mindaddig, amíg ez lehetséges.”

Eger Megyei Jogú Város Önkormányzata folyamatosan érvényesíti az esélyegyenlőségi szempontokat a város működését, fejlesztését meghatározó alapvető dokumentumaiban. Az esélyegyenlőség megvalósítását működése minden területén érvényesítendő elvnek tekinti, amely áthatja valamennyi önkormányzati tevékenységet: a kötelező és önként vállalt feladatok ellátását a helyi szintű közpolitika alakítása során.

Az Önkormányzat az esélyegyenlőségi politikáját munkáltatói szerepkörben, közvetlen szolgáltatásai során és intézményfenntartói szerepkörben is érvényesíti. Az esélyegyenlőséggel kapcsolatos tevékenysége folyamán mindent megtesz annak érdekében, hogy az egyes projektek kidolgozásában az érdekelt civil szerveződések is aktív szerepet kapjanak, elősegítve ezzel a város lakosságának ilyen irányú szemléletváltását is. Ennek eszközei szabályozás, támogatás és a jó gyakorlatok bevezetése, bemutatása.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Eger Megyei Jogú Város Önkormányzata a Helyi Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,

a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,

a diszkriminációmentességet,

a szegregációmentességet,

a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket, ennek során együttműködik az egyes intézkedési terület tekintetében hatáskörrel rendelkező állami és más szervekkel.

Az esélyegyenlőség biztosításának alapfeltétele a diszkrimináció- és szegregációmentesség. Az esélyegyenlőségi programnak a városban élő azon hátrányos helyzetű csoportokra kell irányulnia, akik számára a sikeres élet és társadalmi integráció esélye a helyi társadalmat célzó fejlesztések és beruházások ellenére korlátozott marad a különböző területeken jelentkező hátrányaikat kompenzáló esélyegyenlőségi intézkedések nélkül.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program helyzetelemző részének célja

Elsődleges cél számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók **számát és arányát, valamint helyzetét** a településen.

Fontos a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a **szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását**, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További cél meghatározni az e csoportok **esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat**, és azokat a területeket, melyek **fejlesztésre szorulnak** az egyenlő bánásmód érdekében. A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT) tartalmazza.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a Helyi Esélyegyenlőségi Program Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

Eger városának bemutatása

Az Észak-Magyarországi Régió területén három megye található: Borsod-Abaúj-Zemplén, Heves és Nógrád megye. Északon Szlovákiával, nyugaton a Középmagyarországi régióval, délen és keleten pedig az Észak-alföldi régióval határos. Területe 13.430 km², amely az ország területének 14,4 %-át teszi ki, és ezzel a régiók között a negyedik legnagyobb. Borsod-Abaúj-Zemplén megye a régió területének 54, Heves megye 27, Nógrád megye pedig 19%-át adja. Területének 13%-a országos és helyi jelentőségű védett természeti terület, az ország védett területeinek 22%-át teszi ki.



Eger Heves megye székhelye, az Észak-Magyarországi Régióban található megyei jogú város. A régió Magyarország északi, észak-keleti részén, az Alföldről északra; Eger városa pedig a Bükk hegység dél-nyugati lábánál, a tengerszint felett 180 m-re fekszik, Budapesttől az M3 autópályán megközelítve mintegy 140 km távolságra. Elsősorban az Eger-patak völgye határozza meg a városszerkezetet, így észak-déli irányban 12 km hosszú, kelet-nyugati irányban pedig 3 km széles.

A település területe 104 km², állandó népesség száma 52961 fő a KSH 2017-es adatai alapján.

Demográfiai jellemzők

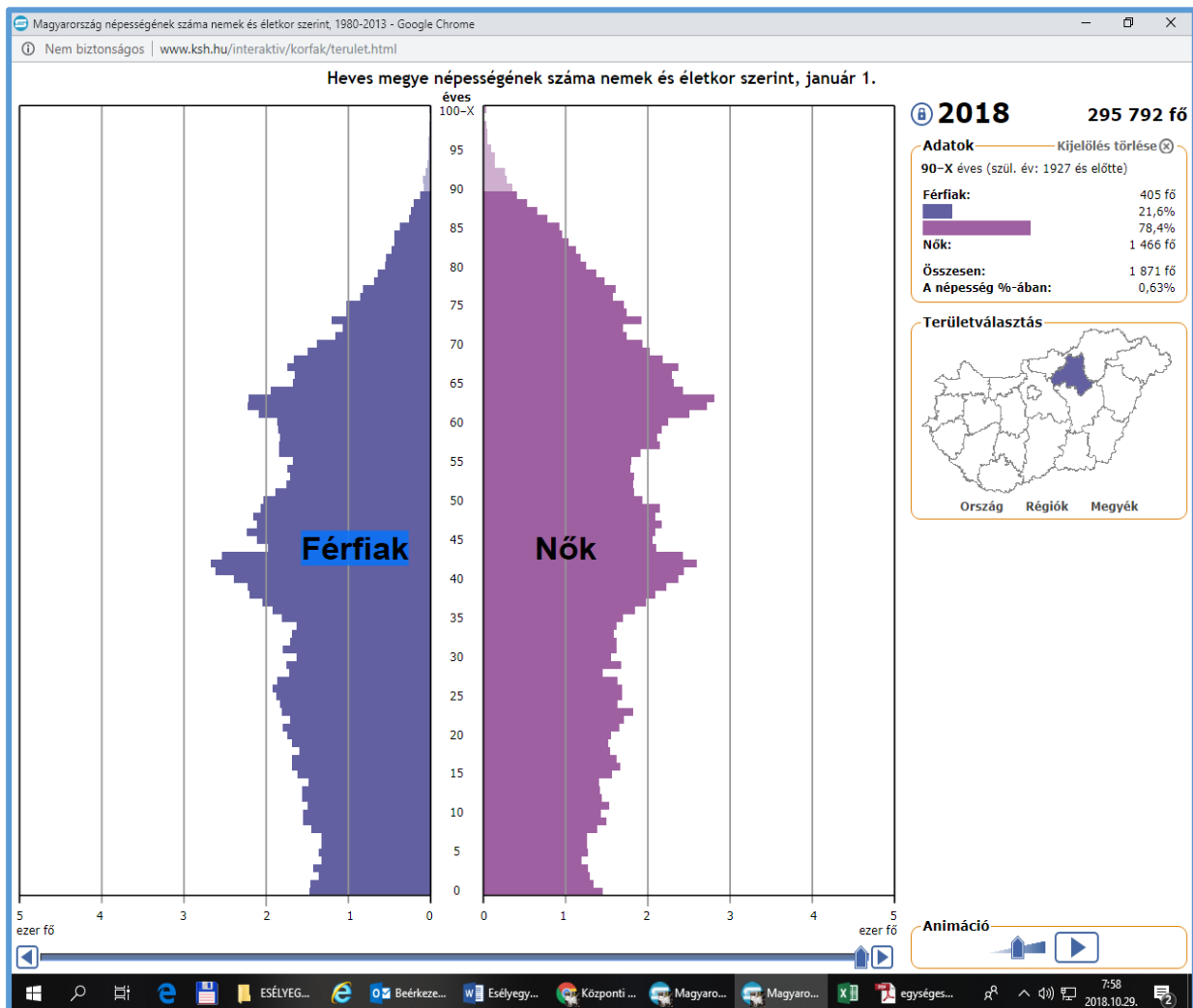
A KSH adatai szerint Magyarország lakónépessége 2018. január 1-én 9.778. 371 fő. 2017-ben Magyarország népességének természetes fogyása 40 100 fő volt, ami 6110-zel nagyobb a 2016-os évnél.

2017-ben a születések száma 1,6 százalékkal elmaradt a 2016. évitől, a halálozásoké pedig - az év eleji influenzajárvánnyal is összefüggésben - 3,7 százalékkal meghaladta azt.

2017-ben 91 600 gyermek született, ami 1463-mal kevesebb, mint 2016-ban. 2017-ben 131 700-an haltak meg, 4647-tel többen, mint 2016-ban. A halálozások számának emelkedése, valamint a születések számának csökkenése következtében a természetes fogyás 18 százalékkal nőtt: a 2016. évi 33 990-nel szemben 2017-ben 40 100 fő volt.

Az Észak-magyarországi régióban található Heves megye az ország kisebb megyéi közé tartozik. Területe 3.637 km², mellyel 16. a megyék sorában. A megye lakóinak száma folyamatosan csökken, a népesség jelenleg a 13. helyen szerepel a megyék rangsorában. Megyénkben a lakosság számának csökkenése a régiósnál (1%) kisebb, az országosnál (0,2%) nagyobb mértékű. A megyében 121 település található, melyből a városok száma 11. Forrás: KSH

Heves megye korfája



A lakónépesség évek óta tartó folyamatos csökkenése meghaladja az országos átlagot, a természetes fogyás és az elvándorlás következtében Heves megyében tovább folytatódott a népesség fogyása.

Az egriek legnagyobb része Heves megyébe, azon belül is az Egri Kistérségbe költözik el, de továbbra is a megyeszékhelyre járnak be tanulni, illetve dolgozni.

A további elvándorlás ellen hat és kiemelt jelentőséggel bír a gazdasági fejlődést szolgáló M25-ös gyorsforgalmi út kiépítése, a Robert Bosch Automotive Steering Kft-nél a foglalkoztatás bővítése, a ZF Hungária Kft-nél épült új gyár, melyben 2018-tól 770 főt foglalkoztatnak, és a 2017-ben átadott és a jelenleg előkészítés alatt álló új ipari kapacitások, a RUAG Aerostructures új egri repülőgéppalkatrész-gyára.

Eger lakónépessége, összetétele

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén

Év	Fő (TS 0101)	Változás
2012	54 867	-
2013	54 527	99,4%
2014	54 609	100,2%
2015	54 480	99,8%
2016	53 876	98,9%
2017	53 505	99,3%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A táblázat a 2012-2017. közötti időszakban, az előző évhez viszonyítva mutatja a lakónépesség változását. Megállapítható, hogy Eger lakónépesség száma a vizsgált időszakban 1362 fővel csökkent, a 6 év viszonylatában jelentős kiugrások nem láthatók.

A KSH-módszertan alapján lakónépességnek tekintjük mindazok összességét, akik állandó illetve tartózkodási hellyel rendelkeznek az adott címen és azt tekintik életvitelszerű lakóhelyüknek. Állandó népességnek azt hívjuk, akik az adott területen bejelentett lakóhellyel (állandó lakcímmel) rendelkező személyek, függetlenül attól, hogy van-e máshol bejelentett tartózkodási helyük (ideiglenes lakcímmel), máshol tanulnak, máshol dolgoznak stb.

Eger állandó népességszáma korcsoportonként, nemek szerint a 2016. évben

2.1. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (a 2016-os év adatai)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 0301)	Férfiak	Nők
Állandó népesség száma (férfiak TS 0300, nők TS 0302)	24 647	28 858	53 505	46,06%	53,94%
0-2 évesek (összes száma TS 0305, aránya TS 0316)					
0-14 éves (férfiak TS 0306, nők TS 0307)	3 590	3 267	6 857	6,71%	6,11%
15-17 éves (férfiak TS 0308, nők TS 0309)	691	707	1 398	1,29%	1,32%
18-59 éves (férfiak TS 0310, nők TS 0311)	14 469	15 467	29 936	27,04%	28,91%
60-64 éves (férfiak TS 0312, nők TS 0313)	1 809	2 674	4 483	3,38%	5,00%
65 év feletti (férfiak TS 0314, nők TS 0315)	4 088	6 743	10 831	7,64%	12,60%

Forrás: TEIR, KSH-TSTAR

Különösen a 60-64 és 65 év felettek tekintetében látható szignifikáns eltérés a nemek között, jelezve az idősebb generációk speciális problémáit, helyzetét.

2.2. számú táblázat - 15-17 éves gyermekek száma

Korcsoport	Fő		Változás
	2001	2011	Fő
15 éves gyermekek száma	n.a	n.a	n.a
16 éves gyermekek száma (TS 0501)	1 074	887	-187
17 éves gyermekek száma (TS 0502)	989	992	3
Összesen	2 063	1 879	-184

Forrás: TEIR - KSH, Népszámlálási adatok

Öregedési index

3. számú táblázat - Öregedési index

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 0328)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 0327)	Öregedési index (%)
2012	9 529	6 966	136,79%
2013	9 972	6 927	143,96%
2014	10 308	6 946	148,40%
2015	10 543	6 947	151,76%
2016	10 831	7 076	153,07%
2017	n.a	n.a	n.a

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az **öregedési index** az időskorú, 65 év feletti népességnek a gyermekkorú, 0-14 éves népességhez viszonyított arányát fejezi ki. A népesség korösszetétele változásának és az elöregedés folyamatának legfontosabb indikátora, amelynek a demográfiai jövő szempontjából van kiemelt jelentősége (KSH módszertan alapján).

Megállapítható, hogy Egerben az időskorúak száma folyamatosan emelkedik, míg a gyermekkorú népességszám 2013-ig folyamatosan csökken, majd 2014-től lassan emelkedik.

Ez az öregedési index emelkedését eredményezi, azaz emelkedik az egy fő fiatalkorúra jutó, „eltartandó” időskorúak száma. A változás hosszabb időtartamot vizsgálva még szembeűnőbb: a 2001. évben 8 181 gyermekkorúra 9 075 időskorú lakos jutott, az öregedési index 110,8 % volt, míg 2016-ban 7 076 gyermekkorúra 10 831 időskorú, melynek mutatója évi 153 %.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások

Év	Állandó odavándorlás jellegű (TS 0601)	Elvándorlás (TS 0600)	Egyenleg	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (TS 0602)
2012	1 182	1 122	60	-2,6
2013	1 169	1 164	5	-2,6
2014	1 238	1 209	29	-1,15
2015	1 250	1 251	-1	-2,96
2016	1 350	1 481	-131	-4,24
2017	n.a	n.a	n.a	n.a

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Belföldi vándorlási különbözet területi egységenként: a mutató egy adott közigazgatási egység esetében az odavándorlók és az elvándorlók számának különbözetét tartalmazza ezer lakosra számítva, amely magába foglalja az állandó és az ideiglenes vándorlást is. Egy adott földrajzi terület népesség vonzó hatását, illetve annak hiányát fejezi ki.

Városunk vonatkozásában 2015-től romló tendencia figyelhető meg: 2014-ig az elvándorlás kevesebb volt, mint az idevándorlás, 2015-től azonban az elvándorlók száma több, mint az idevándorlóké.

5. számú táblázat - Természetes szaporodás

Év	Élveszületések száma (TS 0701)	Halálozások száma (TS 0702)	Természetes szaporodás (fő)
2012	443	602	-159
2013	428	597	-169
2014	446	562	-116
2015	447	641	-194
2016	411	622	-211
2017	n.a	n.a	n.a

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A természetes szaporodás illetve fogyás az adott területen az élveszületések és a halálozások egyenlege. Látható, hogy a vizsgált időszakban a halálozások száma magasabb, mint az élve születéseké.

Összegezve: a fenti ábrák azt mutatják, hogy a **fiatalkorúak száma alacsony, a középkorúak száma növekszik és viszonylag magas az időskorúak száma.** A gyermekvállalási kedv alacsony. A férfiak várható élettartama jóval alacsonyabb a nőknél, amely egyben országos tendencia is.

Szociálpolitikai, lakáspolitikai és más várospolitikai intézkedésekkel támogatni kell a fiatalok városban maradását és a gyermekvállalást.

Az Esélyegyenlőségi Program hatálya

Eger Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlése 2006. IV. 27-én alkotta meg első Esélyegyenlőségi Programját, azonban a jogszabályi változások miatt annak hatályon kívül helyezése és újra alkotása vált szükségessé, 2013-ban.

A települési esélyegyenlőségi programot öt évre kell tervezni. Időarányos megvalósulását, illetve a helyzetelemzésben feltártak esetleges megváltozását kétévente át kell tekinteni, és a helyi esélyegyenlőségi programot felül kell vizsgálni.

Időbeli hatálya: 2018 november ... – 2023. november....

Területi hatálya: Eger város közigazgatási területe

Felülvizsgálat: Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény 31. § (4) bekezdésében foglaltak alapján Eger Város Települési Esélyegyenlőségi Programjának időarányos megvalósulását illetve a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok oktatási, lakhatási, foglalkoztatási, egészségügyi és szociális helyzetének esetleges megváltozását kétévente át kell tekinteni, és az áttekintés alapján, szükség esetén, a programot felül kell vizsgálni.

1. JOGSZABÁLYI HÁTTÉR BEMUTATÁSA

1.1 Jogszályi környezet

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítése az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján történt. A program összeállítására vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei állapították meg:

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és
- a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012 (VI.5.) EMMI rendelet

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésekor különös figyelmet fordítottunk

- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Möt.v.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.) előírásaira.
- EU 2014-2020 stratégia,
- Nemzeti Reform Program, Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, „Legyen jobb a gyerekeknek! Európai Unió ifjúsági stratégiája 2010-2018 Nemzeti Stratégia, Nemzeti Ifjúsági Stratégia 2009-2024., A Nemzeti Ifjúsági Stratégia 2017-2018. évekre vonatkozó cselekvési terve továbbá a 1494/2011. (XII. 27.) Korm. határozattal megállapított Új Nemzedékek Jövőjéért Program, mely Kormány ifjúságpolitikai keretprogramja.

1.2. Az esélyegyenlőségi csoportokat érintő helyi szabályozás:

- 39/2001. (X.19.) önkormányzati rendelet a Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjrendszer helyi szabályozásáról.
- 16/2003. (IV.04) önkormányzati rendelet a lakáshoz jutás helyi támogatásának rendjéről
- 2/2011. (I. 28.) önkormányzati rendelet Eger Város Ösztöndíjasa cím alapításáról, a címmel járó támogatásról, annak folyósításáról
- 14/2007. (III.30) önkormányzati rendelet a személyes gondoskodást nyújtó szociális, valamint a gyermekjóléti alapellátásokról és azok térítési díjairól.
- 26/2009. (V. 29.) önkormányzati rendelet az önkormányzat tulajdonában álló bérlakások bérbeadásának, valamint a bérleti díjak és a külön szolgáltatások díjai megállapításának szabályairól.
- 34/2013. (XI. 15.) önkormányzati rendelet a kötelező közművelődési feladatokról.
- 33/2015 (X.30) önkormányzati rendelete a városfejlesztéshez kapcsolódó feladatok ellátásáról
- 20/2016. (VII. 01.) önkormányzati rendelet a vállalkozások beruházás ösztönzési és munkahelyteremtési helyi támogatásának programjáról,
- 7/2015. (II. 27.) a települési támogatás megállapításáról, kifizetésének, folyósításának rendjéről, valamint felhasználásának ellenőrzéséről
- 10/2017. (III.31) önkormányzati rendelet az újszülött gyermekes családok megajándékozásáról
- az önkormányzat éves költségvetési rendelete, zárszámadása, költségvetési beszámoló

2. STRATÉGIAI KÖRNYEZET BEMUTATÁSA

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Fontos megemlíteni azokat a stratégiákat, koncepciókat, programokat és terveket, melyek alapvetően egy-egy szektor konkrét célkitűzéseit és terveit határozzák meg, mégis szervesen és elválaszthatatlanul kapcsolódnak az esélyegyenlőség kérdésköréhez. A legfontosabbak a következők:

Stratégiák, koncepciók:

- Integrált Településfejlesztési Stratégia: az Integrált Városfejlesztési Stratégiát (IVS) a 2014-2023-as időszakra vonatkozóan felváltó Integrált Településfejlesztési Stratégia (ITS) meghatározza a Településfejlesztési Koncepcióban lefektetett célok elérésének középtávú fejlesztési elképzeléseit, beavatkozási területeit annak érdekében, hogy a Település és Területfejlesztési Operatív Programban (TOP) a város számára rendelkezésre álló forráskeretet felhasználhassa.
- Eger Megyei Jogú Város Településfejlesztési Koncepciója
- Városi Drogstratégia 2014
- Szolgáltatástervezési Koncepció 2007.
- Heves megye Szakképzés-fejlesztési Koncepciója 2013.
- Eger MJV Marketing Koncepciója 2014.
- Eger Megyei Jogú Város Középtávú Gyermek- és Ifjúsági Koncepciója 2017 - 2022
- Eger Város Stratégiája a Drogprobléma Kezelésére 2014
- Eger Megyei Jogú Város Kulturális- és Közösségfejlesztési stratégiája
- Eger Megyei Jogú Város Sportkoncepciója 2015-2020

Tervek

- Anti-szegregációs Terv
- Fenntartható Energiagazdálkodási Akcióterv,
- Eger Város Települési Éghajlatvédelmi Stratégiai Terve 2013.
- Gyermek és Ifjúsági Cselekvési Terv 2015-2016.
- Eger Megyei Jogú Város Településszerkezeti Terve 2004.
- Egyéb dokumentumok
- Egri ifjúságkutatás 2016.
- Környezetvédelmi program 2011.
- Gazdasági Program 2015-2020.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Eger székhelye a 17 települést tömörítő Egri Kistérség Többcélú Társulásának. A társulás közös központi orvosi ügyeleti rendszert tart fenn, illetve működtet. Összehangolja a területén található települési önkormányzatok, gazdasági szervezetek térségi hatású fejlesztési elképzeléseit, információk szolgáltatásával elősegíti a tervezési munkát és az elfogadott tervek megvalósítását, különös tekintettel az Európai Unió 2014-2020 programozási időszakának a megyei jogú városoktól tágabb térségeket érintő pályázati lehetőségeire és fejlesztéseire.

Egri székhelyű a Heves Megyei Regionális Hulladékgazdálkodási Társulás. A Társulás 2003. június 17-én alakult meg, 230 ezer lakos összefogását testesíti meg. A Társulás tagönkormányzatai között Borsod-Abaúj-Zemplén, Nógrád, Jász-Nagykun-Szolnok és Heves megyei települések találhatók.

2.3 Az önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A Helyi Esélyegyenlőségi Program elkészítése során az önkormányzat által elfogadott koncepciókban, tervekben, stratégiákban szereplő adatok kerültek felhasználásra.

A helyi esélyegyenlőségi program a Szociális és Munkaügyi Minisztérium által kiadott Módszertani Segédlet és Gyakorlati Útmutató Helyi Esélyegyenlőségi Programok megalkotásához, az Emberi Erőforrások minisztere 2/2012. (VI.5.) EMMI rendelete a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól alapján készült.

A helyzetelemzés elkészítéséhez a KSH és a TeIR adatbázis, a népszámlálási adatok, az önkormányzat adatbázisa szolgáltak alapul.

A dokumentumban felhasznált adatok az elérhetőségük és statisztikai feldolgozottságuk függvényében kerültek bemutatásra.

3. A MÉLYSZEGÉNYSÉGBEN ÉLŐK ÉS A ROMÁK HELYZETE, ESÉLYEGYENLŐSÉGE

A mélyszegénység többdimenziós jelenség, amely megmutatkozik többek között a nagyon alacsony képzettségben és foglalkoztatottságban, az ebből következő súlyos megélhetési zavarokban, kihat az elemi lakhatási, táplálkozási körülményekre, az érintettek egészségi állapotára, és kirekesztéshez vezethet.

A mélyszegénység megítélése, mint az Lovász Gergely „Mélyszegénység - A társadalomkutatás alapjai” című írásában olvasható, országtól függően más és más. Az ENSZ által használt abszolút mélyszegénységi küszöb szerint például ebbe a csoportba tartozók kevesebb, mint 1 dollárból élnek naponta, ami átszámítva hozzávetőlegesen havi alig 9 ezer forintot, éves szinten kb. 100 ezer forintot jelent.

Ez a mérőszám elsősorban a fejlődő országokra jellemző, a fejlett világban, más mutatókat használnak.

A szegénységi küszöb 2015-ben egyszemélyes háztartás esetén 843.941 Ft volt, a 2 felnőtt 2 gyermekes háztartás esetében pedig 1 772 275 Ft. A relatív jövedelmi szegénységi arány a nem roma népesség körében 13,76%, a roma népesség körében 63,6% volt

A szegénység megítélésénél a másik használt fogalom a létminimum, amely egy szerény, de elfogadható életminőséget tesz lehetővé. A KSH adatszolgáltatása szerint a létminimum egy fogyasztási egységre számított átlagos értéke havonta 2015-ben 88.016 Ft, 2016-ban havonta 88.619,- forint volt. 2017-ben a korábbi KSH módszertan, és a KSH által felvett háztartási statisztikai adatállomány adatai alapján a létminimum egy főre jutó összege: 90.450 Ft volt. Ez két keresős és két gyermeket nevelő háztartás esetében: 262.305 Ft. Az ennél kevesebb jövedelemmel rendelkezőket nevezhetjük szegénynek.

A mélyszegénység fogalmát a Társadalmi Megújulás Operatív Program (későbbiekben: TÁMOP) „Közösségi felzárkóztatás a mélyszegénységben élők integrációjáért” című pályázati felhívás bizonyos része írja le pontosan. Eszerint:

„Azokat a közösségeket, amelyek mélyszegénységbe süllyedtek a nagyon alacsony iskolázottság és foglalkoztatási ráta, erős települési, lakóövezeti térségi koncentráció és szegregáció, az ezekből következő súlyos szociális deficit és a hátrányos társadalmi helyzet újratermelődésének nagyon nagy valószínűsége jellemzi.”

A statisztikai adatok és a segélyezési tapasztalatok alapján egyik legsúlyosabb gond a szegénységben élők, közöttük a roma népesség helyzetének fokozatos romlása. Ennek következménye a leszakadás, a kiszorulás az életlehetőségekből mind a tanulás, mind a foglalkoztatás, mind az egészségügyi szolgáltatások, és a társadalmi részvétel területén

Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2016. évi nyomonkövetési jelentése: „a 2015. évre vonatkozó statisztikai adatok szerint (KSH) Magyarországon összesen mintegy 2,735 millió ember élt szegénység által veszélyeztetett helyzetben vagy társadalmi kirekesztődésben.

Magyarország az Európa 2020 Stratégiának a szegénység csökkentését szolgáló céljához kapcsolódva a gyermekes családok szegénységi rátájának, a súlyos anyagi nélkülözésben

élők számának, valamint a nagyon alacsony munkaintenzitású háztartásban élők számának 20-20 %-os csökkentését vállalta 2020-ig; ez – a három indikátor által lefedett népesség közötti átfedések kiszűrésével – 450 ezer fő szegénységből való kiemelésével egyenértékű.”

„A szemléletváltó felzárkózást segítő közpolitikai beavatkozás talán legtöbbet ígérő eredménye, hogy a mélyszegénységben élők jelentős részét sikerült kimozdítani a segélyezési rendszer passzivitásra készítő viszonyaiból, és a közfoglalkoztatásba, illetve a közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó képzési programokba való bevonással oly módon aktivizálni, hogy megkezdődhessen az önálló életvezetési és jövedelemszerzési képesség kialakítása, illetve helyreállítása.”

A szegénységi kockázatok különösen sújtják a gyermekeket és a hátrányos helyzetű térségekben élőket. A romák nagy többsége ehhez az utóbbi csoporthoz tartozik.

A KSH 2011-es népszámlálási adatai szerint a lakosság 1,97%-a, vagyis 315.583 fő vallotta magát cigánynak, másfélszer annyian, mint a 2001-es népszámláláskor (190 046 fő).

Magyarországon a romák felzárkóztatását megcélzó politikát nem lehet elválasztani a szegénység elleni általános küzdelemtől, a társadalmi és a gazdasági versenyképesség javításától. A romák esetében jellemző az, hogy még a halmozottan hátrányos helyzetű csoportokon belül is legkedvezőtlenebb helyzetben lévőkhez tartoznak.

Ugyanitt szó esik arról is, hogy a cigányság területileg egyenetlenül helyezkedik el az országban. A területi eltérések jelentősek mind a teljes lakosságon belüli, mind pedig a roma népességen belüli arányszámokat tekintve. Az ország egyes megyéiben a teljes lakossághoz viszonyított arányuk 3 százalék alatt marad, miközben Borsod-Abaúj-Zemplén és Heves megyében az országos átlag felett van.

A roma lakosság létszáma, 1991–2021

Területi egység	1991	2001	2011	Alap*	Alacsony	Magas
				2021		
Budapest	40 400	59 600	80 500	103 200	95 900	110 600
Közép-Magyarország	65 800	97 000	132 700	173 000	159 600	186 700
Közép-Dunántúl	22 800	31 000	39 800	49 500	45 900	53 200
Nyugat-Dunántúl	22 200	26 400	30 200	33 700	31 900	35 400
Dél-Dunántúl	63 500	72 400	79 300	84 900	82 700	86 800
Észak-Magyarország	123 800	151 500	181 900	215 500	204 300	226 500
Észak-Alföld	114 500	129 600	145 000	161 300	155 200	166 700
Dél-Alföld	35 500	41 800	48 700	56 300	53 500	59 000
Magyarország összesen	448 100	549 700	657 600	774 200	733 100	814 300

*Az előrebecslés különböző demográfiai „forgatókönyveket” feltételezve három verzióban készült.

Forrás: Hablicsek László: Kísérleti számítások a roma lakosság területi jellemzőinek alakulására és 2021-ig történő előrebecslésére. In Demográfia, 2007. 50. évf. 1. szám 7–54.

A táblázatból látható, hogy országos viszonylatban a cigány (roma) lakosság létszáma 10 évente, kb. 20 %-kal emelkedik. Ez a tendencia megfigyelhető az Észak-Magyarország régióban is. A 2021. évre szóló előrebecslés „alap”, azaz közepes intenzitású verziója némileg csökkenő (17 %-os) létszámemelkedést jelez, megtartva azonban a teljes magyarországi cigány (roma) lakosságon belüli észak-magyarországi 27 %-os részarány-jellemzőt.

Nem áll rendelkezésünkre adat arra vonatkozóan, hogy Egerben hány fő vallja magát roma nemzetiséghez tartozónak.

Az Egri Cigány Önkormányzat együttműködik önkormányzatunkkal, a munkaügyi központtal, a köznevelési intézményekkel a roma származású emberek munkahelyteremtése, képzése és a gyermekek esélyegyenlőségének megteremtése érdekében. **Egerben két nagyobb, jellemzően romák lakta telep található, a Szala városrészen és a Béke telepen. Itt laknak a legtöbben és őket érintik leginkább a közösségfejlesztő és felzárkóztató kezdeményezések.**

Eger Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének 26/2009. (V. 29.) önkormányzati rendelete önkormányzat tulajdonában álló bérlakások bérbeadásának, valamint a bérleti díjak és a külön szolgáltatások díjai megállapításának szabályairól tartalmazzák az önkormányzati lakások szociális, költségelví és piaci alapú bérbeadásának szabályait, és a bérlakások lakbérének megfizetéséhez nyújtható helyi támogatásra vonatkozó előírásokat.

Eger Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének 7/2015. (II. 27.) önkormányzati rendelete a települési támogatás megállapításáról, kifizetésének, folyósításának rendjéről, valamint felhasználásának ellenőrzéséről a meghatározott jövedelemszint alattiak számára települési támogatást biztosít a lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viseléséhez, a temetéshez, a gyógyszerköltségekhez, 18 évesnél idősebb, tartós betegsége miatt legalább napi 4 órás ápolást, gondozást igénylő hozzátartozó gondozásához, a gyermekek neveléséhez. Rendkívüli települési támogatás nyújtására is lehetőséget biztosít az önkormányzat meghatározott esetekben, kifejezetten megélhetési nehézségekkel küzdő, rendkívüli vagy krízishelyzetbe került személyek részére

Eger Megyei Jogú Város Közgyűlésének 14/2007. (III. 30.) önkormányzati rendelete a személyes gondoskodást nyújtó szociális, valamint a gyermekjóléti alapellátásokról és azok térítési díjairól az önkormányzat fenntartásában lévő intézményekben az alábbi szolgáltatásokat nyújtja a rászorulóknak részére:

- a) étkeztetés, a házi segítségnyújtás, a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás,
- b) az idősek nappali ellátása, idősek és hajléktalanok otthona
- c) hajléktalanok éjjeli menedékhelye és átmeneti szállása
- d) gyermekek napközbeni ellátása: bölcsőde, családi bölcsőde, óvoda, általános iskolai napközi, napközbeni gyermekfelügyelet
- e) gyermekek átmeneti gondozása: gyermekek átmeneti otthona, családok átmeneti otthona, helyettes szülők, kistérségi feladat gesztoraként.

Az elmúlt években a hátrányos helyzetűek, inaktív munkaerő-piacra történő visszakerülése érdekében az önkormányzat közfoglalkoztatással igyekezett segíteni a munkavégzéshez kapcsolt, munkajövedelemmel járó foglalkoztatást.

Segélyezésre 2016-ban a Polgármesteri Hivatalban 11,4 millió Ft-ot, az önkormányzatnál – a közfoglalkoztatáson kívül – 58,8 millió Ft-ot fizettünk ki. A közfoglalkoztatás 33 millió Ft kiadást jelentett. Az egyenlőtlenség meglétét bizonyító esetekről nincs tudomásunk

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

A szegénység számos társadalmi tényező által meghatározott, összetett jelenség. Okai között szerepelnek társadalmi és kulturális hátrányok, szocializációs hiányosságok, alacsony vagy elavult iskolai végzettség, munkanélküliség, egészségi állapot, a családok gyermekszáma, a gyermekszegénység, de a jövedelmi viszonyok mutatják meg leginkább.

Az alacsony jövedelműek bevételeinek számottevő része származik a pénzbeli juttatások rendszereiből.

Az inaktív emberek között nagy arányban fordulnak elő az alacsony iskolai végzettségűek, a megváltozott munkaképességűek és a romák. **Városunkban tapasztalataink szerint a munkaerőpiacra jutás fő akadályai: az alacsony iskolázottság, a tartós munkanélküli létből fakadó motivációs problémák.**

A roma nők iskolai végzettsége, foglalkoztatottsági szintje, jövedelme még a roma férfiakénál is alacsonyabb.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerőpiaci integráció

Foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya

A mindennapjainkban jelen lévő, ám esetenként e tárgyban nem pontosan használt szakkifejezéseket célszerűnek látjuk a KSH és az EUROSTAT módszertan alapján az alábbiakban pontosítani:

- **Foglalkoztatottnak** tekintendő mindenki, aki az adott héten legalább egy óra munkát végzett vizsgált időszakban (ún. vonatkozási héten, a hetet hétfőtől vasárnapig számítva) legalább 1 óra jövedelmet biztosító munkát végzett, illetve rendelkezik olyan munkahellyel, ahonnan csak átmenetileg (szabadság, betegség stb. miatt) volt távol.
- **Gazdaságilag aktívak** azok, akik megjelennek a munkaerőpiacon, azaz foglalkoztatottak és munkanélküliek
- **Munkanélkülinek** tekintendő az a személy, akire a következő kritériumok egyidejűleg teljesülnek:

- az adott héten nem dolgozott (s nincs olyan munkája, amelytől átmenetileg távol volt),
 - aktívan keresett munkát a kikérdezést megelőző négy hét folyamán,
 - rendelkezésre áll, azaz két héten belül munkába tudna állni, ha találna megfelelő állást.
- **Foglalkoztatási arány, ráta:** a foglalkoztatottaknak a megfelelő korcsoportba tartozó népességhez viszonyított aránya (jellemzően a 15-64 éves korcsoport a viszonyítási alap).
 - **Munkanélküliségi ráta:** a munkanélkülieknek a megfelelő korcsoportba tartozó gazdaságilag aktív népességben belüli aránya.

Nyilvántartott álláskereső: az a személy, aki a munkaviszony létesítéséhez szükséges feltételekkel rendelkezik, és oktatási intézmény nappali tagozatán nem folytat tanulmányokat, és öregségi nyugdíjra nem jogosult, valamint rehabilitációs járadékban nem részesül és az alkalmi foglalkoztatásnak minősülő munkaviszony kivételével munkaviszonyban nem áll, és egyéb kereső tevékenységet sem folytat, és elhelyezkedése érdekében az állami foglalkoztatási szervvel együttműködik, és akit az állami foglalkoztatási szerv álláskeresőként nyilvántart.

Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők: az a személy, aki a 25. életévét – felsőfokú végzettséggel rendelkező esetén 30. életévét – nem töltötte be, a munkaviszony létesítéséhez szükséges feltételekkel rendelkezik, az illetékes kirendeltség által nyilvántartott álláskereső, aki tanulmányai befejezését követően álláskeresési támogatásra nem szerzett jogosultságot.

3.2.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint									
Év	15-64 év közötti állandó népesség (fő)			Regisztrált munkanélküli/nyilvántartott álláskeresők száma (fő)					
	Férfi (TS 0803)	Nő (TS 0804)	Összesen	Férfi (TS 0801)		Nő (TS 0802)		Összesen	
	(TS 0803)	Fő	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2012	17 885	19 933	37 818	1 436	8,0%	1 316	6,6%	2 752	7,3%
2013	17 716	19 637	37 353	1 334	7,5%	1 266	6,4%	2 600	7,0%
2014	17 287	19 449	36 736	1 024	5,9%	1 001	5,1%	2 025	5,5%
2015	16 967	19 350	36 317	907	5,3%	903	4,7%	1 810	5,0%
2016	16 969	18 848	35 817	820	4,8%	841	4,5%	1 661	4,6%
2017	0	0	0	694	n.a	778	n.a	1 472	n.a

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Forrás: Adattárház, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az adatok alapján elmondható, hogy a nyilvántartott álláskeresők számában kedvező a tendencia: csökken a nyilvántartott álláskeresők száma és a lakónépességhez viszonyított aránya.

3.2.2. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott állás keresők száma korcsoportok szerint							
Regisztrált munkanélküliek/ nyilvántartott állás keresők száma összesen	Fő összesen	2012	2013	2014	2015	2016	2017
		2 732	2 631	2 091	1 845	1 657	1 286
20 év alatti (TS 1002)	Fő	30	36	30	30	25	18
	%	1,1%	1,4%	1,4%	1,6%	1,5%	1,4%
20-24 év (TS 1003)	Fő	312	311	221	184	171	116
	%	11,4%	11,8%	10,6%	10,0%	10,3%	9,0%
25-29 év (TS 1004)	Fő	374	347	284	200	179	124
	%	13,7%	13,2%	13,6%	10,8%	10,8%	9,6%
30-34 év (TS 1005)	Fő	374	326	230	210	176	114
	%	13,7%	12,4%	11,0%	11,4%	10,6%	8,9%
35-39 év (TS 1006)	Fő	439	395	295	253	215	154
	%	16,1%	15,0%	14,1%	13,7%	13,0%	12,0%
40-44 év (TS 1007)	Fő	324	342	312	245	208	213
	%	11,9%	13,0%	14,9%	13,3%	12,6%	16,6%
45-49 év (TS 1008)	Fő	265	258	202	185	194	140
	%	9,7%	9,8%	9,7%	10,0%	11,7%	10,9%
50-54 év (TS 1009)	Fő	287	255	201	186	160	121
	%	10,5%	9,7%	9,6%	10,1%	9,7%	9,4%
55-59 év (TS 1010)	Fő	303	313	231	202	173	112
	%	11,1%	11,9%	11,0%	10,9%	10,4%	8,7%
59 év feletti (TS 1011)	Fő	24	48	85	150	156	174
	%	0,9%	1,8%	4,1%	8,1%	9,4%	13,5%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A nyilvántartott állás keresők száma, az 59 éven feletti k kivételével, csökkenő tendenciát mutat.

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott állás keresők száma és aránya nemek szerint

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 1501)	180 napon túli nyilvántartott állás keresők száma nemek szerint			Nők és férfiak aránya, a 180 napon túli nyilvántartott állás keresőkön belül	
	%	Férfi	Nő	Összesen	Férfiak	Nők
2012	30,36%	834	750	1 584	52,7%	47,3%
2013	34,23%	458	453	911	50,3%	49,7%
2014	22,07%	441	425	866	50,9%	49,1%
2015	26,83%	404	425	829	48,7%	51,3%
2016	30,01%	n.a	n.a	0	n.a	n.a
2017	26,32%	n.a	n.a	0	n.a	n.a

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Forrás Egri Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztály

Megállapítható, hogy a nyilvántartott álláskeresők között magas – közel fele - a tartós munkanélküliek aránya. A nyilvántartott álláskereső nők száma az időszak egészében alacsonyabb, mint a férfiaké, azonban a 180 napnál régebben regisztrált munkanélküliek között arányukat tekintve több a nő, mint a férfi.

3.2.4. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma és a 18-29 éves népesség száma (A táblázat kitöltése és elemzése opcionális.)

Év	18-29 évesek száma			Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma					
	Férfi	Nő	Összesen	férfi		Nő		Összesen	
	Fő	Fő	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2012	3 718	3 847	7 565	157	4,2%	127	3,3%	284	3,8%
2013	3 666	3 752	7 418	94	2,6%	106	2,8%	200	2,7%
2014	3 611	3 679	7 290	96	2,7%	94	2,6%	190	2,6%
2015	3 512	3 557	7 069	51	1,5%	61	1,7%	112	1,6%
2016	3 436	3 388	6 824	47	1,4%	63	1,9%	110	1,6%
2017	0	0	0	0	0	0	0,0%	0	0,0%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A táblázatból látható, hogy Egerben a vizsgált népességcsoportban alacsony (1,6-3,8 % közötti) a pályakezdő álláskeresők aránya, számuk pedig csökkenő.

Iskolai végzettség és foglalkoztatás, alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatása

Nem könnyű ma megmondani, hogy hány tanuló is tanul szakképzésben, szakképző évfolyamokon, ugyanis többféle beiskolázási rendszer, szakképzési modell, szakmai képzést végző képzési típus él egyszerre Magyarországon, valamint többféle szakmai-ágazati osztályozás besorolás (FEOR, TEÁOR, OKJ) és kód él egyszerre, és a különböző adatfeldolgozók (KSH, NAV, munkaügyi központok, közoktatási statisztikák) különbözőképpen definiálnak és gyűjtenek adatokat. Ezért az adatok egybevetése nehézségeket okozhat.

Fontos szempont, hogy hogyan alakult az elmúlt években a Heves megyei szakképző intézmények térségi integrált szakképző központokba rendeződése. Összesen 8 térségi integrált szakképző központ (TISZK) működött a megyében, közülük kettő Eger, kettő Gyöngyös, egy pedig Hatvan központtal, egy kivétellel (VM Kelet - Magyarországi Agrár-szakképző Központ, Mezőgazdasági Szakképző Iskola) gazdasági társaságként. Az önkormányzati fenntartású szakképző iskolák állami fenntartásba vétele a térségi integrált szakképző központok, azaz a TISZK-ek sorsát is befolyásolta.

A szakképzésről szóló 2011. évi CLXXXVII. törvény (a továbbiakban: Szt.) 4/B. § (1) bekezdése alapján a szakképzésért és felnőttképzésért felelős miniszter szakképzési centrumokat alapított. A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény módosításáról szóló 2015. évi LXV. törvény úgy módosította az Nkt. 76. § (5) bekezdés a) pontját, hogy 2015. július 01. hatállyal az Önkormányzat tulajdonában levő, az intézmények szakképzési feladatainak ellátását szolgáló ingó és ingatlan vagyon a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ szervezetéből kiváló köznevelési intézményekből a szakképzési centrumok ingyenes vagyonkezelésébe kerül. Egerben 2015. július 01-től a szakképzési feladatokat az Egri Szakképzési Centrum látja el.

Az Egri Szakképzési Centrum egri tagintézményei

- Bornemissza Gergely Szakgimnáziuma, Szakközépiskolája és Kollégiuma
- Kereskedelmi, Mezőgazdasági és Vendéglátóipari Szakgimnáziuma, Szakközépiskolája és Kollégiuma
- Kossuth Zsuzsanna Szakgimnáziuma, szakközépiskolája, Kollégiuma és Könyvtára
- Szent Lőrinc Vendéglátó és Idegenforgalmi Szakközépiskola, Szakiskola és Kollégium
- 2017/2018-as tanévre 112 tanulmányi területen hirdette meg a felvételi lehetőséget az Egri Szakképzési Centrum, ebből 42 szakgimnáziumi, 70 szakközépiskolai képzés volt. Az 1629 jelentkezőből 1031 fő felvételére került sor, mely 14%-os emelkedést jelent az előző tanévhez képest.

A szakközépiskolában meghirdetett szakképzésekre a felvett tanulói létszámok alakulása:

A szakmai végzettséggel nem rendelkezők

A munkaügyi központok statisztikái alapján a legveszélyeztetettebb helyzetben azok a munkavállalók vannak, akik semmilyen szakmai végzettséggel nem rendelkeznek. Az ő foglalkoztatásuk általában rossz körülmények között, gyakran rendszertelenül, kiszámíthatatlan feltételek mellett történik. A szakmai végzettség nélküli munkavállalókat sokkal gyakrabban foglalkoztatják „feketén”, így nekik kell viselniük ennek következményeit (alacsony munkabérek, meg nem fizetett járulékok, szolgálati idő és egészségbiztosítás hiánya).

A szakképzettség hiánya tehát komoly társadalmi problémát, veszélyeztetettséget jelent a jelenben és a jövőben egyaránt. A szakképzés-fejlesztési koncepció támogatja, hogy azok is részt vehessenek szakképzésben, akik már túl vannak a tankötelezettségi koron, de még nem rendelkeznek szakmai végzettséggel. Ez támogatja az „életen át tartó tanulás” 2020-ra vállalt EU-s céljának megvalósulását.

A tanulók képessége, felzárkóztató oktatás

A szakképzésbe belépő tanulók körében az elmúlt időszakban a tanulmányi eredmények folyamatos romlása figyelhető meg. Az ok kettős, egyrészt **az alapfokú képzésből kikerülő** tanulók tudása egyre kevésbé megfelelő, másrészt a **jó képességű tanulók nem választják** a szakképzést, inkább gimnáziumba mennek, majd a felsőoktatást célozzák meg (ez a felsőoktatás átalakításával megváltozhat).

A szakképzés nem hagyhatja figyelmen kívül, hogy az utóbbi 20 év során gyökeres változásokon ment keresztül a tanulók összetétele és felkészültsége. A jelenségekre mindenképpen reagálni kell valamilyen módon. Mivel a szakképző intézmények kötelesek helyet adni minden tanköteles korú tanulónak, a belépés minimális tudásszintjét meghatározni nem lehet. Amennyiben az általános iskolai képzés során a tanulók nem sajátították el az alapvető kompetenciákat, úgy ezeket a szakképzésben kell megszerezniük. Ez a folyamat azonban erősen hátráltatja a szakképző intézményt abban, hogy saját feladatára, a szakmai tudás átadására tudjon koncentrálni. A koncepció támogatja a szakképző intézményeken belül olyan osztályok létrehozását, melyekben új pedagógiai eszközök segítségével kaphatnak képzést az alacsonyabb kompetenciaszinttel rendelkező tanulók.

A cél ezekben az egységekben az alapvető tanulási, szociális, motivációs kompetenciák átadása mellett a hiányos kulcskompetenciák fejlesztése, a funkcionális hiányok pótlása. A jobb képességű tanulók kiemelésével, szakmai versenyekre való felkészítéssel jó példát, követendő mintát állíthat az iskola a tanulók számára.

Alacsonyan iskolázott, 15 éves és idősebb népesség száma, nemek közti megoszlása

év	15 éves és idősebb népesség száma összesen			15 éves és idősebb, legalább általános iskolát végzettek száma			15 éves és idősebb, általános iskolai végzettséggel nem rendelkezők száma					
	összesen (fő)	nő (fő)	férfi (fő)	összesen (fő)	nő (fő)	férfi (fő)	összesen (fő) (%)	nő (fő) (%)	férfi (fő) (%)	összesen (fő) (%)	nő (fő) (%)	férfi (fő) (%)
2001	49107	25801	23306	46866	25226	21640	2241	4,6%	575	2,2%	1666	7,1%
2011	49076	27102	21974	47856	26172	21684	172	0,3	107	0,2	65	0,1

Forrás: TeIR, KSH Népszámlálás

A táblázat az utolsó két népszámlálás adatait hasonlítja össze az alacsony iskolázottság vonatkozásában, a 15 éves és annál idősebb népesség esetében.

Megállapítható, hogy a népességszám ebben a korcsoportban alig változott. A nők aránya 2001-ben 52,5 % volt, amely közel 3 % ponttal nőtt és 55,2 %-ra változott.

Jó eredmény, hogy 990 fővel emelkedett a korosztályban a legalább általános iskolát végzettek száma, ez 2,1 %-os növekedésnek felel meg.

Jelentős az általános iskolai végzettséggel nem rendelkezők számában tapasztalható pozitív előrelépés: számuk 2069 fővel csökkent, amely döntően a férfiak alacsony iskolázottsága visszaszorulásának köszönhető.

3.2.6. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettség szerint

Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 0901)		Általános iskolai végzettség (TS 0902)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség (TS 0903)	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2012	2 752	40	1,5%	519	18,9%	2 192	79,7%
2013	2 600	45	1,7%	507	19,5%	2 048	78,8%
2014	2 025	35	1,7%	380	18,8%	1 609	79,5%
2015	1 810	32	1,8%	401	22,2%	1 375	76,0%
2016	1 661	31	1,9%	327	19,7%	1 303	78,4%
2017	1 472	29	2,0%	278	18,9%	1 164	79,1%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A nyilvántartott álláskeresők közül a 2017. évi statisztikai adatok szerint a 8 általánosnál alacsonyabb iskolai végzettséggel 2% rendelkezik, míg a szakképzetlen, 8 általánost végzettek a nyilvántartott álláskeresők 18,9 % át adják. A legmagasabb, a 8 általánosnál magasabb iskolai végzettséggel rendelkezők aránya 79,1 %.

A Heves Megyei Kormányhivatal tájékoztatójában szereplő hiányszakmák is azt mutatják, hogy nagyobb hangsúlyt kell fektetni a szakképzésre.

Tartósan betöltetlen munkakörök - 2017. szeptember

FEOR	Munkakör	Munkáltatók száma	Létszám
1313	ÉPÍTŐIPARI EGYSÉG VEZETŐJE	1	2
2118	GÉPÉSZMÉRNÖK	3	11
2122	VILLAMOSMÉRNÖK (ELEKTRONIKAI MÉRNÖK)	1	1
2137	MINŐSÉGBIZTOSÍTÁSI MÉRNÖK	1	10
4131	KÉSZLET- ÉS ANYAGNYILVÁNTARTÓ	1	2
4222	RECEPCIÓS	1	2
5113	BOLTI ELADÓ	1	3
5133	PULTOS	1	1
7111	HÚSFELDOLGOZÓ	1	5
7113	TEJFELDOLGOZÓ, TEJTERMÉKGYÁRTÓ	1	10
7114	PÉK, ÉDESIPARITERMÉK-GYÁRTÓ	3	20
7212	SZABÓ, VARRÓ	1	10
7221	FAMEGMUNKÁLÓ	1	2
7223	BÚTORASZTALOS	5	21
7232	NYOMDÁSZ, NYOMDAI GÉPMESTER	1	3
7321	LAKATOS	5	26
7323	FORGÁCSOLÓ	5	15
7324	FÉMCSISZOLÓ, KÖSZÖRŰS, SZERSZÁMKÖSZÖRŰS	1	3
7325	HEGESZTŐ, LÁNGVÁGÓ	4	12
7327	FESTÉKSZÓRÓ, FÉNYEZŐ	1	1
7331	GÉPJÁRMŰ- ÉS MOTORKARBANTARTÓ, -JAVÍTÓ	2	3
7333	MG-I ÉS IPARI GÉP (MOTOR) KARBANTARTÓJA, JAVÍTÓJA	2	13
7341	VILLAMOS GÉPEK ÉS KÉSZÜLÉKEK MŰSZERÉSZE, JAV.	2	12
7343	ELEKTROMOSHÁLÓZAT-SZERELŐ, -JAVÍTÓ	1	3
7511	KŐMŰVES	2	4
7513	ÁCS	1	6
7524	ÉPÜLETVILLAMOSSÁGI SZERELŐ, VILLANYSZERELŐ	1	2
7535	FESTŐ ÉS MÁZOLÓ	2	3
8135	MŰANYAGTERMÉK-GYÁRTÓ GÉP KEZELŐJE	1	20
8152	FÉMMEGMUNKÁLÓ, FELÜLETKEZELŐ GÉP KEZELŐJE	2	18
8190	EGYÉB FELDOLGOZÓIPARI GÉP KEZELŐJE	2	4
8211	MECHANIKAIGÉP-ÖSSZESZERELŐ	2	32
8212	VILLAMOSBERENDEZÉS-ÖSSZESZERELŐ	1	2
8219	EGYÉB TERMÉK-ÖSSZESZERELŐ	1	60
8329	EGYÉB HELYHEZ KÖTÖTT GÉP KEZELŐJE	1	10
8417	TEHERGÉPKOCSI-VEZETŐ, KAMIONSOFŐR	5	24
8418	AUTÓBUSZVEZETŐ	5	23
8422	FÖLDMUNKAGÉP, KÖNNYŰ- ÉS NEHÉZGÉP KEZELŐJE	1	2
8424	DARU, FELVONÓ, ANYAGMOZGATÓ GÉP KEZELŐJE	1	1
8425	TARGONCAVEZETŐ	1	10
9112	INTÉZMÉNYI TAKARÍTÓ ÉS KISEGÍTŐ	2	17
9223	RAKODÓMUNKÁS	1	5
9225	KÉZI CSOMAGOLÓ	1	2
9239	EGYSZERŰ SZOLGÁLTATÁSI ÉS SZÁLLÍTÁSI FOGLALKOZÁSÚ	1	3
9310	EGYSZERŰ IPARI FOGLALKOZÁSÚ	2	15
9321	KUBIKOS	1	2
	Összes tartósan betöltetlen álláshely		456

Forrás: Heves Megyei Kormányhivatal

**Általános iskolai
felnőttoktatásban résztvevők száma és eredményessége**

Év	Általános iskolai felnőttoktatásban résztvevők száma		8. évfolyamot felnőttoktatásban eredményesen elvégzők száma	
	Fő		Fő	%
2009	33		5	15%
2010	32		10	31%
2011	37		5	14%
2012	40		2	5%
2013	36		2	6%
2014	26		4	15%
2015	12		3	25%
2016	0		0	-
2017	0		0	-

Forrás TEIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal, helyi adatgyűjtés

**Középfokú iskolai
felnőttoktatásban résztvevők száma, arányuk**

év	középfokú	szakiskolai, 2016.09.01-től szakiskolai és szakközépiskolai		szakközépiskolai, 2016.09.01-től szakgimnáziumi		gimnáziumi felnőttoktatásban résztvevők	
		fő	%	fő	%	fő	%
2009	483	44	9,1%	370	76,6%	69	14,3%
2010	495	70	14,1%	296	59,8%	129	26,1%
2011	426	40	9,4%	270	63,4%	116	27,2%
2012	364	23	6,3%	233	64,0%	108	29,7%
2013	345	38	11,0%	228	66,1%	79	22,9%
2014	342	67	19,6%	174	50,9%	101	29,5%
2015	275	97	35,3%	109	39,6%	69	25,1%
2016	636	287	45,1%	277	43,6%	72	11,3%
2017	643	266	41,4%	319	49,6%	58	9,0%

Forrás: TeIR, Területi Államháztartási és Közigazgatási Információs Szolgálat (TÁKISZ), helyi adatgyűjtés

Általános iskolai végzettség megszerzésére irányuló felnőttképzés jelenleg Egerben nem folyik. Középfokú iskolai felőtképzést a szakgimnáziumi területen a Szakképzési Centrum intézményei, gimnáziumi területen az Eszterházy Károly Egyetem Gyakorló Általános, Közép-, Alapfokú Művészeti Iskola és Pedagógiai Intézet és a Wigner Jenő Műszaki, Informatikai Középiskola és Kollégium folytat.

Az Egri Szakképzési Centrum széleskörű felnőttképzési tevékenységét 2016. év elején kezdte meg. 79 iskolarendszeren kívüli képzést indított, melyből 7 képzés jelenleg is folyamatban van. A képzések finanszírozását GINOP pályázatokból biztosítják. Igyekeznek kiszolgálni a Heves megyében lévő nagyvállalatok igényeit is, ezért 2017. január elején OKJ-s erősáramú elektronikus képzést indítottak a Robert Bosch munkavállalói számára és jelenleg is egyeztetések folynak a ZF Hungária Kft-vel gépi összeszerelő és minőségellenőr képzésekre.

Közfoglalkoztatás

2011. szeptember 1. napján hatályba lépett a közfoglalkoztatásról és a közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó, valamint egyéb törvények módosításáról szóló 2011. évi CVI. törvény, amely létrehozta a közfoglalkoztatás új rendszerét. Célja, hogy átmeneti munkalehetőséget biztosítson azok számára, akiknek az önálló álláskeresése hosszú ideig reménytelen.

A helyi adatgyűjtés szerint önkormányzatunk gazdasági társaságában, intézményeiben 2011-ben 519 fő, 2012-ben 313 fő, **2013-ban 576 fő, 2014-ben 601 fő** vett részt a közfoglalkoztatásban. A 180 napnál régebben regisztrált munkanélküliek száma 2011-ben 1322, 2012-ben 1417, 2014-ben 866 fő volt,

A közfoglalkoztatás a jelenlegi piaci és gazdasági környezetben számottevő lehetőséget jelent a halmozottan hátrányban lévő, foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülő, illetve álláskeresési vagy szociális ellátásra nem jogosult álláskeresők (kiemelten a megváltozott munkaképességűek, a hajléktalanok, menekültek, roma nemzetiségű álláskeresők) átmeneti jellegű, határozott időtartamú foglalkoztatására. A közfoglalkoztatáson belül az érintettek képzésben is részt vehetnek, ami a munkaerő piaci elhelyezkedésüket elősegíti. Az Országos közfoglalkoztatási programokhoz kapcsolódóan a közfoglalkoztatók igényei szerint indulnak szakmai képzések, amelyek – a képzés jellegétől függően tanúsítvány vagy OKJ-s bizonyítvány megszerzésével zárulnak.

A Nemzetgazdasági Miniszter a 2013-ban 17, 2014-ben pedig 20 olyan pályázónak biztosított vissza nem térítendő támogatást, mely Egerben kívánta beruházását megvalósítani. A nyertesek a két év során összesen 152 munkahely létrehozására vállaltak kötelezettséget mindösszesen 282,6 millió Ft támogatási összeg segítségével, ezzel együtt biztosítva a bázisként meglévő 630 fő összlétszámuk megtartását is. A felvett dolgozók közül 121 fő az álláskeresők köréből kerül ki.

2017. első negyedévben országosan a beruházások volumene 36%-kal emelkedett. A megyék többségében (Baranya, Csongrád, Nógrád és Veszprém megyék kivételével)

reálértéken szintén emelkedett a fejlesztési források értéke az előző év azonos időszakához képest. A legnagyobb növekedést (3,3-szeres) Heves, míg a legnagyobb visszaesést (32 %-os) Nógrád megyében mérték. Forrás: KSH

Eger várost érintően 2013. évben, az év első napjától kezdődő közfoglalkoztatási jogviszony létesítésére 48 db hatósági szerződés született hagyományos illetve téli átmeneti közfoglalkoztatás keretében. A 25 közfoglalkoztatóval kötött hatósági szerződések 989 fő közfoglalkoztatására irányultak. A közfoglalkoztatás munkabér valamint dologi költségeire 2013. évben 120,2 millió Ft került kifizetésre. Mivel a 2013. évben kezdődő közfoglalkoztatási jogviszonyok sok esetben –főleg a téli átmeneti közfoglalkoztatás keretében (2013.11.01-2014.04.30.) - 2014. évre is áthúzódtak, így ennek pénzügyi vonzata a 2014. évet tekintve 209,5 millió Ft.

2014. évben a megkötött hatósági szerződések szám 135-ra gyarapodott, 1.568 közfoglalkoztatott létszámmal párosulva. A foglalkoztatók létszáma 28-ra nőtt. A 2014.01.01. napjától történő közfoglalkoztatásra kifizetett támogatás 2014. évben 278,3 millió Ft volt, melynek áthúzódó hatása 2015. évben 107,8 millió Ft kifizetést jelentett.

A fenti intézkedések hatására jelentősen csökkent az álláskeresők száma Egerben.

A foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyeinek növelése

Az Új Széchenyi Terv célja egy olyan gazdaságpolitika megvalósítása, amely elősegíti, hogy Magyarországon egy évtizeden belül 1 millió új adózó munkahely jöjjön létre. Az Új Széchenyi Terv középpontjában ennek megfelelően a foglalkoztatás bővítése áll. Ez elsősorban azt jelenti, hogy az államnak a vállalkozásokat kell olyan helyzetbe hoznia, hogy egyre több embernek tudjanak munkát adni. A helyzetbe hozás döntően a gazdaságpolitika eszközeivel, a szabályozási környezet és az adórendszer alakításával, valamint a támogatási rendszereken keresztül érhető el.

A munkahelyteremtést számos eszközzel igyekszik Eger önkormányzata elősegíteni. Eger város ösztöndíjasa, amennyiben a tanulmányok befejeztével egeri munkahelyen áll munkába, egyszeri támogatásban is részesül, melyet a HKIK támogatása egyes hiányszakmákban még tovább növelhet.

Kiemelten kezelt a Déli iparterület fejlesztésének előkészítése. A Heves Megyei Kormányhivatal szakmai közreműködésével nyújtunk segítséget a munkaerőpiaci igények kielégítéséhez.

A Közgyűlés 222/2016. (V. 19.) sz. határozatával fogadta el Eger Megyei Jogú Város vállalkozásfejlesztési és befektetés-támogató programjának koncepcióját és ezt követően megalkotta a 20/2016. (VII. 01.) önkormányzati rendeletet a vállalkozások beruházás ösztönzési és munkahelyteremtési helyi támogatásának programjáról.

Az önkormányzat támogatást nyújthat a vállalkozás munkavállalói részére önkormányzati bérlakás rendelkezésre bocsátásával úgy, hogy a vállalkozás vezető tisztségviselőjét, egyéb vezető állású munkavállalóját, illetve munkavállalóját a rendelkezésre álló szabad bérlakások erejéig legfeljebb 1 éves időtartamra bérlőnek jelölheti ki.

Ezen túl az önkormányzat a vállalkozás által megvalósítani kívánt beruházás volumenétől és létszámától függően további kedvezményeket és támogatásokat tud biztosítani.

A Magyar Vállalkozásfejlesztési Alapítvány, mint a GINOP-5.2.2.-14-2015-00015 „Fiatalok Vállalkozóvá Válásának Támogatása az Észak-Magyarországi Régióban” elnevezésű program keretében folyamatosan elérhető a fiatalok vállalkozóvá válását segítő program, mely 3 millió forint vissza nem térítendő támogatást nyújt a vállalkozásindítás utáni időszakban felmerülő költségekre

A Magyar Kormány az Európai Unióval kötött Partnerségi Megállapodásban célul tűzte ki a 25 év alatti fiatalok munkanélküliségének csökkentését, a foglalkoztatási lehetőségek bővülését a vállalkozóvá válást és az induló vállalkozások fejlesztését szolgáló intézkedések révén.

Heves Megyei Kormányhivatal Foglalkoztatási Főosztály által működtetett programok:

GINOP-5.2.1-14-2015-00001 Ifjúsági Garancia

A GINOP-5.2.1-14-2015-00001 Ifjúsági Garancia munkaerő-piaci program célcsoportjába tartoznak azok az Ifjúsági Garancia Rendszerbe bevont 25 év alatti nem tanuló, nem dolgozó fiatalok, akiknek sikeres munkaerő-piaci integrációja a fiatal és az állami foglalkoztatási szerv közös megítélése szerint elsősorban az Ifjúsági Garancia munkaerő-piaci program keretében valósulhat meg.

A munkaerő-piaci program célcsoportja:

- 25 év alatti (betöltött 15 év és még nem betöltött 25 év közötti) sem nem tanuló, sem nem dolgozó fiatalok
 - kevesebb mint 6 hónapja munkanélküli 25 év alatti (betöltött 15 és nem betöltött 25 közötti) fiatalok,
 - legalább hat hónapja munkanélküli 25 év alatti (betöltött 15 és nem betöltött 25 közötti) fiatalok,
 - 25 év alatti (betöltött 15 és nem betöltött 25 közötti) inaktív fiatalok.

GINOP-5.1.1-15-2015-00001 Út a munkaerőpiacra

A munkaerő-piaci program azokra a 25-64 év közötti nyilvántartott álláskeresőkre; és azokra a 25-64 év közötti szolgáltatást igénylőként, közvetítést igénylőként nyilvántartottakra (körükben azokra a személyekre, akik gyermekük gondozása vagy rehabilitációs ellátásuk miatt álláskereső nyilvántartásba nem vehetők, de képességgel támogathatók); és azokra a versenyszférába kiléptethető közfoglalkoztatottakra céloz, akiknek elhelyezkedése az állami foglalkoztatási szerv megítélése szerint a munkaerő-piaci program segítségével mozdítható elő.

A munkaerő-piaci program célcsoportjai:

- a nem kiemelt célcsoportba tartozó 25-64 év közötti nyilvántartott álláskeresők/szolgáltatást igénylők/közvetítést igénylők

Munkaerő-piaci szempontból előnyben részesítendők a fentiek közül a kiemelt célcsoportba tartozók, azaz a

- 25-30 év közötti pályakezdő álláskeresők,
- az alacsony iskolázottságú álláskeresők,
- a gyermekgondozást és hozzátartozó ápolását követő újrakezdés nehézségeivel küzdő nyilvántartott álláskeresők (azok a nyilvántartott álláskeresők, akik a projektbe való belépést megelőző 12 hónapon belül terhességi-gyermekágyi segélyben/csecsemőgondozási díjban részesültek; illetve gyermekgondozási segélyben, gyermekgondozási díjban, gyermeknevelési támogatásban, ápolási díjban részesültek, vagy jelenleg is részesülnek),
- a tartósan (legalább 6 hónapja folyamatosan) nyilvántartott álláskeresők,
- az 50 év feletti nyilvántartott álláskeresők,
- a közfoglalkoztatásból a versenyszférába visszavezethetők (a közfoglalkoztatásból 30 napnál nem régebben kilépett és nyilvántartásba vett álláskeresők).

TOP-6.8.2-15-EG1-2016-00001 Eger Megyei Jogú Város Foglalkoztatási Paktuma

A TOP-6.8.2 projekt olyan foglalkoztatási és gazdaságfejlesztési kezdeményezések, megállapodások-együtműködések (paktum), amely célja a gazdasági élet helyi viszonyait ismerő szereplőinek, az államnak, önkormányzatnak, a vállalkozásoknak, továbbá a civil szféra képviselőinek összefogása, a gazdaság és a munkaerőpiac fellendítése érdekében.

A munkaerő-piaci program célcsoportjai az Eger közigazgatási területén lakó- vagy tartózkodási hellyel rendelkező hátrányos helyzetűek:

- alacsony iskolai végzettségűek (legfeljebb általános iskolai végzettség),
- 25 év alatti fiatalok, vagy 30 év alatti pályakezdő álláskeresők,
- 50 év feletti,
- GYED-ről, GYES-ről, ápolási díjról visszatérők, vagy legalább egy gyermeket egyedül nevelő felnőttek,
- foglalkoztatás helyettesítő támogatásban részesülők,
- tartós munkanélküliséggel veszélyeztetettek,
- megváltozott munkaképességű személyek,
- roma nemzetiséghez tartozó személyek,
- a közfoglalkoztatásból 30 napnál nem régebben kilépők,
- inaktívak.

TOP-5.1.1-15-HE1-2016-00001 Heves Megyei Foglalkoztatási Paktum a megyei foglalkoztatás fellendítésére

A TOP-5.1.1 projekt olyan foglalkoztatási és gazdaságfejlesztési kezdeményezések, megállapodások-együttműködések (paktum), amely célja a gazdasági élet térségi viszonyait ismerő szereplőinek, az államnak, önkormányzatnak, a vállalkozásoknak, továbbá a civil szféra képviselőinek összefogása, a gazdaság és a munkaerőpiac fellendítése érdekében.

A munkaerő-piaci program célcsoportjai a hátrányos helyzetűek (kivéve az Eger közigazgatási területén lakó- vagy tartózkodási hellyel rendelkezők):

- alacsony iskolai végzettségűek (legfeljebb általános iskolai végzettség),
- 25 év alatti fiatalok, vagy 30 év alatti pályakezdő álláskeresőek,
- 50 év felettiak,
- GYED-ről, GYES-ről, ápolási díjról visszatérők, vagy legalább egy gyermeket egyedül nevelő felnőttek,
- foglalkoztatás helyettesítő támogatásban részesülők,
- tartós munkanélküliséggel veszélyeztetettek,
- megváltozott munkaképességű személyek,
- roma nemzetiséghez tartozó személyek,
- a közfoglalkoztatásból 30 napnál nem régebben kilépők,
- inaktívak.

A TOP-5.1.1-15 munkaerő-piaci programmal kapcsolatban megjegyzendő, hogy az idei évben már nem tervezünk célcsoporti bevonást. A projekt hosszabbítása folyamatban van, a programban való részvételre előreláthatólag a jövő év januárban újra megnyílik a lehetőség.

A munkaerő-piaci programok (mind a négy fent említett) célcsoportjába tartozó személyeknek a munka-, illetve tanulás világába történő be- vagy visszajutáshoz számos segítség biztosításával tud hozzájárulni, ezek:

- munkaerő-piaci szolgáltatások (pálya-, munka-, álláskeresői tanácsadások, mentori szolgáltatás),
- munkaerő-piaci képzéshez, átképzéshez kapcsolódó támogatások,
- foglalkoztatáshoz kapcsolódó támogatások,
- távoli munkavégzéshez kapcsolódó lakhatási támogatás,
- vállalkozó válást elősegítő támogatás

Eger Megyei Jogú Város Önkormányzata számos, a tehetséges fiatalokat, fiatal vállalkozókat, illetve mikro-, kis- és középvállalkozásokat támogató programban vállalt komoly szerepet az elmúlt években. Az elkötelezettség tanújeleként jelentős anyagi támogatást nyújtott a Heves Megyei Vállalkozás- és Területfejlesztési Alapítvány által szervezett „Eger Hitel 1” és „Eger Hitel 2”, valamint a nemrég lezárult „Startup Eger” programhoz.

A Startup Eger Program kreatív fiataloknak szól, célja az 5 legígéretesebb egri kötődésű vállalkozás vagy ötlet felkarolása, a fiatal vállalkozók szakmai felkészítése, a verseny valamint a mentorálás révén fejlődésük elősegítése volt . A versenyt nyilvános eredményhirdetés és konferencia zárta le, melyen a kiválasztott 5 legjobb projekt bemutatkozási lehetőséget kapott. A Program folytatásaként az Y Vállalkozói Egyesület 2017-ben Fiatal vállalkozók mentorálására 15.000.000,- Ft működési célú támogatást kapott Fiatal Vállalkozói Program megvalósítása céljából.

A foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezőknek, munkaerőpiaci integrációt segítő szervezeteknek és szolgáltatásoknak feltérképezése

Az Eszterházy Károly Egyetem a Heves Megyei Kereskedelmi és Iparkamara együttműködésével évről évre több mint 500 céget keres fel és már kilencedik alkalommal tart állásbörzét a hazai és külföldi munkavállalási lehetőségekről.

Az állásbörze fő célja, hogy kézzelfogható kapcsolat alakuljon ki a vállalkozások és a potenciális munkavállalók között.

A Virtuális Munkaerőpiac Portál (VMP) elnevezésű online álláskeresési portál fő célja, hogy a munkáltatók és a munkavállalók minél könnyebben, minél egyszerűbben egymásra találjanak. Az álláskeresési oldalon rögzített állásajánlatok és önéletrajzok hitelességét a munkaügyi szervezet szakemberei ellenőrzik.

Az Önkormányzat az Egri Kulturális és Művészeti Központ telephelyeként biztosítja az **IFI PONT Ifjúsági Információs és Tanácsadói Iroda** működését, mely amellet, hogy a helyi ifjúságpolitikai célkitűzések fő megvalósítója, az ifjúsági korosztály élethelyzetével összefüggő jogi, pszichológiai, mentálhigiénés, életvezetési, továbbtanulási, valamint munkaerő-piaci tanácsadást biztosít. Az irodában foglalkoztatott két fő szociálpedagógusnál ingyenesen vehető igénybe pályaeorientációs tanácsadás egyéni, illetve csoportos formában, mind az Irodában, mind kitelepüléssel.

2017-ben a Hallgatói Szolgáltató Központ szervezésében valósult meg a Fókusz Expo Regionális Állásbörze. A program lehetőséget adott arra, hogy mind a gyakorlati, mind a potenciális munkahelyekről információt gyűjthessenek az érdeklődők.

A Virtuális Munkaerőpiac Portál (VMP) elnevezésű online álláskeresési portál fő célja, hogy a munkáltatók és a munkavállalók minél könnyebben, minél egyszerűbben egymásra találjanak. Az álláskeresési oldalon rögzített állásajánlatok és önéletrajzok hitelességét a munkaügyi szervezet szakemberei ellenőrzik.

A Magyar Közlöny 2017. július 11-én megjelent 114. számában kihirdetett 206/2017. (VII. 11.) Korm. rendelet előnyösen érinti a megyei szakképzés beiskolázási létszámok és szakképző intézmények működését egyaránt.

A Heves Megyei Fejlesztési és Képzési Bizottság (HMFKB) rendszeresen értékeli a vállalkozásokat képviselő kamarák igényére építve a munkaerő-piaci elvárásokat. Az elmúlt néhány év jelentős vállalati fejlesztései és a demográfiai apály miatt ugrásszerű szakember igényeket támasztottak mára már szinte minden szakma iránt.

Jelenleg több ezres nagyságrendben hiányzik munkaerő a megyében, kiemelten a hiányszakmák területén.

A HMFKB minden évben javaslatot tesz, hogy mely szakmában és milyen létszámmal indítsanak iskolarendszerben és iskolarendszeren kívül is államilag támogatott képzéseket Heves megyében.

Az új anyagok, technológiák, digitalizáció, internetes megoldások megjelenése és jelenléte jelentős átrendeződést váltanak ki a munkaerő piacon, ezért a hagyományos szakmákhoz növekvő számban csatlakoznak az informatikát és a korszerű technológiák ismeretét igénylő új szakmák Heves megyében is (Alternatív gépjárműhajtási technikus, Infokommunikációs hálózatépítő és üzemeltető, Informatikai rendszerüzemeltető, IT mentor, Szerszámkészítő, Vízgépészeti technikus, Webfejlesztő stb).

A HMFKB indokoltnak tartja, hogy a megyei foglalkoztatási igények alapján a szakmai beiskolázási létszámkeretek emelkedjenek több területen, kiemelten a gépipari, elektronikai és a vendéglátó ipari szakmákban, másrészt szükségesnek látja a képzést folytató szakképző intézmények bővítését, a képzések földrajzi-területi szempontokat is figyelembe vevő arányos elosztását.

A növekvő képzési igényeket nem csak az első, de már a második szakképesítést is állami támogatással lehet megszerezni, mely szintén indokolja a képzési keretszámok növelését.

Kiemelt jelentősége van a hiányszakmák 20-as listájának, hiszen a hiányszakmák tanulói ösztöndíjban részesülnek.

Pozitív változás, hogy az állami Szakképzési Centrum iskolák mellett minőségi képzést végző egyházi alapítványi iskolák a profiljuknak megfelelő szakképesítésekben, ill. ágazatokban magasabb keretszámhoz jutottak, ill. több szakképesítésben képzési keretszámot kaptak a hátrányos helyzetűek képzését végző oktatási intézmények is.

A munkaerőpiacon keresett szakmák megszerzését, a vállalatok foglalkoztatási bővítéseit, ill. szakképzettek végzés utáni gyakornoki program keretében történő munkába állását több hazai és európai uniós forrás is támogatja.

Ösztöndíjra jogosító hiány-szakképesítések Heves megyében 2018/2019-ben

1. Abroncsgyártó 34-543-01
2. Autószerelő 54-525-02
3. Bányaművelő 34-544-02
4. Cukrász 34-811-01
5. Erdészeti szakmunkás 34-623-01
6. Gépgyártástechnológiai technikus 54-521-03
7. Gépi forgácsoló 34-521-03
8. Gyakorló ápoló 54-723-02
9. Gyakorló csecsemő- és gyermekápoló 54-723-03
10. Ipari gépész 34-521-04

11. Karosszerialakatos 34-525-06
12. Kőműves 34-582-14
13. Központifűtés- és gázhálózat rendszerszerelő 34-582-09
14. Mechatronikai technikus 54-523-04
15. Mezőgazdasági gépész 34-521-08
16. Női szabó 34-542-06
17. Pék 34-541-05
18. Szakács 34-811-04
19. Szociális gondozó és ápoló 34-762-01
20. Villanyszerelő 34-522-04

Forrás: HKIK

Heves Megyei Kereskedelmi és Iparkamara által a munkaerőpiaci integráció elősegítése érdekében biztosított tevékenységek:

- duális felsőoktatási tájékoztató középiskolásoknak – vállalati kiállítás
- pályaválasztási órák
- pályaválasztási szülőiértekezletek
- heves megyei vállalkozói napok – üzemplátogatások mindenkinek
- Pont-ott party (a „Pályára Fel! Te kellesz Egernek!” munkacsoporttal közös szervezésben)
- mini állásbörzék – a szakmunkás iskolai és felnőttképzési támogatott tanfolyamok - záróvizsgák megnyitása
- Állásbörze szervezése 20-22 cég kiállítása /év
- Heves Megye napja a Miskolci Egyetemen / megyei cégek állásbörzéje, megyei diákok duális képzési tájékoztatója
- Kutatók Éjszakája – Eszterházy Károly Egyetem, ZF, Aventics, Egri Szakképzési Centrum és más középiskolák együttműködésével
- pályaválasztási tábor
- pályaválasztási vetélkedő
- gimnáziumi tehetséggondozási program a természettudományos képzés erősítéséért, a mérnökszakmák népszerűsítéséért

Az Iparkamara a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara támogatásával egy innovatív módon tárja a pályaválasztás előtt álló fiatalok elé a lehetséges pályákat: egy VR eszközökkel felszerelt kamionban ingyenesen ismerkedhetnek különböző pályákkal a várunkban tartózkodó tanulók. Ez egyszerű kitelepüléssel valósul meg.

Helyi foglalkoztatási együttműködések a megyei jogú város területén és várostérségében

A „Pályára Fel! Te kellesz Egernek” - melynek tagjai a helyi szinten tanácsadást végző szervezetek, oktatási intézmények fenntartóinak képviselői, képzésszervezésért felelős szervezetek, valamint az Iparkamara képviselői - együttműködésben résztvevők programok szervezésével, városi rendezvényekre való kitelepülésekkel, információs csomagok összeállításával szólítják meg a fiatalokat, hangolják össze a tanácsadást ellátó szervezetek munkáját. Szegregátumban is valósult már meg információs szolgáltatás.

3.3. Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

A szociális igazgatásról és ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény az elmúlt években többször is módosult.

A pénzbeli és természetbeni szociális ellátások rendszere 2015. március 1-től jelentősen átalakul, a járási hivatalok hatáskörébe kerül az aktív korúak ellátása. Az állam és az önkormányzat segélyezéssel kapcsolatos feladatai különválnak.

Az állam által nyújtandó ellátásokat 2015. március 1-jétől a járási hivatalok állapítják meg. Az e körbe tartozó ellátások a következők: aktív korúak ellátása (foglalkoztatást helyettesítő támogatás illetve az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás); időskorúak járadéka; ápolási díj (alapösszegű, emelt összegű és kiemelt ápolási díj); közgyógyellátás (alanyi és normatív alapú); egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság.

A korábbi szabályozás szerinti önkormányzati segély (temetési segély, rendkívüli segélyek) a továbbiakban települési támogatás néven adható, és a szociális törvény általános előírásainak betartása mellett szabadon, helyi rendeletben állapíthatóak meg a jogosultság jogcímei és feltételrendszere. A rendeletet 2015. február 28-ig kellett megalkotni.

A rendeletben meghatározott feltételek alapján havi rendszeres juttatásként

- a lakhatáshoz kapcsolódó kiadásokhoz,
- a gyógyszerkiadásokhoz, a betegségekkel, az egészségi állapottal összefüggő egyéb kiadásokhoz,
- a 18. életévét betöltött tartósan beteg hozzátartozójának az ápolását, gondozását végző személy részére

jár települési támogatás, az egri lakóhellyel rendelkező személyek, családok számára. A rendszeres támogatások szabályait részben a 2015.február 28-ig hatályos rendelkezésekre, másrészt a korábbi önkormányzati hatáskörű segélyezés tapasztalataira lett alapozva. A megélhetést veszélyeztető helyzetekben egyszeri, rendkívüli támogatások nyújtását teszi lehetővé a rendelet. A települési támogatás megállapításáról, kifizetésének, folyósításának rendjéről, valamint felhasználásának ellenőrzéséről szóló 7/2015. (II. 27.) önkormányzati rendelet tartalmazza.

3.3.2. számú táblázat - Járadékra jogosult regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma

Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma (TS 1301)	Álláskeresési jogosultak (TS 1201) járadékra	
	Fő	Fő	%
2012	2 746	327	11,9%
2013	2 594	243	9,4%
2014	1 933	208	10,8%
2015	1 810	202	11,2%
2016	1 592	221	13,9%
2017	1 472	223	15,1%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A - nyugdíj előtti - álláskeresési segély illeti meg azt a személyt, akinél az alábbi együttes feltételek fennállnak:

- munkát akar vállalni, de önálló álláskeresése nem vezetett eredményre, és számára az állami foglalkoztatási szerv sem tud megfelelő munkahelyet felajánlani,
- a kérelem benyújtásának időpontjában a reá irányadó öregségi nyugdíjkorhatár betöltéséhez legfeljebb öt év hiányzik, és 45 napon át álláskeresési járadékban részesült, annak folyósítási időtartamát kimerítette vagy annak folyósítása a folyósítási időtartam kimerítése előtt kereső tevékenység miatt megszűnt és
- az álláskeresési járadék folyósításának kimerítését, vagy a fent említett megszűnést követően három éven belül betöltötte a b) pontban meghatározott életkort, és d) rendelkezik az öregségi nyugdíjhoz szükséges szolgálati idővel, e) korhatár előtti ellátásban, szolgálati járandóságban, táncművészeti életjáradékban és átmeneti bányászjáradékban nem részesül.

Az aktív korúak ellátása során megállapítható ellátástípus a foglalkoztatást helyettesítő támogatás (FHT) és a rendszeres szociális segély.

Ennek mértéke is, egyezően a RÁT összegével, a mindenkori öregségi nyugdíj minimuma.

A rendszeres szociális segély 2015. március 1-jétől már nem része az önkormányzati szociális ellátórendszernek. A rendszeres szociális segély helyett egy új ellátási forma, az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás került bevezetésre a Járási Hivatal feladataként.

3.3.1. számú táblázat - Álláskeresési segélyben részesülők száma

Év	15-64 év közötti állandó népesség száma (TS 0803 és TS 0804 összesen)	Álláskeresési segélyben részesülők (fő) - (TS 1101)	Álláskeresési segélyben részesülők %
2012	37 818	31	0,1%
2013	37 353	57	0,2%
2014	36 736	57	0,2%
2015	36 317	82	0,2%
2016	35 817	90	0,3%
2017	n.a	114	n.a

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.3.3. számú táblázat - Aktív korúak ellátása - Rendszeres szociális segélyben, egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban, valamint foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek száma

Év	Rendszeres szociális segélyben részesített regisztrált munkanélküliek száma (negyedévek átlaga) - TS 1401 (2015. február 28-tól az ellátás megszűnik, vagy külön válik EGYT-re és FHT-ra)	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesülők átlagos száma 2015. márc. 1-től érvényes módszertan szerint (TS 5401)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (2015. március 01-től az ellátásra való jogosultság megváltozott)	
	Fő	Fő	15-64 évesek %-ában	Fő	Munkanélküliek %-ában
2012	114		0,30%	864	31,46%
2013	106		0,28%	791	30,49%
2014	112		0,30%	485	25,09%
2015	151	48	0,42%	512	28,29%
2016	megszűnt	57	n.a	517	32,47%
2017	megszűnt	68	n.a	436	n.a

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.4. Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

Bérlakás-állomány, szociális lakbért fizetők száma

Eger Megyei Jogú Város Önkormányzata a város lakásállományának 3, 5%-val, összesen 885 önkormányzati bérlakással rendelkezik, melynek 69%-a szociális bérlakásként funkcionál, mivel jövedelmi helyzetük alapján szociális lakbért fizetnek. Komfortnélküli, szükséglakások aránya elenyésző, mely annak köszönhető, hogy e lakásokat fokozatosan kivonták a lakásgazdálkodásból.

Lakásállomány

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány

Év	Összes lakásállomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma (db)	Bérlakás állomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma (db)	Szociális lakásállomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma (db)	Egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma (db)
2012	26251	9	898	0	664	0	n.a	n.a
2013	26265	9	886	0	676	0	n.a	n.a
2014	26299	4	884	0	673	0	n.a	n.a
2015	26328	2	885	0	668	0	n.a	n.a
2016	26382	4	884	0	487	0	n.a	n.a
2017	n.a	2	883	0	479	0	n.a	n.a

Forrás: TeIR, KSH Tstar, EVAT Zrt adatállománya

Szociális bérlakás igények

Év	Beérkezett kérelem (db)	Rendeletnek megfelelt (db)	Elutasított kérelem (db)	Bérbeadott lakás (db)
2010.	174	148	26	41
2011.	212	178	34	35
2012.	163	156	7	24
2013	233	206	27	49
2014	218	194	24	35
2015	107	83	24	33
2016	116	88	27	17
2017	132	110	22	20

Forrás: önkormányzati adatgyűjtés

Eger Megyei Jogú Város Önkormányzata a Felsővárosban található Garzonházban lakhatási lehetőséget biztosít fiataloknak a rendeletben szabályozott feltételek fennállása esetén.

A „Szala városrész szociális rehabilitációja” című pályázat keretében a Garzonház felújítása, hőszigetelése és nyílászáróinak cseréje, ezáltal 198 db önkormányzati bérlakás felújítása, komfortfokozatának növelése vált lehetővé.

Garzonházi lakásigények

Év	Beérkezett kérelmek (db)	Rendeletnek megfelelt (db)	Elutasított kérelem (db)	Bérbeadott lakás (db)
2010.	87	83	4	65
2011.	75	72	3	67
2012.	72	70	2	55
2013.	70	69	1	54
2014.	85	83	2	59
2015	139	125	14	62
2016	101	99	24	48
2017	59	59	-	33

Forrás: önkormányzati adatgyűjtés

Az elmúlt évek tapasztalatai alapján megállapítható, hogy a valamikori Ifjúsági Garzonházban az elhelyezések jelentősen átalakultak. Az 1995-2008. között költözők általában valamilyen lakás-megoldást találtak az ötödik év végére. A cél a saját tulajdonú lakás vásárlása vagy építése volt, és akik ezzel nem számolhattak, azok egyből bérlakás igényt adtak be.

Az ezt követő gazdasági nehézségek miatt még az önálló lakás fenntartását sem vállalták a fiatalok, évente többször is hirdetést kellett feladni, hogy legyenek bérlők az üres garzonokban. A folyamat 2015-16-ban megfordult, a felújított, hőszigetelt és belül is korszerűsített lakások vonzóbbá váltak, és különösen a kétkeresős fiatalok ki tudják fizetni a kedvezményes lakbért és a kislakások rezsijét.

Ugyanakkor a beköltöző családok jövedelme jelentős megtakarításhoz nem elég magas, az öt év letelte után a bérlők kisebb része tud csak lakástulajdonhoz jutni. Többségük bérlakásra pályázik, ennek hiányában visszamennek albérletbe, vagy a családjukhoz. A 2017-es rendeletmódosítással azok számára biztosít az önkormányzat 5 éves lakásbérletet, akik a megemelt havi összegű előtakarékoság vállalásával a megtakarításaikból lakást vásárolnak és nem „előbérlők” akarnak lenni a szociális bérlakás igényüket megelőzően. Az előtakarékoság jelenlegi 20 ezer forintos összegét 40000 Ft-ra, egyedülállók esetében 30000 Ft-ra emelkedett.

Különösen jelentős ez a probléma a várost érintő iparfejlesztések figyelembe vételével. A városban dolgozó (akár helyi lakos, akár ide költözni kívánó) fiatalok elhelyezése komoly kihívást jelent.

Ugyanakkor ők azok, akik képesek lesznek a lakhatásuk biztosítása mellett olyan megtakarításra és jövedelmük alapján a szükséges hitel felvételére, akik számára a Garzonház, mint az életkezdést támogató konstrukció létrejött.

Nyugdíjasházi lakásigények

Év	Beérkezett kérelmek (db)	Rendeletnak megfelelt (db)	Elutasított kérelem (db)	Bérbeadott lakás (db)
2010.	24	9	15	7
2011.	30	21	9	7
2012.	18	13	5	2
2013.	21	15	6	12
2014.	18	18	0	7
2015	17	15	2	1
2016	22	20	2	5
2017	23	19	4	7

Forrás: önkormányzati adatgyűjtés

A fentiekén túl az Önkormányzat az utóbbi években több olyan kezdeményezést is elindított, amely a lakhatási gondok enyhítését szolgálta.

A **Béke telepen** élő lakosok helyzete többszörösen hátrányos, szociális integrációjuk igen alacsony szintű. A területen az 1950-es években növekedett meg a népesség és a felnémeti Községi Tanács telkeket mért ki az itt lakó családoknak. A telekosztást azonban nem követte a hivatalos dokumentumok elkészítése. Erre figyelemmel az Önkormányzat 2006. augusztusában úgy döntött, hogy ezen ingatlanokra az ott lakók tulajdonjog megszerzését az alábbi feltételrendszer teljesítését tartotta követhetőnek:

- az adott ingatlan forgalmi értékének megfelelő Áfa egy összegben történő befizetése (forgalmi érték 20%-a),
- elidegenítési tilalom 10 éves időtartamra,
- az uniós pályázat („Eger, Felnémet városrész rehabilitációja” című ROP pályázat) keretében kiépítésre kerülő víz- és szennyvízhálózatra történő rácsatlakozás a műszaki átadást követő 6 hónapon belül,
- a meglévő felépítmény műszaki állapotának, lakhatási feltételeinek javítása,
- a meglévő felépítményre vonatkozóan hitelt érdemlő tulajdonjog bizonyítása.

Ezen feltételek mellett összesen 21 önkormányzati tulajdonban lévő ingatlan közül, 19 ingatlan vonatkozásában jött létre adásvételi szerződés a használókkal.

Az önkormányzati bérlakás bérleti díja alacsonyabb, mint a más személy által bérbeadott lakásoké, másrészt határozott idejű, így a bérlő nincs kitéve annak a veszélynek, hogy a tulajdonos 30 napos határidővel felmondjon.

Támogatásban részesülők

3.4.2. számú táblázat - Lakásfenntartási és adósságcsökkentési támogatásban részesülők száma

Év	Lakásfenntartási támogatásban részesített személyek száma (TS 6001)	Adósságcsökkentési támogatásban részesítettek száma (TS 6101)
2012	1 374	81
2013	1 070	68
2014	927	76
2015	773	21
2016	659	megszűnt
2017	n. a	megszűnt

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Megjegyzés: a támogatásban részesültek számának alakulását a jogszabályi változások és a változó igénybevételi feltételrendszer okozza.

Lakhatási támogatások, eladósodottság

Eger Megyei Jogú Város Önkormányzata kedvezményes kölcsön formájában támogatást nyújt az Egerben élő, vagy Egerben munkahellyel rendelkező kérelmezők részére első lakásuk vásárlásához, építéséhez, valamint a három és többgyermekes családok minőségi lakáscseréjének elősegítéséhez, amennyiben a lakás vásárlása, építése Eger közigazgatási területén történik. A támogatás nem kizárólag a fiataloknak szól, azonban a támogatottak között nagy számban vannak, így ez az intézkedés jelentősen segíti az egri fiatalokat az otthonuk megteremtésében.

A lakásviszonyok jellemző problémái a közműdíj-, illetve lakáshitel-tartozások, hátralékok felhalmozódása. Lakhatást segítő támogatás a települési támogatásként folyósított lakhatási támogatás. Ezt a támogatási formát elsősorban természetben kapják az érintettek.

Hajléktalanok

Az Önkormányzat 2012-ben sikeres pályázatot nyújtott be a TIOP-3.4.2-11/1 Önkormányzati, állami, egyházi, nonprofit fenntartású bentlakásos intézmények korszerűsítése című pályázati felhívásra. A támogatás összege: 179.948.373 Ft. volt.

A megvalósult beruházáshoz kapcsolódik a TOP-6.6.2-15 Szociális alapszolgáltatások infrastruktúrájának bővítése, fejlesztése, amelynek keretében a „Korszerű Gondozói Ház” -ban megvalósult funkciók nappali ellátó funkcióval bővülnek.

2016. év elejéig a Kertész utca 100 szám alatt működött a Hajléktalanok Gondozó Háza. Eger Megyei Jogú Város Önkormányzatának nyertes pályázata fedezte a Tulipán téri épület felújítását, korszerűsítését. 2015 decemberében megtörtént a technikai, majd 2016. év elején 90 férőhellyel ténylegesen megkezdte működését az intézmény.

Az éjjeli menedékhely az önellátásra és közösségi együttélés szabályainak betartására képes hajléktalan személyek éjszakai pihenését lehetővé tevő szolgáltatás.

Az éjjeli menedékhely

- a) tanácsadás és
 - b) felügyelet
- szolgáltatási elemeket biztosít.

A szolgáltatásért térítési díjat nem kell fizetni. Az éjjeli menedékhely engedélyezett férőhelyeinek száma 52 fő.

Az ellátottak intézményben történő tartózkodásuk alatt (16 óra és másnap reggel 8 óra között) az éjszakai pihenés mellett egyéb szolgáltatásokat is igénybe vehetnek. A Hajléktalanok Gondozó Háza korszerűsítés után sokat veszített tömegszállás jellegéből. Az ellátottak négy 6 ágyas, három 8 ágyas és egy 4 ágyas szobákban vannak elhelyezve, az emeletes ágyak megszűntek, az egy főre eső lakóterület az előzőhöz képest kétszeresére nőtt. Ennek köszönhetően megszűnt a zsúfoltság. Minden ellátott zárható öltözőszekrényt, és az általuk behozott élelmiszer elhelyezésére szolgáló, szintén zárható szekrényt kapott, így el tudtuk érni a személyes tárgyak biztonságos tárolását.

Ez, valamint a zsúfoltság csökkenése az előző intézményhez képest nagyban hozzájárult a feszültségek csökkenéséhez, a konfliktushelyzetek minimálisra történő visszaeséséhez.

A krízisidőszakban, ha az időjárás indokolja, az éjjeli menedékhely lakói napközben a társalgó helyiségben tudnak melegedni, illetve az éjjeli menedékhely szobáit a szokásosnál korábban kinyitjuk részükre.

Az éjjeli menedékhelyen további 10 fő részére biztosít az önkormányzat időszakos férőhelyet minden év november 1 és április 30-i időszakra.

Az átmeneti szállás A hajléktalan személyek átmeneti szállása az önellátásra képes hajléktalan személyeknek biztosít

- a) lakhatási szolgáltatást, vagy
- b) lakhatási szolgáltatást és az önálló életvitel fenntartása érdekében szükség szerinti mértékű esetvitelt (szociális munkát).

A hajléktalan személyek átmeneti szállása a szociális munka keretében

- a) anácsadás,
- b) esetkezelés,
- c) gondozás,
- d) készségfejlesztés,
- e) szolgáltatásokhoz való hozzáférés segítése és
- f) az ellátott egyéni szükségletei szerint felügyelet és háztartási, vagy háztartást pótló segítségnyújtás szolgáltatási elemeket szükség szerint biztosít.

Az igénybe vevők jogviszonyának keletkeztetését az Egri Szociális Szolgáltató Intézmény vezetőjének intézkedése alapozza meg. Az elhelyezés a kérelem beadásának sorrendjében történik, az ellátásért a jogszabályban meghatározott módon személyi térítési díjat, lakhatási szolgáltatás esetében a lakhatási költséget kell fizetni.

Az átmeneti szállás engedélyezett férőhelyeinek száma 10 fő. Az ellátottak két 2 ágyas és két 3 ágyas szobában vannak elhelyezve.

Az ápoló-gondozó otthon 28 fő részére azoknak a hajléktalan személyeknek biztosítja a gondozását, akinek ellátása átmeneti szálláshelyen, rehabilitációs intézményben nem biztosítható, és kora, egészségügyi állapota miatt tartós ápolást, gondozást igényel. Az elhelyezés 2, illetve 4 ágyas szobákban történik.

Az intézmény szakmai feladatai az előgondozás, teljes körű ellátás biztosítása, érték és vagyonmegőrzés, foglalkoztatás megszervezése, és az elhunytak eltemetetésének megszervezése. A teljes körű ellátáson belül az intézmény gondoskodik az igénybe vevők háromszori étkezéséről, szükség szerint ruházattal, textíliával való ellátásáról, egészségügyi ellátásról, mentális gondozásról, és a lakhatásról.

Az utcai szociális munka

- a) megkeresés,
 - b) tanácsadás,
 - c) gondozás,
 - d) esetkezelés és
 - e) szállítás
- szolgáltatási elemeket szükség szerint biztosít.

Az utcán élő hajléktalanokkal való foglalkozás a 90-es évek elejétől folyik. Jelenleg közel 60 ember szerepel a nyilvántartásban, mint utcai gondozott. A felderített búvóhelyek száma 5, de ez a szám időnként változik. Az utcai hajléktalanok zömében az okiratok, egyéb iratok beszerzésében, valamint a különféle jogosultságok megszerzésében való segítséget kérik leginkább. A különféle szolgáltatásokhoz, ellátásokhoz való juttatást, illetve a róluk szóló információnyújtást is nagy számban igénylik.

A város külterületein életvitelszerűen tartózkodó emberekkel rendszeresen kapcsolatot tartanak. Az ellátottak nagy többsége igénybe vesz valamilyen intézményi szolgáltatást, étkezést, fürdési-mosási lehetőséget, orvosi szolgáltatást, vagy pedig a rendszeres szociális segélyhez szükséges kötelező együttműködést.

A krízisidőszakban alapellátás keretében hétköznap reggel 7-től este 10 óráig, hétvégén péntek 22 órától hétfő reggel 7-ig tartanak készenléti ügyeletet, lakossági bejelentésre, valamint a regionális diszpécserszolgálathoz érkezett bejelentés alapján gépkocsival a helyszínre tudnak vonulni, és megfelelő ellátásban tudják részesíteni az arra rászoruló, krízishelyzetben lévő hajléktalan személyt.

A hajléktalanok otthonában élők naponta háromszori étkezésben részesülnek (28 fő), az átmeneti elhelyezési formákat igénybe vevőknek és az utcai hajléktalanoknak (átlagban 40 fő) napi egyszeri étkezést tudnak biztosítani. A krízisidőszakban, hétköznap az éjjeli menedékhely lakóinak, valamint az utcán élőknek reggelenként a Vöröskereszt megyei szervezete zsíros kenyeret és forró teát oszt.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

Telepek, szegregátumok

Eger város alacsony státuszú lakosságot koncentráló területei mind az északi városrészben helyezkednek el. E területek között vannak olyanok, melyeket a KSH szegregátumokként jelölt meg, vannak olyanok, melyek a szegregációval veszélyeztetettek, és vannak olyanok, melyeken a szegregáció kialakulása még nem indult meg, de a terület magára hagyása ilyen jellegű folyamatok elindulását, illetve felerősödését hozhatja magával.

Eger Integrált Településfejlesztési Stratégiájában meghatározott városfejlesztési körzetek mindegyikében – a KSH 2011-es Népszámlálási és az Önkormányzat rendelkezésre álló adatai alapján – meghatározásra kerültek a legfontosabb társadalmi

problémák. Ezek alapján megállapítható volt, hogy a város területén belül két szegregált terület is kialakult, amelyek részletes vizsgálata az Anti-szegregációs Terv keretében megtörtént. A vizsgálatok alapján a szegregált körzetek a város északi részén helyezkednek el. A két szegregátum közös vonása, hogy – a külterületekre költöző, ismeretlen szociális összetételű lakosságon kívül – mindkét terület a város szövetébe ágyazódott, telepszerű környezetet alkot.

Eger város északi városrészében helyezkedik el a Felsővárosi lakótelep, ami az 1970-es években épült. Ez a város egyetlen nagy, paneles technológiával készült lakótelepe. A telepre a lakások első kiutalásával a munkáslakás-akció keretében sok alacsony státuszú és – a 70-es években telepfelszámolással – roma család került be. A rendszerváltás környékén a romák jelentős része a privatizáció során továbbadta lakását és vidékre, vagy valamelyik telepre költözött. Eger város szegregátumai szintén az északi városrészben helyezkednek el.

A KSH adatai alapján a városban megállapított és kijelölt 2 szegregált körzet részletes vizsgálata az Anti-szegregációs Terv keretében megtörtént. A KSH munkatársai a 2011-es népszámlálás adatainak segítségével kiválasztották Eger belterületén azokat a részeket, melyek szegregátumnak minősülnek. A szegregátumok kiválasztásának kritériuma a következő volt: azok a tömbök, ahol az alacsony státuszú lakosság aránya magas, vagyis az aktív korú népességben belül a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkező és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkező lakók aránya magasabb, mint 35 százalék.

A legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül, 2011 (%)

Eger összesen	Felnémet	Nagylapos	Felsőváros	Rác Hóstya	Tetemvár	Cifra Hóstya
6.4	10.4	2.3	6.3	19.2	3.2	9.2
Belváros	Sánc	Károlyváros	Hajdúhegy	Vécsey-völgy	Almagyar	Szépasszony völgy
5.4	3.4	6.3	2.9	3.9	1.8	3.2
Hatvani Hóstya	Maklári Hóstya	Merengő	Tihamér	Csákó	Lajosváros	Déli Iparterület
3.8	2.6	5.8	3.8	2.0	6.7	2.9

A statisztikai adatok alapján Eger 20 városrésze közül 2011-ben egyik sem került be a veszélyeztetett városrészek csoportjába, azonban két kisebb terület került kiemelésre: Felnémet városrészből a Béke-telep és a Rác Hóstya városrészből a Szala környéke. A Szala területén a mutató értéke 49,8%, a Béke telepen ennél egy kicsit magasabb 54%. E mellett a Szala-telep közvetlen környéke azon területek közé került, melyek potenciálisan veszélyeztetettnek tekinthetők. A területet határoló utcák az Árnyékszala, Verőszala és Rudivár utcák.

A Szala-parton 2011-ben, a KSH által szegregátumként lehatárolt területen 466 fő élt. Az aktív korúak aránya (58,2%) csak kis mértékben alul a Rác Hóstya városrész (65%) és Eger átlagos értékéhez (63,1%) képest. A 0-14 éves korú gyermekek aránya 32,2%, ami

közel másfélszerese a negyed, és két és félszerese a város fiatalok arányának. A 60 éven felüliek aránya igen alacsony volt (9,7%), Egerben 2,5-szer, a városrészben 1,4-szer ekkora az arány.

A roma népesség aránya a Szala-part alsó területén igen jelentős. Az itt élő lakosok helyzete továbbra is többszörösen hátrányos. A Családsegítő Iroda munkatársainak becslése szerint a területen összesen kb. 250 roma lakó él: a Rudivár utcában 10 családban 50 fő, a Verőszala utcában 40 családban 150 fő, az Árnyszala utcában pedig 8-10 családban 40 fő él.

Elmondható, hogy számos társadalmi probléma (szegénység, munkanélküliség, deviáns viselkedés, bűnözés, stb.) egyidejű megjelenése figyelhető meg, melynek kezelése nem halogatható tovább. A társadalmi gondok mellett a lakókörnyezet minőségének és műszaki állapotának folyamatos romlását is megfigyelhettük a terület romák által lakott részén. Az elmúlt két évtizedben ingatlanpiaci szempontból fokozatosan leértékelődtek azok az utcák, ahol a roma családok által lelakott, illetve nem rendeltetésszerűen használt lakóházak voltak találhatóak. A különböző szocializációs normák hiányából és a hulladékgyűjtés szervezetlenségéből adódóan, az akcióterületen több helyen is voltak – illetve részben ma is találhatóak – illegális hulladéklerakók, melyek környezeti és higiéniai szempontból egyaránt veszélyforrást jelentenek az itt élő társadalomra. A lakókörnyezet kedvezőtlen megítélése és a fentebb bemutatott folyamatok, illetve társadalmi jelenségek miatt a területen csak részben jelentek meg különböző közszolgáltatások és vállalkozások, így a terület erőteljesen funkcióhiányosnak minősíthető.

Felnémeti városrész

A korábban rossz adottságú Felnémeti városrész helyzete 2001-es népszámlálás óta eltelt időben jelentős mértékben változott pozitív irányban. 2008 közepén zárult le Felnémet városrész komplex rehabilitációja.

A program keretében többéves, másfél milliárd forintos bekerülési költségű fejlesztési koncepció végrehajtása történt, melynek során az Önkormányzat szorosan együttműködött a helyi lakosokkal, civil szervezetekkel és a gazdasági szereplőkkel.

A program keretében egyszerre valósulhatott meg a leromlott lakókörnyezet felújítása, a közlekedési helyzet javítása, a környezeti szempontok érvényesítése és a természeti környezet védelme, a közbiztonság javítása, a hátrányos helyzetű lakosság munka- és képzési lehetőségeinek javítása, valamint az információs technológia adta lehetőségek kihasználása.

Több éves kitartó munka eredménye a Béke-telep közművesítése, a vezetékes ivóvíz-, a szennyvíz és a gáz bevezetése, valamint járható, aszfaltozott utak építése. A telep rehabilitálásának első lépése azonban az itt található telkek tulajdonviszonyának rendezése volt. A telkek ingyenesen vagy jelképes összegért kerültek a lakók magántulajdonába, amely azért is fontos, mert eddig hozzáférhetetlen lehetőségek nyílhattak meg a telepiek előtt; saját tulajdonú telkeikre állami támogatást igényelve javíthatták, bővíthették házaikat.

Új, munkahelyteremtő beruházásként valósult meg a Gondozási Központ, a Civil Ház és a könyvtár. A beruházásoknak köszönhetően a városrész lakóinak életkörülményei javultak, nőtt a zöldterületek aránya, gyarapodtak a kulturális lehetőségek, javult az utak állapota, így a közlekedés minősége is, továbbá új munkahelyek jöttek létre.

A Béke-telep társadalmi-mutatói a KSH 2011-es népszámlálás adatai alapján

Mutató megnevezése	Eger összesen*	Felnémet	Béke-telep
Lakónépesség száma	56.569	4.765	66
Lakónépességen belül 0-14 évesek aránya	13.2	17.3	21.2
Lakónépességen belül 15-59 évesek aránya	63.1	61.5	75.8
Lakónépességen belül 60- x évesek aránya	23.7	21.2	3.0
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	8.4	14.2	74.0
Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebb népesség arányában	28.9	21.6	0.0
Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	40.0	39.2	74.0
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül	6.4	10.4	54.0
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül	56.3	57.2	25.0
Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya	37.7	33.6	52.6

Forrás: KSH adatközlés: Népszámlálás, 2011

Felsővárosi lakótelep

A Felsővárosi lakótelep a város egyetlen nagy, paneles technológiával készült lakótelepe. A telepre a lakások első kiutalásával a munkáslakás-akció keretében sok alacsony státuszú és –a 70-es években telepfelszámolással –roma család került be. A rendszerváltás környékén a romák jelentős része a privatizáció során továbbadta lakását és vidékre, vagy valamelyik telepre költözött.

Alacsony státuszú épületek főleg a lakótelepek 10 emeletes panelházaik között találhatók. A város lakásállományának felmérése során körvonalazódott, hogy az elmúlt évtizedekben tömegesen épült, iparosított technológiával megvalósított lakóépületek korszerűsítése az életminőség növelése, a lakásvagyon értékének megóvása érdekében, csak tudatos, tervszerű folyamat során biztosítható.

A lakóépületek energia megtakarítást eredményező felújításait, épületgépészeti berendezéseinek korszerűsítését Eger Megyei Jogú Város Önkormányzata pénzügyi a lehetőségeinek kihasználásával támogatta. Az Önkormányzat igen jelentős forrásokat biztosított a pályázó lakóközösségek számára, amelyek- az önerő biztosítása mellett - közel 800 millió forintot használtak fel.

A TOP pályázatoknak megfelelően a lehatárolt akcióterület nagyobb részéről elmondható, hogy számos társadalmi probléma (szegénység, munkanélküliség, deviáns viselkedés, bűnözés, stb.) egyidejű megjelenése figyelhető meg, melynek kezelése nem halogatható tovább.

A társadalmi gondok mellett a lakókörnyezet minőségének és műszaki állapotának folyamatos romlását is megfigyelhettük a terület romák által lakott részén. Az elmúlt két évtizedben ingatlanpiaci szempontból fokozatosan leértékelődtek azok az utcák, ahol a roma családok által lelakott, illetve nem rendeltetésszerűen használt lakóházak voltak találhatóak. A különböző szocializációs normák hiányából és a hulladékgyűjtési problémákból adódóan, az akcióterületen több helyen is voltak –illetve részben ma is találhatóak –illegális hulladéklerakók, melyek környezeti és higiéniai szempontból egyaránt veszélyforrást jelentenek az itt élő társadalomra. A lakókörnyezet kedvezőtlen megítélése és a fentebb bemutatott folyamatok, illetve társadalmi jelenségek miatt a területen csak részben jelentek meg különböző közszolgáltatások és vállalkozások, így a terület erőteljesen funkcióhiányosnak minősíthető. Az önkormányzat évente két alkalommal szervez lakossági takarítást, melynek költségeihez az akcióterület egyéni képviselője a körzeti képviselői alapjából is hozzájárul.

Az együttműködő partnerek közül fontos szerepe van a Magyar Vöröskereszt Heves Megyei Szervezetének és a KEVIKO Prevencio Védőnői Szolgáltató Kft-nek, akik az egészségi állapot javítását célzó szolgáltatások és programok tartalmát formálják meg. Ide tartozik a védőnői szolgálat is, amely a gyermekek egészségi állapotát befolyásoló körülmények feltárásában, valamint a családi mentorok tanácsadásában is fontos szerepet játszik. Mind a két szervezet több éves múltat tekint vissza, szakemberei tapasztalatai és munkája a projekt megvalósításához nélkülözhetetlen.

Az egészségügyi problémák kezelésében fontos szerepe van a sportnak, az egészséges életmód tudatosítására, ebben segít az Egri Honvéd Sportegyesület, mint együttműködő partner.

Az akcióterületen élő roma lakosság életében fontos szerepe van a zenének és a táncnak. Erre alapozva lehet tervezni olyan tevékenységeket, amik a zene révén járulnak hozzá a különféle képességek fejlesztéséhez, a harmonikus személyiség alakulásához, a szellemi, lelki tulajdonságok gyarapításához. A Zeneoktatásért Alapítvány segítségével a résztvevő gyermekek zenei kompetencia gyarapítása valósul meg.

Az Arany János Általános Iskola, Szakiskola és Kollégiummal való partnerség a kora gyermekkori szocializációs problémák feltárásában, az iskolai integráció problémáinak kiküszöbölésében rendkívül fontos, kiemelt figyelemmel a területen élő gyermekek nagy arányára. A korai életkor intézményi beilleszkedései kapcsán kialakuló kirekesztődési mechanizmusok feltárása és kezelése a fiatalok és a gyermekek fejlesztésének központi eleme. Ez ugyanis az egyenlőtlenségek generációk közötti átörökítésének egyik mozgatórugója.

A projekt egyik fő célkitűzése, hogy az integrált lakókörnyezetbe való költözést, a beilleszkedést valamilyen módon elősegítse, támogassa. Ehhez folyamatos szociális munka lesz biztosítva.

A résztvevő szociális munkások és egyéb szociális szakembereknek segítségével egy tematikus munka van tervezve, amiben segítő partner az Eszterházy Károly Egyetem és a RÉV Szenvedélybeteg-segítő Szolgálat.

A 191/2015 (V.11.) Közgyűlési Határozattal jóváhagyott Integrált Területi Program megállapítja, hogy Eger területe társadalmi, területi szempontból tagolt. A városon belül vannak kevésbé fejlett területek, szegregátumok, és fejlettebb épületállománnyal, infrastruktúrával rendelkező magas státuszú területek. Belső igény a területi kiegyenlítődés elősegítése.

„A társadalmi együttműködés erősítése a Szala városrészben”

A pályázat azonosítója: TOP-6.9.1-15-EG1-2016-00001

Az elnyert támogatási összeg: 80 millió Ft

Az újabb egri TOP-projekt átfogó célja a Szala városrészben élő családok fizikai és társadalmi kirekesztettségének csökkentése, hosszabb távon annak megszüntetése. Mindezt olyan komplex szolgáltatások bevezetésével kívánjuk elérni, melyek a célcsoport aktív, cselekvő részvételével valósulnak meg, ugyanakkor biztosított a többségi társadalom lehető legszélesebb körének bevonása, részvételének lehetősége.

A program további célja a mélyszegénységben élők szolgálata, felzárkózásuk és társadalmi integrációjuk elősegítése. A program Egerben már komoly alappal rendelkezik, hiszen a célterületen - a korábbi, szociális városrehabilitációs programunkhoz kapcsolódóan - aktív civil tevékenység, valamint állandó szociális munka zajlik, s a célcsoportot már sikerült bevonni a fejlesztési folyamatokba.

A szalai TOP-program megvalósításának teljes időtartamában biztosított lesz a folyamatos szociális munka. A projekt keretében megvalósuló további, tervezett tevékenységek: közösségi programok gyermekek és fiatalok részére; „boszorkánykonyha”; táncház; sport klub; szalai kertek versenye; keresztény klub; közösségi családi programok; tehetségkutató napok; zeneterápia.

A folyamatos szociális munkát többek között az egyéni fejlesztési tervek készítése; a fiataloknak szóló gazdálkodási csoport működtetése; utcai szociális munka és életvezetési tanácsadás; kórházi szociális munka és fészekrakó tanácsadás fémjelzi.

A foglalkoztatás elősegítésére a következő programokkal készülünk: alapkompenciák fejlesztése a foglalkoztatás elősegítése érdekében; munkaerő-piaci mentorálás; „Megújító” komplex program; pályaválasztási tanácsadás; állásvadász klub.

A projekt családsegítő és gyermekjóléti szolgáltatásai: kortárs segítség; csoportfoglalkozás várandós anyáknak; babaklub; szakmaközi beszélgetések a gyermekbántalmazás és az elhanyagolás témájában; „Gyermek-Őr” – előadások.

A gyermekek iskolai felzárkózását segítő programok: iskolai tanulmányok támogatása; iskolai beilleszkedést támogató programok.

Egészségügyi programok: családi hétvégék az egység és egészség jegyében; kihelyezett tanácsadás a kábítószer-használat kapcsán érintetteknek és hozzátartozóknak; életvezetési csoport.

Szolgáltatásokhoz való hozzáférés javítását elősegítő programok: információs napok szervezése, jogi tanácsadás.

TOP-6.7.1-15 Megyei jogú városok leromlott városi területeinek rehabilitációja

A prioritástengely keretében megvalósuló fejlesztés:

- „Leromlott városi területek rehabilitációja Egerben”: A program során több önkormányzati bérlakás lesz felújítva, illetve a projekt része új bérlakások építése, a közösségi ház tetőszerkezetének felújítása az Árnycsala utcában, utak fejlesztése. A fejlesztés támogatási forrása 263 millió Ft.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Az egyenlő bánásmód követelménye a szociális biztonság és egészségügy terén

A 2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról **kiemelten foglalkozik a szociális biztonsággal és az egészségügyi ellátással összefüggésben a diszkrimináció tiltásával.**

Az egyenlő bánásmód szociális védelemre vonatkozó szabályozásának alapját elsősorban az Európai Unió vonatkozó irányelvei képezik. (79/7/EGK irányelv, valamint a 86/378/EGK irányelv).

A rendelkezés célja, hogy a kötelező szociális biztonsági rendszerek által fedezett kockázatok - különösen betegség, anyaság, család, rokkantság, hátramaradottak, öregség, üzemi baleset, illetve foglalkozási megbetegedés, halál és munkanélküliség, valamint a szociális biztonsági rendszereket kiegészítő szociális segélyezés keretében nyújtott ellátások igénylése és folyósítása során sikerüljön érvényre juttatni az egyenlő bánásmód elvét.

A törvény úgy rendelkezik, hogy az egyenlő bánásmód követelményét érvényesíteni kell **a társadalombiztosítási rendszerekből finanszírozott, továbbá a szociális, illetve gyermekvédelmi pénzbeli és természetbeni, valamint személyes gondoskodást nyújtó ellátások igénylése és biztosítása, a betegségmegelőző programokban és a szűrővizsgálatokon való részvétel, a gyógyító-megelőző ellátás, a tartózkodás céljára szolgáló helyiségek használata, az ételmezési és egyéb szükségletek kielégítése során.**

Az egyenlő bánásmódhoz való jog magában foglalja különösen az azonos egészségügyi intézmények - az ellátás, illetve tartózkodás céljára szolgáló helyiségek - használatának, az ugyanolyan színvonalú és hatékony, illetőleg nem magasabb kockázattal járó gyógykezelésben, valamint betegségmegelőző programokban (szűrővizsgálatokon) való részvétel jogát.

Az egészségügyi alapellátások működési feltételeinek megteremtése az önkormányzat feladata, a folyamatos működtetést pedig az OEP finanszírozza. Az egészségügyi alapellátás szervezeti rendszerének átszervezéséről döntött a Közgyűlés 2003. majd 2006. évben. Az EKVI tevékenysége a védőnői, iskola-egészségügyi szolgálat, mentálhigiénés ellátás, iskola fogászat, fogszabályozás. A Gyermekjóléti és Bölcsődei Igazgatóság alapfeladata a nappali gyermekjóléti ellátások biztosítása.

Az egészségügyi feladatok többségének szolgáltatási szerződéssel történő ellátása – pályázatok alapján – 2006-2007-ben folytatódott. 2007. január 1-i hatállyal az Egri Közszolgáltatások Városi Intézménye látja el a fogorvosi ügyeletet és az iskola fogászatot. 2009-ben az önkormányzat a járóbeteg-szakellátási kapacitások javítása érdekében saját ingatlanban szakrendelőket alakított ki, illetve építési telek biztosításával támogatott magán-egészségügyi beruházást. Kedvezmény nyújtásával hozzájárult, hogy az egészségügyi alapellátásban dolgozó orvosok a rendelőik tulajdonosává váljanak.

A Felsőváros és a belváros gyermek és házi orvosi rendelői, a védőnői és egyéb létesítmények magas színvonalon biztosítják a több tízezer városi polgár egészségügyi ellátását.

Uniós források bevonásával korszerűsítettük a Felsővárosban a házi orvosi, a Klapka úti fogorvosi rendelőket. Saját erőből iskolaorvosi rendelőkhöz fogászati kezelőket vásároltunk a Felsővárosban illetve a Lajosvárosban. Az ÉMOP-4.1.1/A-12-2013-0048 számú pályázat által az egészségügyi alapellátás feltételeinek fejlesztése történt a Vallon úti orvosi rendelőben, illetve ÉMOP-4.1.1/A-12-2013-0021 számú pályázat által a fogorvosi rendelő fejlesztése Egerben, a Technika Házában.

Az önkormányzat az alábbi egészségügyi ellátásokat nyújtja a lakosság részére (dólt betűvel lévők vállalkozási formában):

- *házi orvosi ellátás 22 körzetben, házi gyermekorvosi ellátás 11 körzetben,*
- városi védőnői szolgálat, iskola egészségügyi ellátás,
- mentálhigiénés gondozás,
- *felnőtt és gyermek központi hétvégi ügyelet a város és még 15 település részére,*
- fogászati felnőtt és gyermek alapellátás 15 vegyes körzetben,
- iskola fogászati ellátás 6 körzetben
- fogászati ügyelet, fogászati szakellátások (röntgen, fogszabályozás),
- hajléktalanok házi orvosi ellátása.

3.6.1. számú táblázat – Orvosi ellátás

Év	Felnőttek és gyermekek szervezett háziiorvosi szolgálatok (TS 4401)	és részére háziiorvosi szolgálatok száma	Csak felnőttek részére szervezett háziiorvosi szolgáltatások száma (TS 4301)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 4501)
2012	11		23	11
2013	11		23	11
2014	11		23	11
2015	11		23	11
2016	11		23	11
2017	n.a		n.a	n.a

Forrás: TeIR, KSH Tstar

(Megjegyzés: A házi orvos betegforgalma a házi orvosi rendelésen való megjelenések száma és a házi orvos által hívásra, illetve a folyamatos ellátás végett végzett lakáson történt látogatások száma.)

A város lakóinak teljes körű kórházi fekvőbeteg és szakorvosi ellátását a Markhot Ferenc Oktató Kórház és Rendelőintézet biztosítja.

A Heves Megyei Önkormányzat „Szervezeti és infrastrukturális megújulás – Markhot Ferenc Kórház” című, TIOP-2.2.4-09/1-2010-0027 azonosító számú pályázata 2010-ben európai uniós támogatást nyert el az egri Markhot Ferenc Kórház és Rendelőintézet fejlesztésére. A támogatás összege: 4.417.640.210 forint, melyhez a megyei önkormányzat 490.848.912 forint önrésszel járult hozzá.

Az uniós forráson felül a megvalósítást a kormány 934.965.230 forint többletforrással támogatta. A következő jelentős fejlesztések valósulnak meg:

Új, háromszintes technológiai tömb épült. A tömbben helyet kapott a sürgősségi betegellátó, a központi intenzív és aneszteziológiai osztály, a központi laboratórium, a sterilizáló és higiéniai, valamint a dokumentációs és informatikai osztály. Itt épült meg az új 8+2 műtőtermes központi műtő. Ebben az épületben helyezték el a gyermekosztályt, a gyermek sürgősségi ambulanciát. Lebontották a rossz állapotú épületeket, a helyükön zöldterületek létesültek. Kialakítottak egy 44 ágyas neurológiai és stroke osztályt, korszerű körülmények közé került a radiológiai osztály, új gépparkkal, digitális röntgenfelvételi technikával és új CT-MR laboratórium is segítik a gyógyító munkát.

Az egészségügyi alapellátást biztosító intézmények szolgáltatásainak és infrastrukturális feltételeinek korszerűsítése érdekében kiírt és 2016. május 13-án benyújtott és sikeresen elbíralt, 2018. október 31-i tervezett befejezésű *TOP-6.6.1-pályázati forrás biztosítja a jó minőségű közszolgáltatásokhoz való hozzáférés javítását, az egészségügyi ellátórendszer fejlesztését.*

„Lajosvárosban a Köztársaság téren komplex egészségügyi és szociális központ fejlesztése”

A projekt célja Eger népességének megtartása, kötődésének erősítése, ennek érdekében a szociális és egészségügyi ellátórendszerek fejlesztése.

Az újonnan épülő egészségügyi központba kerül a Lajosvárosi városrészben jelenleg is működő két felnőtt háziorvosi ellátást biztosító, szintén kettő gyermekorvosi ellátást biztosító egészségügyi szolgáltatás, valamint egy védőnői tanácsadást ellátó szakmai csoport működése. A projekt végeztével lakások, helyiségek is felszabadulnak.

A pályázatból az orvosi rendelők és szociális helyiségek berendezéséhez szükséges bútorzat is beszerzésre kerül.

– „Egészségügyi alapellátások fejlesztése Egerben”

Összesen három telephelyen, négy felnőtt háziorvosi, kettő gyermekorvosi, és két helyen védőnői alapellátást biztosító egészségügyi egység felújítása, kialakítása valósulhat meg az alábbiak szerint:

- Hadnagy utcai orvosi rendelő: Egerben, a Hadnagy utca 5. szám alatti szolgáltatóházban működő gyermekorvosi rendelő, és védőnői tanácsadó helyiség kialakítása, teljes körű felújítása, akadálymentesítése történhet meg.
- Napsugár utcai orvosi rendelő: az Eger, Napsugár utca 1/A. szám alatti, egészségügyi egységben három felnőtt háziorvosi rendelő újul meg, az ingatlant teljes körűen akadálymentesítik.
- Felnémeti orvosi rendelő: Felnémet városrészben, az Egri út 5. szám alatt található épületben egy gyermekorvosi, egy felnőtt háziorvosi rendelő, és egy védőnői tanácsadó kialakítása valósul meg.

A korszerűtlen, elhasználódott állapotú épületekben jelenleg sem az orvosi ellátás, sem a védőnői tanácsadás feltételei nem felelnek meg napjaink elvárásainak, ezért a beruházások során külön szolgáltatási egységek, a korszerű gyógyítás feltételei jönnek létre, továbbá megvalósul a komplex akadálymentesítés és a szociális egységek kialakítása-építése, felújítása, átépítése, bővítése

Forrás: Városfejlesztési Kft beszámolója 2016. május

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás jellemzői

Év	Betöltetlen felnőtt háziorvosi praxis/ok száma	Házi orvos által ellátott személyek száma (esetszám)	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma (esetszám)	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma	Házi gyermekorvosok száma (TS 4601)
2012	0	321743	74916	n.a	11
2013	0	318103	75687	n.a	11
2014	0	307100	76622	n.a	11
2015	0	31029	71854	n.a	11
2016	0	304102	73420	n.a	11
2017	0	n.a	n.a	n.a	11

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

A működő szociális ellátórendszer bemutatása

Eger Megyei Jogú Város Önkormányzata a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény alapján biztosítja a különböző szociális ellátásokat, valamint a gyermekek védelméről és a gyámügyi eljárásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) alapján a gyermekjóléti ellátásokat.

A két törvény megalkotása óta eltelt időszakban az ellátások iránti igény dinamikus növekedést mutat, a tendencia háttérében a társadalom egyes rétegeit érintő kedvezőtlen változások állnak. Ezzel egyidejűleg a szociális kiadások súlya is jelentős mértékben emelkedett.

A szociális igazgatás hatósági feladatait a Jogi és Hatósági Iroda, a város szociálpolitikai ellátórendszerének koordinálását a Polgármesteri Iroda látja el.

Intézményi keretek

Eger Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlése a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 174. § (4)-(5) bekezdéseinek rendelkezései alapján felülvizsgálta a családsegítés, illetve a gyermekjóléti szolgáltatási feladatok ellátásának módját, szervezeti kereteit, és a családsegítés és gyermekjóléti központ feladatait 2016. január 1-től a Gyermekjóléti és Bölcsődei Igazgatóság látja el.

A Gyermekjóléti és Bölcsődei Igazgatóság által 2016. január 1-től nyújtott szolgáltatások:

- a) 4 bölcsőde,
- b) zjátsszóház (alternatív nappali ellátás),
- c) 9 csoportban családi bölcsőde (4 egri, 5 a kistérség más településein),
- d) napközbeni gyermekfelügyelet,
- e) családok átmeneti otthona,
- f) önálló helyettes szülők,
- g) gyermekétkeztetés,
- h) családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatás

4.3.3. számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma

Év	Önkormányzati bölcsődék száma (TS 4801)	Bölcsődébe beírt gyermekek száma (TS 4701)	Szociális szempontból felvett gyerekek száma (munkanélküli szülő, veszélyeztetett gyermek, nappali tagozaton tanuló szülő)	Nem önkormányzati bölcsődék száma (munkahelyi, magán stb.)
2012	4	244	16	0
2013	4	247	21	0
2014	4	269	19	0
2015	4	269	20	0
2016	4	252	13	0
2017	4	227	21	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

Gyermekjóléti és Bölcsődei Igazgatóság

A gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény alapelve és célja – többek között –, hogy az állam, a helyi önkormányzatok meghatározott ellátásokkal és intézkedésekkel segítsen és gondoskodjon a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzéséről és a kialakult veszélyeztetettség megszüntetéséről. 2016-tól- kibővített feladatkörrel – az igazgatóság az **egri járás területét** látja el.

Jelenleg a központ a gyermekjóléti szolgálatnak az általános szolgáltatási feladatain túl a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedésekhez kapcsolódó, a gyermekek védelmére irányuló tevékenységet lát el, a gyermek igényeinek és szükségleteinek megfelelő önálló egyéni és csoportos speciális szolgáltatásokat, programokat szervez, valamint szakmai támogatást nyújt a területén működő gyermekjóléti szolgálatok számára.

A tárgyévben a Központban nyilvántartott veszélyeztetett kiskorúak száma 376 fő volt. A többségük veszélyeztettségének elsődleges oka a gyermek környezetéből adódó (szülők életviteléből, nevelési problémákból, családi konfliktusokból, elhanyagolásból, elégtelen lakáskörülményekből vagy a kortárscsoport negatív hatásából) adódik. Ezt követi az anyagi veszélyeztetettség, majd az érintett gyermek saját magatartása (tankötelezettség elmulasztása, beilleszkedési nehézség, drogfogyasztás) és végül a gyermek egészségügyi állapotából (tartós betegség, fogyatékoság, magatartás vagy tanulási zavar) fakadó fő veszélyeztetettségi tényezők.

Az összes **védelemben vett gyermekek** közül a két év alattiak száma 12 fő, 3-5 éveseknél 22 fő, 6-13 éveseknél 83 fő, a 14-17 évesek körében, kiemelkedő; 111 fő. Megelőző pártfogásban kizárólag 14 év felettiak részesülnek.

Ideiglenes hatállyal elhelyezettek számát tekintve nincs jelentős különbség a korcsoportok közt ugyanakkor a nevelésbe vettek száma a 6-13 évesek között volt a legmagasabb.

Családba fogadásnál szintén ez a tendencia figyelhető meg, ugyanakkor a harmadik személynél elhelyezettek közel azonos számban érintettek minden életkorban.

Eger járás 22 településén 3 településen (a korábbi évhez hasonlóan) kiemelkedően magas volt a hatósági intézkedéssel érintett ellátottak száma. Egerben (105 fő) és Kerecsenden (52 fő) a védelemben vétel alatt álló kiskorúak vannak túlsúlyban, Verpeléten ezzel ellentétben a nevelésbe vett kiskorúak száma eléri a 42 főt és lényegesen kevesebb a védelemben vett gyermekek száma, ami 21 fő. A tárgyévben sajnos nem volt olyan település, ahol hatósági intézkedésben nem lett volna érintett kiskorú.

A korábbi évhez képest védelemben vett (226 fő) és **nevelésbe vett** (134 fő) ellátottak száma növekvő tendenciát mutat, az ideiglenes hatállyal elhelyezetteket száma (7 fő) csökkent, az **utógondozottak** száma 2016. és 2017. évben is 9 fő volt.

Családon belül fizikai elhanyagolt 25 fő, lelki elhanyagolt 36 fő, bántalmazott 30 fő családon kívül 1 fő bántalmazott kiskorút láttunk el járási szinten. Korábbi évhez képest csökkenő tendencia figyelhető meg.

Speciális tevékenységeket 2001 alkalommal, összesen 1697 fő számára biztosítottuk önkéntes igénybevétel, szolgálatok /vagy jelzőrendszeri tag által delegált ügyfelek számára, illetve gyámhivatali/bírósági döntés alapján.

A tárgyévben összesen 110 alkalommal biztosítottunk **kapcsolattartási ügyeletet** a kapcsolattartási ügyelet házirendjében rögzítettek szerint a Gyámhivatal vagy a Járásbíróság jogerős döntésének megfelelően.

2017. évben 17 alkalommal történt intézkedés a **kórházi szociális munka** során 15 fő kliens ügyében. 11 alkalommal a pszichiátriai osztályon a szülő pszichés problémái miatt és 2 alkalommal szülészeti-nőgyógyászati osztályon partnerbántalmazás miatt, illetve a gyermekosztállyal, 4 alkalommal gyermek önsértő magatartása vagy szülői elhanyagolás miatt a kórházi védőnővel együttműködve segítése ügyében történt intézkedés.

2017-ben 36 alkalommal érkezett hívás a **készenléti** telefonra, 12 személynek nyújtottunk szolgáltatást. 2017-ben 57 alkalommal, összesen 50 fő igényelte a **jogi segítségnyújtást**, minden esetben, a Központban, 14 fő volt érintett hatósági intézkedéssel. **Pszichológiai tanácsadás** céljából összesen 318 alkalommal, 105 fő jelent meg a Központban szolgáltatás igénybevétele céljából.

Kizárólag a központhoz 0-17 évesekkel kapcsolatosan összesen 300 **jelzés** érkezett, 209 érintettről. Legtöbb jelzés továbbra is köznevelési intézményekből (113) érkezett, azt követi a járási gyámhivatal (92) majd a szolgálatok (35). Nem érkezett jelzés menekülteket befogadó állomástól, ügyészségtől/bíróságtól, egyesülettől/alapítványtól, munkaügyi hatóságtól, katasztrófavédelemtől, közüzemi szolgáltatóktól, gyermek/beteg/ellátott jogi képviselőtől, hivatásos gondnoktól, és javítóintézetből.

Nagykorúak esetében a tárgyévben csupán 3 jelzés érkezett rendőrségtől és pártfogó felügyelői szolgáltatótól.

A Központ a járás területén működő család- és gyermekjóléti szolgálat feladatainak **szakmai támogatása** érdekében havi rendszerességgel *esetmegbeszélést* tartott és a szolgálatok családsegítőinek megkeresésére 72 (írásos formában 47, telefonos 25) esetben biztosított *konzultációt*. A **jelzőrendszer járási szintű koordinálását** és a protokoll által előírt feladatokat a Család- és Gyermekjóléti Központban osztott munkakörben (heti 30 óra) a járási jelzőrendszeri tanácsadó látja el.

2017.09.01. napjáról az Efop-3.2.9-16-2016-00028 azonosítás számú projekt keretében a Központ pályázati keretek között az egri járás 9 köznevelési intézményében biztosít **óvodai-iskolai segítő tevékenységet**, a 2018.09.01-től kötelezővé váló feladatellátás bevezetéseként.

2018. január 1-i hatállyal a **szociális diagnózis** felvétele új feladatként jelent meg a jogszabályban. A Család- és Gyermekjóléti Központnak kell elkészíteni a család szociális helyzetének átfogó vizsgálata alapján, az igénybe venni javasolt szociális szolgáltatásokat meghatározó szociális diagnózist.

Információs és Koordinációs Pont által a fogyatékkal élő emberek és családtagjaik számára célzott, egyénre szabott információkhoz való hozzáférést biztosítunk a megyénkben. EFOP-1.9.2-VEKOP-16-2016-00001 „A fogyatékos személyek számára nyújtott szakmai és közszolgáltatások hozzáférhetőségének kialakítása, fejlesztése” c. projekt keretében helyi információs és koordinációs pont kialakítása és működtetése az

egri Család- és Gyermekjóléti Központban 2018.04.01. napjával megtörtént. A fogyatékos-ügyi tanácsadók tanácsadást biztosítanak, speciális szolgáltatásokról információt nyújtanak, kapcsolatot építenek a helyi érdekvédelmi szervezetekkel és kezelik a megyei szintű adatbázist.

A Család-és Gyermekjóléti Szolgálat gyermekjóléti szolgáltatási feladatokat, a családsegítés feladatit, valamint szervezési, gondozási feladatokat végez. Feladata a gyermeki jogokról való tájékoztatás, támogatásokhoz való hozzájutás segítése, válsághelyzetben lévő várandós anya támogatása, szabadidős programok szervezése, hivatalos ügyek intézésének elősegítése.

Az esetek száma és ellátási forma szerinti megoszlása a Család és Gyermekjóléti szolgálatnál

	2016	2016	2017	2017
	kiskorú /fő)	%	kiskorú/fő)	%
Együttműködési megállapodás keretében	227	38%	200	38%
Együttműködési megállapodással nem rendelkező	372	62%	330	62%
Összesen	599	100	530	100

A 2017. éves adatok szerint összesen 200 gyermek állt családgondozás alatt, akik 195 családból kerültek ki.

Az összes gondozott gyermek közül 214 fiút és 169 leányt láttak el 2014-ben. Majdnem minden korcsoportot érintő problémaként jelent meg az elvált szülő által való zaklatás, mely a gyermekelhelyezéssel, anyagi kérdésekkel, a szülők közötti lezáratlan problémákkal, családon belüli bántalmazással, láthatással, nem ritkán a bosszúvággyal volt.

A legtöbben a 14 – 17 év (68 fő) illetve a 6-13 év (80) közötti korcsoportból kerülnek ki. Ezen korcsoportból gondozás alá vett gyermekek általában leginkább a magatartási, illetve gyermeknevelés problémák miatt kerülnek ellátásra.

Elmondható, hogy legtöbbször egyszülős családban él, vagy szüleik súlyos, állandósult párkapcsolati problémával küzdenek. Az egyszülős családban élő gyermekek estében általában a hiányzó szülő az apa, így az édesanya kettős szülői szerepet lát el.

A háztartásvezetésen kívül családfenntartói (gyakran másodállás vállalására is kényszerülnek) szereppel bír, valamint képviselnie kell a normál családmockekben meglévő apai tekintélyt és kontrollt.

Az anyára hárult többletfeladatok elvégzéséből kifolyólag nyilvánvalóan csökken a gyermekre, gyermeknevelésre fordítható figyelem, idő. Az ilyen típusú családokban nevelkedő gyermekek nagyobb számban sodródhatnak a negatív értékekkel rendelkező kortárs csoportok, a kriminalitás és a deviancia egyéb típusai felé.

Elmondható, hogy ugyanilyen problémákkal gondozta a központ a 6 – 13 éves korcsoport gyermekeit is. A cél ennél a családoknál a kialakult veszélyeztető tényezők csökkentése, megszüntetése.

Az elsődleges probléma számának változása

	2016	2017
	Esetek száma (db)	Esetek száma (db)
Életviteli	21	44
Családi kapcsolatok	25	43
Bántalmazás	7	13
Lelki-mentális	2	9
Gyermeknevelési probléma	54	146
Anyagi okok (megélhetés, lakhatás)	73	28
Foglalkoztatási helyzet	6	3
Egészségkárosodás	5	8
Ügyintézési segítségnyújtás	16	21
Információ kérés	0	2
Láthatási gondok		
Magatartási okok	102	60
Szülői elhanyagolás	14	20
Gyermekintézményi beilleszkedési nehézség	2	1
Szenvedélybetegség	2	3

Jól látható, hogy a dominánsan jelennek meg a gyermeknevelési problémák melyek a többi probléma területre is kihatnak.

A családlátogatások és az ügyfelekkel az intézményben való találkozások alkalmával leggyakrabban a gyermekek magatartási- és teljesítményzavara jelent meg problémaként. Ennek hátterében mély, és hosszú ideje húzódó családi konfliktusok állnak.

Veszélyeztető tényezőként jelent meg a szülők gyermeknevelés szempontjából nem megfelelő életvitele, a gyermekek szülők által való fizikai és érzelmi elhanyagolása, a gyermekek családon belüli bántalmazása, a szülők szenvedélybetegsége. Kiskorúak esetében is megjelenik a szenvedélybetegség problémája.

Pénzbeli és természetbeni ellátásban részesülők számának változása*

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Időskorúak járadéka (fő)	8	5	5	5	5	5	10	7	n.a	járás
Aktív korú munkanélküli (fő)	374	497	471	632	751	1117	899			járás
Lakásfenntartási/lakhatási támogatás (fő)	918	1327	1544	1660	1734	1070	927	773	659	621
Átmeneti segély rendkívüli támogatás (fő)	752	1797	1454	1215	1441	781	600	806	775	720
Temetési segély (fő)	255	345	292	255	290	194	174	100	150	172
Ápolási díj/betegápolási támogatás (fő)	134	135	117	142	129	158	181	18+6	6	2
Rendszeres gyermekvédelmi támogatás/kedvezmény (fő)	1260	1525	1736	1777	1650	1495	1312	1085	919	755
Rendkívüli gyermekvédelmi támogatás (fő)	198	206	80	109	136	113	2014.01.01-től megszünt	megszűnt	megszűnt	
Óvodáztatási támogatás (fő)	nincs	nincs	16	37	38	38	38	17	2015. 10.01-től megszünt	
Közgyógyellátás/gyógyszertámogatás (fő)	1742	1485	1512	1504	1102	1616	1509	1686		315
Adósságcsökkentési Támogatás (fő)	117	154	159	192	81	68	76	21	2015.03.01-től megszünt	

*Magában foglalja a Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma és az Ápolási díjban részesítettek száma táblázatokat is)
(Forrás: TEIR, KSH, önkormányzat adatgyűjtése)

Gyermekétkeztetés

A kedvezményes gyermekétkeztetés terén jelentős előrelépés történt a gyermekvédelmi törvény 2015. szeptember 1-jén hatályba lépett módosításával. A bölcsődés és óvodás korú gyermekek a mindenkori nettó minimálbér 70%-át meg nem haladó egy főre jutó jövedelem esetén ingyenesen étkezhetnek. A bölcsődések 60%-a, az óvodás gyermekek 73%-a ingyenes étkező. A 11 iskolában 1400-1500 közötti fő, a 4 kollégiumban 220-240 fő étkezik kedvezményesen, amelyből 700-720 fő általános iskolás jogosult 100%-os kedvezményre.

2015. szeptemberétől a Kormány programja jelentősen kiterjesztette az ingyenesen étkezők körét a bölcsődékben és az óvodákban ingyenes az étkezés mindazon gyermekek részére, akik családjában az egy főre eső jövedelem nem haladja meg a nettó minimálbér 130%-át.

Prevenziós és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkori kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

Évente egyszer Egerben is lehetőség van ingyenesen igénybe venni egy speciális szűrőkamionban végzett komplex egészségvédelmi szűrőprogramot, melynek keretén belül több ingyenes átfogó vizsgálattal (pld: szív és érrendszeri vizsgálatok, szemészeti vizsgálatok, tüdővizsgálatok, vércukor és húgysavszint vizsgálatok, bőrgyógyászati és visszérbetegségek, teljes testanalízis), látványos anatómiai bemutatóval és életmód tanácsadással is találkozhatnak a szolgáltatást igénybe vevők.

A népegészségügyi, koragyermekkori kötelező szűrésekhez való hozzáférés a lakosság számára biztosított, továbbá az egészségügyi szűrések térítésmentesen és önkéntes bejelentkezés alapján az állampolgárok számára hozzáférhető. A primer és szekunder prevenció tevékenységét leghatékonyabban a védőnői szolgálat és a házi gyermekorvosi ellátás biztosítja. Egerben folyamatos az egészségmegőrző szűrőprogram, melynek eredményeként a szülők a gyermek alkatára vonatkozó jellemzőkön túl – magasság, hízásra való hajlam stb. – tanácsot kapnak a helyes életmód kialakítására, választható sportágra, munkaterületre.

Fogászati szűrést az iskola-egészségügyi feladatok közt a gyermek fogorvosok végeznek az oktatási intézményekkel történt megállapodások alapján. Az iskolafogászati rendelésen szinte minden tanuló megjelenik szűrővizsgálaton.

Az önkormányzat 2015-ben bárányhimlő elleni védőoltási programot indított. 2015-ben 3 millió Ft-al, 2017-ben 2 millió Ft-al támogatta a védőoltás költségeit. 2018-ban a kötelező védőoltás bevezetéséig, a 15-18 hónapos korú gyermekek védőoltásának ismételt támogatására 700 E Ft támogatásról döntött a közgyűlés..

Sportprogramokhoz való hozzáférés

Eger Megyei Jogú Város Önkormányzata költségvetésének keretein belül támogatja az egészség megőrzését, fejlesztését, az egészséges életmódra törekvést, a szabadidő tartalmas eltöltését célzó, valamint a verseny- és élsport, az utánpótlás nevelés, diáksport körébe sorolt, közhasznú sporttevékenységeket.

Az egészséges életmódra nevelés, az iskolai testnevelés és sport meghatározó szerepet játszik az egészségkárosodások megelőzésében, a személyiség és jellem formálásában, a mindennapi élethez nélkülözhetetlen teljesítményképes tudás kialakításában, mivel a nevelés legszélesebb területe a nevelés és a sport. Meg kell teremteni az iskolában a szellemi és a fizikai terhelés összhangját, növelni kell a tanuló ifjúság fizikai és állóképességét. Az egészséges diákelethez megfelelő mintát kell a fiatalok számára adni.

Az iskolai nevelés és sport legfontosabb feladat a tanulók mozgáshiányának pótlása, mozgáskészségeinek, koordinációs és kondicionális képességeinek fejlesztése, a különböző sportágak, valamint a testnevelési és sportjátékok alapelemeinek elsajátítása, a fiatalok kiegyensúlyozott testi-lelki fejlődésének elősegítése, az egészségkultúra, a mozgásos cselekvés kultúra, a rendszeres testedzés iránti igény felkeltése.

A szabadidősport körébe azok a testedzési formák tartoznak, amelyeknek elsődleges célja a kikapcsolódás, az egészség megőrzése, az aktivitás megtartása, a fizikai képességek lehetőség szerinti növelése, a játék, az örömteli testmozgás esetenkénti és rendszeres végzése. Alapja az önkéntesség és az önszerveződés.

Az Önkormányzat közreműködésével évek óta műjégpálya üzemel a téli hónapokban. A 2017/2018-as szezonban, az óvodás és kisáltalános iskolás gyermekek számára a Végvári vítérek terén várta az érdeklődőket egy kisebb méretű műanyag borítású pálya, mely ingyenes volt, korcsolya bérleti lehetőséggel. Ez a 2018/2019-es szezonban is ugyanígy lesz, de a helyszín módosul, a korábbi évekhez hasonlóan idén a Gárdonyi téren lesz majd. Továbbá a Felsővárosi Sporttelepen is üzemelt egy nagyobb műjégpálya, mely ingyenesen fogadta az egri óvodai - iskolai csoportokat, és ingyenesen biztosított korcsolyát az azzal nem rendelkező gyermekeknek, valamint az egri lakcímmel rendelkezőknek is minden hétköznapon 8-14 óra között. A 2018/2019-es szezon változást hoz a nagy műjégpálya helyszínét illetően is, egy központibb, könnyen megközelíthetőbb helyszínen, a Népkerthben nyitja meg a kapuit a közönség számára.

Eger Megyei Jogú Város Önkormányzata több évre szóló megállapodást kötött a Magyar Paraolimpiai Bizottsággal, mely keretében Eger Városa kiemelt központja lett a fogyatékos és mozgássérült sportolók országos- és nemzetközi versenyének. (Kerekesszékes Világkupa vívásban, Mozgáskorlátozottak Nemzetközi Asztalitenisz Versenye, Erőemelő VB)

2017. márciusában Tizennyolc országból közel száz versenyző nevezett a Hungarian Open Para-asztalitenisz Bajnokságra. A hazai rendezésű nyílt bajnokságára 18 ország 90 sportolója regisztrált. A játékosok között a riói paralimpián érmet szerzett hazai és külföldi sportolók valamint egy igazi sportlegenda, Jan Riapos is ott volt.

2018. októberében megrendezésre kerül a „Tekerjünk Tandemen” elnevezésű sportnap a Vakok és Gyengénlátók Integráló és Sport Egyesülete szervezésében.

Eger Megyei Jogú Város 2015-2020. évi Sportkoncepciója kiemelten foglalkozik a fogyatékkal élők sportjával, megjelöl konkrét feladatokat is:

- A gyógyító célú sportot továbbra is támogatni szükséges (pl. pályázatokkal).
- Segíteni kell a városban működő, fogyatékkal élőket összefogó egyesületeket, szervezeteket abban, hogy a tevékenységüket, érdekeiket eredményesen tudják szervezni és képviselni.
- A sajátos fejlesztést igénylők (benne a fogyatékkal élők) sportjához segítséget kell nyújtani oly módon is, hogy a városi sportlétesítményeket kedvezményekkel vehessék igénybe (pl. Bitskey Aladár uszoda, strand, sportcsarnok stb.).

- Biztosítani kell a létesítmények fizikai és kommunikációs akadálymentesítését.
- Az esélyegyenlőség biztosítása érdekében ún. „nyitott sportpálya” biztosítása annak érdekében, hogy - minél szélesebb körben használható - lehetőséget kapjanak a sporttevékenység kiteljesítésére, szélesítésére.

A sport területén városunkban a nemek szerinti hátrányos megkülönböztetés nem érvényesül (pl. „Nők Futónapja”, stb.) sőt arányait tekintve sokkal több nő, lány sportol, mint fiú (kivéve egyes sportágakat.) Vízilabda sportágat tekintve a női és a férfi csapat is első osztályban gyűjti a pontokat a bajnokságban. A kézilabda szurkolók legnagyobb öröme, Egerben nem csak a férfi csapat játszik az I. osztályban, hanem a 2017/2018-as idényben a női kézilabda csapat is visszakerült az NB I.-be.

A romák esélyegyenlősége szintén biztosított. Elsősorban az Egeri Városi Sportiskola keretein belül, ahol a különböző sportok területén magas a romák aránya, pl. ökölvívás. Ökölvívás sportágban, Eger városa az Észak-Magyarországi Régió Központja.

A hátrányos helyzetű sportolók támogatásként a tagdíjbefizetés alól is mentesülnek. Ugyanígy kedvezményes (50%-os) tagdíjat fizetnek azok a testvérpárok, akik legalább ketten az Egeri Városi Sportiskola keretein belül sportolnak. A kettőnél több EVSI-ben sportoló testvérek mentesülnek a tagdíjfizetés alól.

Az Önkormányzat központi költségvetési forrásból 2016-ban a Városi Stadionban meglévő salakos atlétikai pályáját felújította és egy 6 sávós (100 m-es egyenesben 8 sávós) öntött gumiburkolatos atlétikai pályát alakított ki, ahol szintén biztosított a sportolási lehetőség. Ezt a rekortán futópályát nem csak az iskolák, hanem az egeri lakosság is díjmentesen használhatja.

2018 nyarán megvalósult a Kemény Ferenc Sportcsarnok II. üteme, melynek átadásán a Magyar Szabadidősport Szövetséggel együttműködve egy sportnapot tartottak, ahol az érdeklődők betekintheztek több szakosztály edzéseibe, kipróbálhatták a különböző sportágakat, játékos mozgásformákat (pl. trükkös bringa, goldsprint, célba rúgás) ezen kívül egy fitsségi mérésen is részt vehettek.

Az egeri Norma Alapítvány 2018. szeptemberében immár 5. alkalommal szervezte meg a Mozdulj! névre keresztelt sportválasztó napját, melyen a városban megtalálható sportágak közül szinte az összes bemutatásra került különböző egyesületek által. Ezeknek a sportágválasztóknak, sportnapoknak a célja, hogy a gyerekek kipróbálhassák és megtalálják azt a sportot, amit a legszívesebben űznének.

Az Önkormányzat a 2017. és a 2018. évi költségvetésében eredeti előirányzatként az iskolai és diáksport tevékenység, a Versenysport, élsport utánpótlás – nevelés, szabadidősport tevékenység támogatására közel 40 sportszervezet, szakosztály, alapítvány, utánpótlás nevelő tevékenységet végző egyesület részére összességében 154,1 millió Ft-ot különített el.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közelet bemutatása

A közösségeknek fontos szerepe van az életminőség javításában. A közösségek az emberek összefüggő kapcsolatrendszere, amely a lakóhely, munkahely, napi tevékenységet kitöltő elfoglaltság, életkori, demográfiai jellemzők, közös problémákra közös megoldást kereső dimenziók stb. mentén szerveződnek.

Heves Megyében a hivatalosan bejegyzett civil szervezetek száma jelenleg meghaladja 2100-at, melynek túlnyomó többsége egri székhelyű civil szervezet (egyesület, alapítvány).

Az Önkormányzat éves szinten több mint 200 civil szervezettel tart kapcsolatot különböző formában, támogatási szerződéssel, közös program megvalósítására együttműködési megállapodással stb. Partneri kapcsolat kialakítása elsődleges szempont, hiszen az önkormányzat és a civil szervezetek egymás természetes szövetségesei. A város kulturális eseményei, a rendezvények, projektek, fejlesztések megvalósításába is bevonja az önkormányzat a civil szervezeteket, támaszkodik a civil szférában tevékenykedő szakemberek véleményére.

Az önkormányzat jelentős szerepet vállal a civil szervezetek támogatásában, elismerve a szerveződések társadalmi hasznosságát. Működésüket mind anyagilag, mind a tárgyi feltételek biztosításával segíti.

A helyi civil társadalom fejlesztése, megerősítése érdekében **Egerben, 2000 februárjában nyílt meg az Egri Civil Ház**, amelyhez Eger Megyei Jogú Város Önkormányzata biztosított egy belvárosi ingatlant az Eger, Bajcsy Zsuzsánka u. 9. szám alatt. A civil szervezetek problémáikkal, kérdéseikkel ide fordulhatnak.

A civil ház a civil szervezetek és az Egri Civil Kerekasztal központi épülete, melynek üzemeltetését, a civilek ügyeinek intézésében való szakmai segítségnyújtást, és tanácsadást az önkormányzat intézménye, az Egri Kulturális és Művészeti Központ (EKMK) végzi.

Az Egri Civil Kerekasztal, mely már 20 éve működik a városban, tagjait - az évente összehívott - Civil Fórum választja.

A Kerekasztal 11 szekcióból áll, melyek:

1. Egészségügyi, Szociális és Karitatív Szekció,
2. Felnémeti Szekció,
3. Felsővárosi Szekció,
4. Idegenforgalmi és Kereskedelmi Szekció,
5. Ifjúsági Szekció,
6. Jogi - és Érdekvédelmi Szekció,
7. Környezetvédelmi, és Urbanisztikai Szekció,
8. Kulturális Szekció,
9. Sport Szekció,
10. Szabadidő Szekció,
11. Tudományos és Ismeretterjesztő Szekció

Üléseit havi rendszerességgel tartja, melyen állandó meghívott vendég a polgármester, a civil tanácsnok, és a civil referens. A média is minden ülésen jelen van.

A Civil Házban több szolgáltató iroda is működik, melyek közhasznú, közérdekű szolgáltatást végeznek nemcsak a város civil szervezetei számára, hanem a város lakosai számára is.

Fő feladata a civil szervezetek információval való ellátása, illetve tőlük az információk gyűjtése. E-mailben, személyesen, telefonon, a Civil Hírlevélben, a www.eck.hu (Egri Civil Kapu) honlapon keresztül történik az információk megosztása. Folyamatos tanácsadási rendszert működtet a civil szervezeteket érintő témákban, úgymint pénzügyi, könyvelési, adózási, jogi, közhasznúsági kérdések, valamint pályázati technikákra, módszerekre vonatkozóan.

Fórumok, tanácskozások, műhelymunkák szervezésével egyrészt lehetőséget biztosít a szervezetek számára a találkozásra, a kapcsolatfelvételre, kapcsolatépítésre, másrészt lehetőséget teremt az egymástól való tanulásra, a tapasztalatok átadására, ötletgenerálásra, forrásteremtésre, közös pályázat beadására. Figyelemmel kíséri a szektort érintő pályázatokat, ezeket célzottan a szervezetek tudomására hozza. Biztosítja számukra a pályázatokhoz szükséges adatlapokat, pályázati útmutatókat.

Kapcsolatok épülnek más hasonló szolgáltatásokat végző szervezetekkel, forráselosztó szervezetekkel, önkormányzatokkal.

Eger Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatalánál civil referens koordinálja az önkormányzat és a civil szervezetek közötti kapcsolatot, biztosítja a naprakész információkat. A civil referens munkájának szakmai támogatását, irányítását, felügyeletét a képviselőtestület tagjai közül választott „civil kapcsolatok tanácsnoka” látja el.

Egerben a **Civil Információs Centrumot** hosszú évek óta az **Egri Norma Alapítvány** működteti, mely az információ friss, naprakész és hiteles áramoltatásán túl szakértők segítségével járul hozzá alapítványok, egyesületek hatékonyabb működéséhez. Tanácsadási tevékenységük igénybevétele, a programjaikon, képzéseiken való részvétel ingyenes, ezzel segítik a civilek munkáját. A szervezetek online (www.egrinormaalapitvany.hu) és személyesen fordulhatnak segítségért forrásteremtési, pénzügyi, könyvviteli és adózási, adminisztratív, jogi, közhasznúsági, számítógépezési és informatikai témákban. Feladatuk a tanácsadáson túl a 3 szektor (üzleti, állami, civil) érzékenyítése, képzések, rendezvények szervezése.

A partnerségi napokon és a kistérségi kitelepülések során igyekszik megszólítani a nem egri székhellyel rendelkező civil szervezeteket is.

Az Önkormányzat több mint 1 000 000 Ft összeggel támogatja az Eger Civil Ünnepe rendezvényt, mely rendezvény más és más civil szervezet koordinálásával valósul meg minden év szeptemberében. A hagyományoknak megfelelően az Érsekkertben tartják, ahol gazdag kulturális - és sportprogramokkal (a színpadon néptánc együttesek, színjátszó csoportok, zenekarok fellépésével) várják az érdeklődőket, valamint a felállított sátrakban egri civil szervezetek (szekciónként) mutatkoznak be a közönségnek.

Az Önkormányzat minden évben pályázatot hirdet Eger városban működő civil szervezetek számára „Civil Alap szakmai programok megvalósítására”. A Civil Alap a város költségvetésének része, mely pályázat útján - évi 6 millió Ft - támogatást jelent civil szervezetek működéséhez, programjához.

A pályázat célja az Eger város területén működő civil szervezetek közösség érdekében végzett szakmai programjainak, közcélú tevékenységének támogatása, a helyi civil szektor közéleti részvételének segítése.

A helyi értékekre épített, a várost népszerűsítő, helyben megvalósuló, és a hálózati együttműködést célzó programokat megvalósító, valamint az egri polgárok, civil társaságok igényeit, vagy más civil szervezetek munkáját szolgáltatásaikkal segítő pályázatok az elbírálásnál előnyben részesülnek.

Az **Új Nemzedék Kontaktpont Iroda** Egerben a TÁMOP 3.3.12. „Ifjúság.hu a sikeres nemzedékért- Átfogó Ifjúsági Szolgáltatásfejlesztés a közoktatásban tanuló diákok esélyegyenlőségének növelése érdekében.” pályázat keretein belül jött létre 2014. 02. 14-én. Megyei hatáskörű munkát végeztek főként pályaaorientáció területén. 2015. 09. 01-től **Új Nemzedék Közösségi Tér** néven folytatódik a fenntartási időszakban a tevékenységük.

Az „**Új Nemzedék Újratöltve**” c. kiemelt projekt célja a fiatalok társadalmi aktivitásának növelése, nyitott, elfogadó és befogadó szemléletmódjának megerősítése, a helyi ifjúsági közösségek és az önkéntes tevékenység támogatása.

Az Új Nemzedék szakmai, szabadidős és sport programokat egyaránt kínáló közösségi térrel várja a fiatalokat Egerben az Érsek utca 8. szám alatt az Új Nemzedék Közösségi Térben.

Eger Megyei Jogú Város Közgyűlése 2011-ben a 95/2011. (III. 31.) számú határozatával elfogadta Eger MJV Középtávú Gyermek és Ifjúsági Konceptióját, melyben már megjelent az **Ifjúsági Információs és Tanácsadó Iroda** létrehozásának szükségessége. A szintén 2011. évben elfogadott Ifjúsági Cselekvési Tervben már konkrét feladatként fogalmazódott meg az Ifjúsági Információs és Tanácsadó Iroda (IFI PONT) megnyitása. 2011 szeptemberétől a fiatalok birtokba is vehették az irodát, melyet Eger Megyei Jogú Város Önkormányzata hozott létre, civil segítséggel.

A Gyermek és Ifjúsági Konceptió felülvizsgálata 2016-ban megtörtént, melyet Eger Megyei Jogú Város Közgyűlése a 149/2017. (IV.27.) közgyűlési határozatával fogadott el. A koncepció megerősíti az IFI PONT szerepét, mely jelenleg is az Egri Kulturális és Művészeti Központ telephelyeként működik. Az iroda továbbra is biztosítja a gyermekek és a fiatalok korosztályi sajátosságainak, szükségleteinek megfelelő információ elérhetőségét, tevékenysége ellátása során együttműködik az ifjúság speciális élethelyzetével kapcsolatban tájékoztatási és tanácsadási feladatkörrel rendelkező más intézményekkel, szervezetekkel. Az ifjúsági korosztály élethelyzetével összefüggő jogi, pszichológiai, mentálhigiénés, életvezetési, továbbtanulási, valamint munkaerő-piaci, pályaaorientációs tanácsadást biztosít. Az iroda a tanácsadó tevékenységét mindenki számára nyitott formában, a személyes adatok felvétele és rögzítése nélkül végzi továbbra is alacsonyküszöbű szolgáltatást nyújtó intézményként.

A feladatok ellátását 2016-ban is két fő állású ifjúsági koordinátor biztosította, majd október hónaptól közfoglalkoztatás keretén belül egy harmadik személlyel bővült a szakemberek száma. Mindhárom fő szociálpedagógus végzettséggel rendelkezik, mely elengedhetetlen a feladatok minőségi ellátásához.

Az Ifjúsági Információs és Tanácsadó Irodában kapott helyet a Városi Diáktanács, a LIVE (Létező Ifjúság a Városért Eger), a Kábítószerügyi Egyeztető Fórum, illetve az Egri Ifjúsági Kerekasztal is itt ülésezik.

Az Önkormányzat rendszeresen működteti az Előny pályázatot, melynek célja a gyermek- és ifjúsági civilszervezetek, diákönkormányzatok (iskolai alapítványok) által szervezett, kifejezetten fiataloknak szóló programok, képzések, táborok, kortárssegítő képzések anyagi támogatása. 2017. évebn 1.400.000 Ft, majd 2018. évben 1.300.000 Ft összegben támogatta ifjúsági szervezetek és közösségek tevékenységét.

Család, Esélyteremtő és Önkéntes Házakat nyilvános pályázat útján kiválasztott civil szervezetek működtetik. A címet Heves megyében a Vakok és Gyengénlátók Integráló és Sportegyesülete nyerte a 2018. április 01.-2021. április 31. időszakra.

Eger Megyei Jogú város Polgármesteri Hivatalánál civil referens koordinálja az önkormányzat és a civil szervezetek közötti kapcsolatot, biztosítja a naprakész információkat. A 2010- es és 2014-es önkormányzati választásokat követően a civil referensi státusz szakmai támogatására külön „ civil kapcsolatok tanácsnokot” választott.

Az önkormányzat minden évben hatékony segítséget nyújt a civil szervezetek működési, felhalmozási célú kiadásainak finanszírozására.

2017-ben a civil szervezetek működési támogatására 188.744.912 Ft-ot, felhalmozási támogatására 416.873.007 Ft-ot fordított az önkormányzat, a nonprofit gazdasági társaságokra - melyek kötelező vagy önként vállalt önkormányzati feladatokat látnak el - 197.050.293 Ft-ot (működési és felhalmozási támogatás)

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

Nemzetiségi kapcsolatok

Az önkormányzat kötelező feladatai közé tartozik a nemzeti és etnikai nemzetiségek jogai érvényesítésének biztosítása.

A városban a következő nemzetiségi önkormányzatok működnek: cigány, ruszin , lengyel, német, görög

A nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (a továbbiakban: Njtv.) 8o.§.(2) bekezdésében biztosított felhatalmazás alapján az önkormányzati működés személyi és tárgyi feltételeinek Eger Megyei Jogú Város Önkormányzata általi biztosítására együttműködésük szabályait megállapodásban rögzítették.

Az önkormányzat a feladatok ellátásához pénzbeli működési támogatást, helyiségeket biztosít, és viseli a helyiség infrastruktúrájához kapcsolódó rezsiköltségeket és fenntartási költségeket.

Mindegyik önkormányzat a működésükre fordítandó kereten túl törekszik támogatás nyújtására, szokásaik, ünnepeik méltó megtartására, kultúrájuk terjesztésére - pályázati források felkutatása révén is.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A szegénység az elszegényedés folyamatának felszínre kerülő problémái között a lakosság munkaerő-piaci helyzete, a munkanélküliségből eredő problémák, illetve a lakhatással összefüggő problémák, a hátralekók felhalmozódása a lakossági adósságállomány folytonos újratermelődése szerepel.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során városunkban	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
jelenleg nem áll rendelkezésre részletes, igényekre koncentráló felmérés a mélyszegénységben élőkről, ezért nem lehet pontos elemzést készíteni a helyzetükről, és a segítségnyújtás lehetőségeiről	Létre kell hozni egy információs bázist legalább az alábbi tartalommal: mélyszegénységben élők száma, - demográfiai jellemzők szükségletek, igények, problémás területek célzott intézkedésekhez szükséges egyéb információk bérlakás állomány, kiutalás; telepfelszámolás; személyes szociális támogatások, tanácsadás; közoktatás; fejlesztési támogatások
tartós a munkanélküliek száma	az információs pont működéséhez alapvetően hatékony információs csatornákra van szükség a szakigazgatási szervek (munkaügyi központ) és a helyi vállalkozók felé - partnerek bevonása, együttműködés kereteinek kidolgozása - az információs pont infrastruktúrájának kiépítése - pályázati források felmérése
a szakképzés és a hiány- vagy egyébként biztos elhelyezkedési lehetőséget biztosító szakmák közötti illeszkedés problémái, továbbá a mélyszegénységben	Kezdeményezés, javaslattevés a következő célok elérése érdekében: Szakképzés átstrukturálása a munkaerő-piaci igények szerint, a szükséges profiltisztítás végrehajtása

<p>élők eredményes részvételét és későbbi sikeres elhelyezkedését erősíteni kell</p>	<p>Távoktatás támogatása, hatékonyabbá tétele Képzési, oktatási rendszer hatékonyságának javítása, hiányszakmák képzése, minőségi oktatás biztosítása. A gazdaság igényeihez igazodó szak- és felnőttképzés kialakítása. Munkahelyi képzések. Támogatás a vállalkozás dolgozóinak a más támogatásból el nem számolható szakképzési költségeihez, feltételrendszer kidolgozása</p>
<p>alulképzett munkanélküliek száma, rosszabb elhelyezkedési lehetőségek</p>	<p>felmérni, hogy mely osztályok hiányoznak a célcsoportnál képzések megszervezése és lebonyolítása</p>
<p>nagy a bérlakásra várók száma, az alacsony jövedelem miatt sokszor kezelhetetlen lakbértartozás halmozódik</p>	<p>helyi lakáscélú rendeletek felülvizsgálata pályázati lehetőségek felkutatása A lakbér-támogatási rendszer, önkormányzati támogatások felülvizsgálata a lakhatási feltételek megőrzésére, az eladósodás elkerülésére A súlypontot továbbra is a rendszeres, tartós támogatásokra kell áthelyezni az eseti jellegű segélyekkel szemben A költségvetési lehetőségekkel, és a pályázati források lehívásával összhangban folytatni szükséges a belvárosi és lakóterületi rehabilitációt, ezáltal megvalósulhat a területen élő szociálisan elesett rétegek közvetett támogatása, megindulhat az ingatlanok felértékelődési folyamata. Biztosítani szükséges a lakókörnyezet, illetve a beépítési jelleg széleskörű választékát. A lakásépítési tevékenység elősegítése a terület-előkészítés eszközével (rendezési tervek, koordináció a tulajdonviszonyok rendezése, elő- közművesítés terén).</p>
<p>a munkanélküliség és az eladósodás vagy egyéb okok miatt a családok ideiglenesen vagy tartósan lakhatásukat nem tudják megoldani</p>	<p>ideiglenes elhelyezés átmeneti szálláson és a gyermekjóléti szolgáltatás fejlesztése életvezetési tanácsadás önkormányzati támogatás</p>

4. A GYERMEKEK HELYZETE, ESÉLYEGYENLŐSÉGE, GYERMEKSZEGÉNYSÉG

Az Országgyűlés 1991. évi LXIV. törvényében kihirdette a Gyermek Jogairól szóló ENSZ Egyezményt, majd elfogadta a 47/2007. (V. 31.) a „Legyen jobb a gyermekeknek!” Nemzeti Stratégiáról, 2007-2032 szőló határozatot. A dokumentum fő célja volt, hogy csökkentse a gyermekek és családjaik nélkülözését, javítsa a gyermekek fejlődési esélyeit. Ez minden gyermekre kiterjed, de azokra a gyermekekre kell hangsúlyt helyezni, akiknek érdekei a legjobban sérülnek.

Eger Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlése 2017. április 27-i ülésén 149/2017. (IV.27.) számú közgyűlési határozatával elfogadta Eger Megyei Jogú Város Középtávú Gyermek- és Ifjúsági Koncepcióját, mely a 2017-2022 időszakra vonatkozóan határozza meg a helyi ifjúsági politika főbb irányvonalait, célkitűzéseit, alapvetéseit. A koncepció végrehajtása érdekében az önkormányzat két évente Gyermek és Ifjúsági Cselekvési Tervet alkot, amelyben meghatározásra kerülnek a konkrét feladatok, felelősök, a megvalósításban együttműködők valamint a felmerülő költségek forrásai.

A 2017-2018-as tervezési időszakra vonatkozó Cselekvési Terv a jelenleg érvényes Koncepció alapelvei szerint készült, figyelembe véve annak célkitűzéseit, az „Egri Ifjúságkutatás 2016.” helyzetelemzését. Az összeállításnál alapul szolgált a Nemzeti Ifjúsági Stratégia is, melynek céljai megjelennek városunk Gyermek- és Ifjúsági Koncepciójában is.

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

Eger város lakosainak a száma 2017. december 31-én 53.091 fő, 0-18 év közötti gyermekek száma 8211 fő.

Az állandó népesség és a gyermekek száma 2012-2017 között az alábbiak szerint változott:

Év	Állandó népesség (fő)	Gyermekek száma (fő)	Gyermekek aránya %
2012	54493	8980	16,47
2013	54315	8638	15,90
2014	54167	8882	16,39
2015	53917	8828	16,37
2016	53505	8707	16,27
2017	53091	8211	15,46

Forrás: Teir KSH területi adatok/népesség

Az adatokat összehasonlítva megállapíthatjuk, hogy mind az össznépesség, mind a gyermekek száma csökkenő tendenciát mutat. A gyermekek aránya az állandó népességen belül szintén csökkenést mutat.

A gyermekek korcsoportok szerinti aránya:

Év	Korcsoportok			
	0-2 éves	3-5 éves	6-13 éves	14-18 éves
2012	1325	1482	3707	2466
2013	1295	1378	3788	2177
2014	1287	1391	3798	2406
2015	1280	1341	3879	2328
2016	1253	1323	3779	2352
2017	1208	1292	3818	1889

Forrás: TeIr KSH területi adatok/népesség

A gyermekek száma a 0-2 éves korcsoportban folyamatosan csökken, a többi korcsoportra is a csökkenés jellemző bizonyos években minimális növekedés.

A helyi szociális ellátórendszer különféle támogatásokkal és szolgáltatásokkal segíti a családot a gyermek nevelésében, megfelelő támogatások és szolgáltatások nyújtásával védelmet biztosít. További jellemzője, hogy a veszélyeztetettség megelőzését szolgálja. A megelőző tevékenység a köznevelési, egészségügyi, szociális, közművelődési és sport intézményhálózaton keresztül (esetenként civil szervezetek bekapcsolódásával) valósul meg, és az egyes ágazatok együttműködésén alapul. Városunkban a gyermekvédelmi alapellátások kiépültek, a preventív gyermekvédelem minden gyermekekkel foglalkozó intézményben, szakmai programban jelen van.

A gyermekszegénység csökkentése átfogó, minden ágazatra kiterjedő intézkedéseket igényel. Az egyes részterületeken a foglalkoztatás, az oktatás, a lakásügy, az egészségügy, a szociális és gyermekjóléti, gyermekvédelmi szolgáltatások egymással összhangban álló és egymásra épülő intézkedéseit kell meghozni, amelyek a gyermek megszületésének pillanatától segítenek az esélyek javításában. A szegénységben vagy szegénység kockázatával élő gyermekek sajátos csoportját alkotják a fogyatékos gyermekek. A fogyatékos gyermeket nevelő családok helyzete az átlagosnál sokkal nehezebb, különösen a halmozottan fogyatékos gyermeket nevelő családok esetében figyelhető meg.

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény szerint a veszélyeztetettség: olyan - a gyermek vagy más személy által tanúsított - magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza.

Eger Önkormányzata a személyes gondoskodás körébe tartozó gyermekjóléti alapellátásokkal (gyermekjóléti szolgáltatás, gyermekek napközbeni ellátása, gyermekek átmeneti gondozása), pénzbeli és természetbeni ellátások (rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény, étkeztetés) nyújtásával segíti a családokat a gyermek nevelésében, ellátásában. A támogatások és szolgáltatások hozzájárulnak a veszélyeztetettség megelőzéséhez és a kialakult veszélyeztetettség megszüntetéséhez, valamint a gyermek családjából történő kiemelésének a megelőzéséhez.

2016. januárjától a gyermekjóléti szolgáltatást a családsegítéssel együtt a Gyermekjóléti és Bölcsődei Igazgatóság Család- és Gyermekjóléti Szolgálatá végzi. A Család- és Gyermekjóléti Központba kerültek a hatósági intézkedéssel érintett esetek és emellett megmaradtak a Központot érintő speciális feladatok is. A Központ gyermekjóléti szolgáltatás szakfeladatát 2015. december 31-ig kizárólag Eger város közigazgatási területén biztosította. 2016. január 1-től a járásközpont székhelye szerinti települési központ kötelezettsége kibővült az Egri járás összes településére a speciális szolgáltatások és a hatósági intézkedésekhez kapcsolódó, a gyermekek védelmére irányuló tevékenységek és a járás szolgálatainak nyújtott szakmai támogatás biztosítása tekintetében.

A Gyermekjóléti és Bölcsődei Igazgatóság a gyermekjóléti alapellátás és a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedés – védelembe vétel - alapján folytatja tevékenységét, veszi ellátásba a veszélyeztetett gyermekeket és családjaikat, s gondozza az átmeneti nevelésbe vett gyermekek családját.

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 40/A. § alapján a család-és gyermekjóléti központ feladata – többek között –, a gyermek családban nevelkedésének elősegítése, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében a gyermek igényeinek és szükségleteinek megfelelő önálló egyéni és csoportos speciális szolgáltatások nyújtása, melynek keretében 2018. szeptember 1. napjától óvodai és iskolai szociális segítő tevékenységet kötelezően kell biztosítani a járás területén.

Az óvodai és iskolai szociális segítő szolgáltatás a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében a szociális segítő munka eszközeivel támogatást nyújt a köznevelési intézménybe járó gyermeknek, a gyermek családjának és a köznevelési intézmény pedagógusainak.

Az óvodai és iskolai szociális segítő egyéni, csoportos és közösségi szociális munkát végez, valamint gyermek- és ifjúságvédelmi feladatokat lát el, melynek keretében segíti:

- a gyermeket a korának megfelelő nevelésbe és oktatásba való beilleszkedéséhez, valamint tanulmányi kötelezettségei teljesítéséhez szükséges kompetenciái fejlesztésében;
- a gyermeket a tanulmányi előmeneteléhez, későbbi munkavállalásához kapcsolódó lehetőségei kibontakozásában;
- a gyermek tanulmányi kötelezettségeinek teljesítését akadályozó tényezők észlelését és feltárását;
- a gyermek családját a gyermek óvodai és iskolai életét érintő kérdésekben, valamint nevelési problémák esetén a gyermeket és a családot a közöttük lévő konfliktus feloldásában;
- prevenció eszközök alkalmazásával a gyermek veszélyeztetettségének kiszűrését;
- a jelzőrendszer működését.

A 2017/2018-as tanévben az egri járás köznevelési intézményeiben tanulók száma 12143 fő, az óvodások száma 2658 fő, mindösszesen 14801 fő gyermeknek kell szociális szolgáltatást nyújtani 2018. őszétől.

A Család- és Gyermekjóléti Központ már 2017. szeptembertől az EfoP-3.2.9-16-2016-00028 azonosítószámú projekt keretében óvodai iskolai segítő tevékenységet végzett, amely szakmai tapasztalatot nyújtott a 2018. őszétől kötelező feladat ellátásához.

2018. január 01-jei hatállyal a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvényben új feladatként jelent meg a szociális diagnózis felvétele. A család szociális helyzetének átfogó vizsgálata alapján el kell készíteni az igénybe venni javasolt szociális szolgáltatásokat meghatározó diagnózist. A jogosultsági feltételek fennállása esetén a szociális diagnózis kötelezi a szociális szolgáltatókat és a szociális intézményeket.

A Család-és Gyermekjóléti Szolgálat gondozásában álló gyermekek száma és ellátási forma szerinti megoszlása

	2014	2015	2016	2017
	Gyermekek száma (fő)	Gyermekek száma (fő)	Gyermekek száma (fő)	Gyermekek száma (fő)
Alapellátás	289	253	228	190
Védelembe vett	40	74	103	105
Ideiglenes hatállyal elhelyezett	4	5	6	2
Nevelésbe vett	1	47	45	49
Utógondozás	49	2	4	3
Összesen	383	381	386	349

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálatnál alapellátásban részesülő gyermekek száma csökkenést mutat, a védelembe vettek száma 2016-tól jelentősen növekedett. A veszélyeztetettség és a súlyos problémák kialakulásának megelőzésében, illetve a beavatkozás gyorsasága érdekében kiemelkedő jelentősége van a veszélyeztetettséget észlelő-és jelzőrendszer működtetésének.

2017-ben a Család- és Gyermekjóléti Szolgálathoz 522 jelzés érkezett, ami jelentős emelkedés a 2016-os 373 jelzéshez képest. A beérkezett 522 jelzés közül 464 esetben kiskorú személyre vonatkozott.

Egészségügyi szolgáltatók 35 esetben jeleztek, ebből 4 esetben jelzett gyermekorvos. A védőnők részéről 31 jelzés jött, főként elhanyagolással kapcsolatos probléma miatt. Személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények 111 alkalommal vették fel a kapcsolatot a Szolgálattal, Egerbe költöző korábban alapszolgáltatásban lévő családokról, valamint családok átmeneti otthonából kikerülő családokkal kapcsolatosan. Itt főként lakhatási problémák, életviteli problémák miatt történt meg a jelzés, valamint a korábbi lakhelyükön jelentkező aktuális problémák miatt pl. bántalmazás, elhanyagolás stb.

A köznevelési intézményektől jött a legnagyobb számban jelzés, összesen 243 esetben. A megelőző évhez hasonlóan, 2017-ben is a legnagyobb számban megjelenő probléma az igazolatlan iskolai – illetve néhány esetben óvodai – hiányzás, és magatartásprobléma. A korábbiakhoz képest megemelkedett azoknak a jelzéseknek a száma is, melyek magántanulói jogviszony létesítésére vonatkoznak, több esetben beilleszkedési zavar, vagy egészségi-pszichés probléma miatt.

A rendőrség főként magatartásproblémával kapcsolatosan küldött jelzést, 13 esetben. Az önkormányzat lakhatási, életvezetési problémákkal, kilakoltatással kapcsolatosan jelzett.

Gyámhivatal irányából a jelzések legnagyobb részben gyermeknevelési problémák voltak.

2017-ben a család és gyermekjóléti szolgáltatást 13361 alkalommal vették igénybe, 35%-al többen, mint az előző évben.

Az első interjúval lezárható esetek közül, az elsődlegesen hozott probléma közül az anyagi problémák, ügyintézésrel kapcsolatos problémák, gyermeknevelési, és a magatartás – teljesítményzavar a kiemelkedő. Legnagyobb arányban 24,64%-ban az anyagi, megélhetési, lakhatási problémák jelentkeztek.

Ha az első interjúval az együttműködés nem zárható le, a szolgáltatást igénybe vevővel írásos együttműködési megállapodás készül. Együttműködési megállapodást 424 fővel jött létre, érintett kiskorúak száma 190 fő, védelembe vett gyerekek száma 105 fő volt.

Az igénybe vevők nemek szerinti elosztására jellemző, hogy a női kliensek száma másfélszer több mint a férfiaké, az előző évhez viszonyítva a női kliensek aránya tovább nőtt, amely azzal is magyarázható, hogy jellemzően ők intézik a család hivatalos ügyeit. A házasságon kívüli születések és a válások számának növekedése következtében megnőtt az „egy szülő és gyermek (ek)” típusú háztartások aránya. Ezekben legtöbbször az édesanya az „egy szülő”, aki gyermekével él, náluk, az átlagosnál gyakoribb a szegénység és némely más társadalmi probléma (pl.: magatartásprobléma, gyermek külön élő szülőjével való kapcsolattartása hiánya) is.

A 2017-es évben az együttműködési megállapodással rendelkező személyeknél az elsődlegesen hozott problémák közül a gyermeknevelési problémakör dominált, ezt követi a magatartás, teljesítményzavar. A tanköteles kiskorú esetében a köznevelési intézmények kötelesek jelzéssel élni a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat irányába, ha igazolatlanul hiányzik az órától a gyermek. Általános iskolás korban problémaként jelentkezik a rossz társaságba kerülés, iskolából, otthonról való kimaradás.

Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma (fő)	Ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma (fő)	Rendkívüli gyermekvédelmi kedvezményben /gyermekneveléshez adott települési támogatásban részesítettek száma (fő)
2012	1652	8	118
2013	1495	15	113
2014	1297	26	69
2015	1085	19	80
2016	919	32	58
2017	755	28	59

Forrás: TeIR, KSH, önkormányzati adatszolgáltatás

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek száma 2012-ben a legmagasabb, 2013-tól folyamatos csökkenést mutat. 2017 december 31-én a kedvezményre jogosultak száma 755 fő, a 2012 évhez képest a felére csökkent. A kedvezményben részesülő gyermekek közül 460 fő gyermek és nagykorúvá vált gyermek hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetű a szülők alacsony iskolai végzettsége, elégtelen lakókörnyezet vagy alacsony foglalkoztatottság kapcsán. 2017-től a gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek alapösszegű (6000 Ft), a hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetű és gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak emelt összegű (6500 Ft) természetbeni juttatásra jogosultak Erzsébet utalvány formájában. Az év során 2 alkalommal járó egyszeri alapösszegű gyermekvédelmi támogatást 352 gyermek, az emelt összegű támogatást 454 gyermek kapta meg.

A gyermekvédelmi törvény alapján juttatott támogatásokról megállapítható, hogy a rászorultsági értékhatár nyugdíjminimumhoz kötése, a jövedelmek és a minimálbér folyamatos emelkedése miatt, valamint a gyermekek után járó jelentős adókedvezmény, az ingyenes étkeztetés és tankönyv jogosultság kiterjesztése alapján kevesebben veszik igénybe a támogatást.

Az Önkormányzat 2015-től települési támogatásként a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, Egerben lakóhellyel rendelkező alsó-, vagy középfokú iskolai oktatásban részt vevő tanulók vagy felsőoktatási intézményi hallgatók részére 4.000 Ft-os iskolakezdési támogatás nyújt. 2015-ben 405 gyermek iskolakezdéséhez járult hozzá az Önkormányzat, 2016-ban 471 gyermek, 2017-ben 382 gyermek szülője kérte a támogatás megállapítását.

Kapcsolattartás az intézeten kívüli csoportokkal, szervezetekkel

Intézmények:	Együttműködés Gyakorisága	Együttműködés formája	Eredmények
Heves Megyei Kormányhivatal Egri Járási Hivatal Gyámügyi Osztály	Folyamatos	Jelzések fogadása, küldése Tájékoztatás, javaslat	Veszélyeztetettség megelőzése, kialakult veszélyeztetettségi tényezők megszüntetése Hatósági eljárás lefolytatásához szükséges javaslat, tájékoztatás megküldése
Heves Megyei Kormányhivatal Szociális és Gyámügyi Osztály	Folyamatos	Tájékoztatás, javaslat	Javaslat, tájékoztatás megküldése
Nevelési és Oktatási Intézmények	Folyamatos	Jelzések fogadása, küldése Tájékoztatás, javaslat	Veszélyeztetettség megelőzése, kialakult veszélyeztetettségi tényezők megszüntetése
Családok Átmeneti Otthona	Folyamatos	Tájékoztatás, javaslat	Kialakult veszélyeztetettségi tényezők megszüntetése
EMJV Polgármesteri Hivatala Jogi és Hatósági irodája Szociális Csoportja	Szükség és igény szerint	Jelzések fogadása, küldése, lobbizás Tájékoztatás, javaslat	Javaslat, tájékoztatás megküldése
Heves Megyei Gyermekvédelmi Központ és Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat	Folyamatos	Jelzések fogadása, küldése Tájékoztatás, javaslat	Kialakult veszélyeztetettségi tényezők megszüntetése
Heves Megyei Rendőr-főkapitányság	Folyamatos	Jelzések fogadása, küldése Tájékoztatás, javaslat	Kialakult veszélyeztetettségi tényezők megszüntetése
KEVIKO Prevenció. Védőnői Szolgáltató Kft.	Folyamatos	Jelzések fogadása Tájékoztatás	Veszélyeztetettség megelőzése, kialakult veszélyeztetettségi tényezők megszüntetése
Mentálhigiénés Csoport	Folyamatos	Jelzések fogadása Tájékoztatás	Veszélyeztetettség megelőzése, kialakult veszélyeztetettségi tényezők megszüntetése

Markhot Ferenc Oktatókórház és Rendelőintézet	Folyamatos	Jelzések fogadása Tájékoztatás	Veszélyeztetettség megelőzése, kialakult veszélyeztetettségi tényezők megszüntetése
Városi Nevelési Tanácsadó, Pályaválasztási és Logopédiai Intézet	Szükség és igény szerint	Jelzések fogadása Tájékoztatás	Veszélyeztetettség megelőzése, kialakult veszélyeztetettségi tényezők megszüntetése
Heves Megyei Pedagógiai Szakszolgálat	Szükség és igény szerint	Jelzések fogadása Tájékoztatás	Veszélyeztetettség megelőzése, kialakult veszélyeztetettségi tényezők megszüntetése
Rév Szenvedélybeteg-segítő Szolgálat	Folyamatos	Jelzések fogadása Tájékoztatás	Veszélyeztetettség megelőzése, kialakult veszélyeztetettségi tényezők megszüntetése
Egri Törvényszék, Járásbíróság	Szükség és igény szerint	KT, Tájékoztatás	KT Készítése, prevenció
Heves Megyei Kormányhivatal Egri Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztály	Szükség és igény szerint	Jelzések fogadása Tájékoztatás	Munkaerő piaci információk továbbítása
Heves Megyei Kormányhivatal Egri Járási Hivatal Nyugdíjbiztosítási Osztály	Szükség és igény szerint	Tájékoztatás	Tájékoztatás továbbítása
Magyar Államkincstár	Szükség és igény szerint	Tájékoztatás	Tájékoztatás továbbítása
Kulturális Intézmények	Szükség és igény szerint	Tájékoztatás	Tájékoztatás továbbítása
Heves Megyei Büntetés-végrehajtási Intézet	Szükség és igény szerint	Jelzések fogadása Tájékoztatás	Tájékoztatás Kapcsolattartás
Szolgáltatók:			
EVAT ZRT.	Szükség és igény szerint	Kliensek képvisellete Ügyintézők segítése	Kliensek kiszolgáltatottságának megszűnése
ELMŰ-ÉMÁSZ	Szükség és igény szerint	Kliensek képvisellete Ügyintézők segítése	Kliensek kiszolgáltatottságának megszűnése

TIGÁZ ZRT	Szükség és igény szerint	Kliensek képviselője Ügyintézők segítése	Kliensek kiszolgáltatottságának megszűnése
Civil szervezetek:			
Egri Családsegítő Alapítvány	Szükség és igény szerint	Információnyújtás, pályázatok	Tájékoztatás
Paletta Egyesület	Szükség és igény szerint	Információnyújtás, pályázatok	Tájékoztatás
Főegyházmegyei Karitászi Központ	Szükség és igény szerint	Adományozás	Adományok továbbítása
Haré Krisna Központ Eger	Szükség és igény szerint	Adományozás	Adományok továbbítása
Konszenzus Alapítvány Heves Megyei Szervezete	Szükség és igény szerint	Információnyújtás, pályázatok	Tájékoztatás
Szegényeket Támogató Alap Egri Alapítványa	Szükség és igény szerint	Információnyújtás, pályázatok	Tájékoztatás

Kistérségi, egyéb együttműködésben ellátott feladatok

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvényben meghatározott gyermekek átmeneti gondozását Eger 2 helyettes szülővel 6 férőhelyen, 38 férőhelyes családok átmeneti otthonával látja el, a gyermekek átmeneti otthonának biztosítása érdekében feladat-ellátási szerződést kötött Gyöngyös Körzete Kistérség Többcélú Társulásával. Az elmúlt időszakban sem a helyettes szülői ellátásban, sem a gyermekek átmeneti otthonában nem kellett gyermeket elhelyezni, ugyanakkor a családok átmeneti otthona 100 %-os kihasználtsággal működik.

4.2 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

A gyermekek egészséges fejlődésének alapfeltétele az egészséges étkezés. A mélyszegénységben élő gyermekek közül otthon sokan nem jutnak megfelelő mennyiségű egészséges táplálékhoz, ezért nagy jelentőségű az ingyenes közétkeztetés.

2015. szeptemberétől a Kormány programja jelentősen kiterjesztette az ingyenesen étkezők körét a bölcsődékben és az óvodákban ingyenes az étkezés mindazon gyermekek részére, akik családjában az egy főre eső jövedelem nem haladja meg a nettó minimálbér 130%-át. Ennek eredményeként a bölcsődében ingyenesen étkezők száma

2015-ben 3,5-szeresére nőtt a 2014. évhez képest. 2015-ben az óvodások 65 %-a ingyenesen étkezett, 2016-ban tovább nőtt ez az arány 72 %-ra.

Az 1-8. évfolyamon ingyenesen étkezők száma folyamatosan csökken, míg 2012-ben az iskolás korosztály 24 %-a, étkezett térítésmentesen, 2016-ban már csak a 18 %-a. Az általános és középiskolákban az 50 %-os étkezési támogatásban részesülők száma 2012-től folyamatos csökkenést mutat, kivétel a 2015-ös év, a kedvezményesen étkezők száma növekedett.

2013. szeptemberétől felmenő rendszerben ingyenes a tankönyv az általános iskolásoknak. 2017-es tanévtől minden általános iskolás (5-8. osztályokban is) és a középfokú iskolát kezdők (9. osztályos) is térítésmentesen jutnak tankönyvhöz.

Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma

Év	Ingyenes óvodai étkezésben résztvevők száma (fő)	Ingyenes étkezésben résztvevők száma ált. iskola 1-8. évfolyam (fő)	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-12. évfolyam (fő)	Ingyenes tankönyvellátásban részesülők száma (fő)	Óvodáz-tatási támogatás-ban részesülők száma (fő)	Nyári étkeztetés-ben részesülők száma (fő)
2008	280	660	2476	4805	0	193
2009	310	887	2428	5386		184
2010	406	1136	2869	5560	16	339
2011	335	1286	2715	5566	37	267
2012	343	1248	2661	5468	48	247
2013	350	1276	2132	4988	38	311
2014	262	1114	1885	4859	38	339
2015	1262	1147	2024	5071	17 A támogatás 2016. 10.31- vel megszűnt.	249
2016	1239	960	1899	5843	0	242
2017	1263				0	

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

2016-tól a HH és HHH gyermekek részére kötelező biztosítani az évközi és a nyári szünetben az ingyenes étkeztetést. Korábbi években az önkormányzat pályázott a nyári étkeztetésre és a gyermekvédelmi kedvezményben részesülők kérhették.

Az Önkormányzat minden évben jelentős összegeket fordít az étkeztetés támogatására. Az iskolai étkeztetést lebonyolító Egri Közzolgálatások Városi Intézménye 2016. évi bruttó vásárolt élelmezési kiadása 459 596 473 Ft volt. Ennek az összegnek 1/3 az élelmezés előállítására fordított rezszi, amit az önkormányzati költségvetés biztosít. A szülők a nyersanyagnormát fizetik, az ebből származó térítési díj bevétel bruttó 182 653 405 Ft volt.

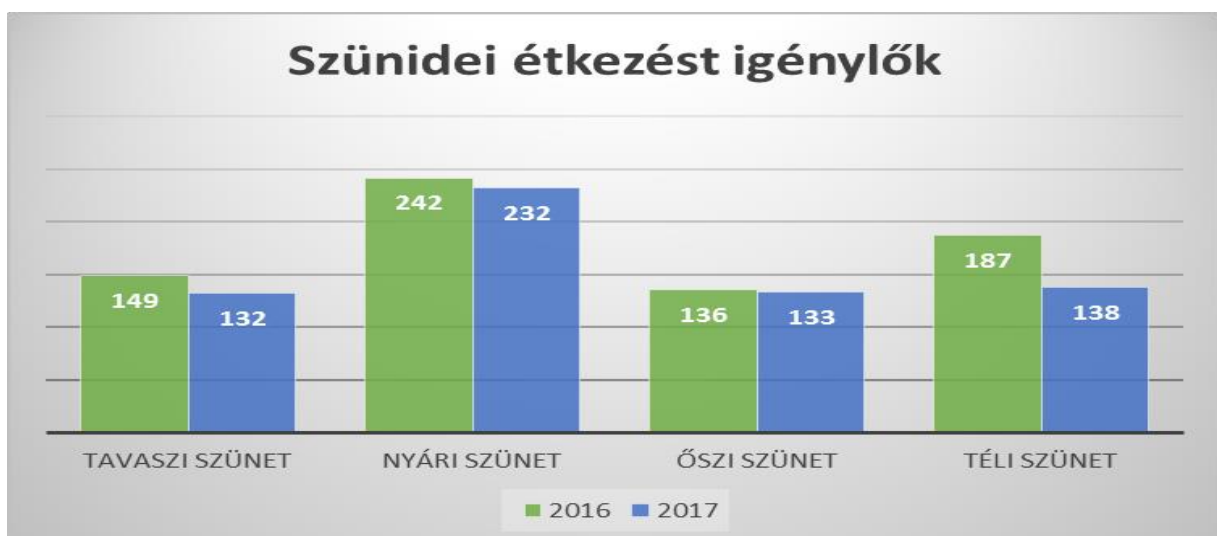
Az iskolai étkeztetést lebonyolító Egri Közzolgálatások Városi Intézménye 2017. évi bruttó vásárolt élelmezési kiadása 437 286 524 Ft volt. Ennek az összegnek 1/3 az élelmezés előállítására fordított rezszi, amit az önkormányzati költségvetés biztosít.

A szülők a nyersanyagnormát fizetik, az ebből származó térítési díj bevétel bruttó 181 395 244 Ft volt.



A havi összes EKVI iskolai étkező létszám (2017. október hónap adatai alapján) 3056 fő, ebből 1351 fő a valamilyen jogcímen kedvezményes (ingyenes vagy 50 %-os) étkezésre jogosult tanuló. A kedvezményrel étkezők az összes étkezői létszám 44,21 %-a.

2016-tól a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek részére kötelező biztosítani az évközi és a nyári szünetben az ingyenes étkeztetést. Korábbi években az önkormányzat pályázott a nyári étkeztetésre és a gyermekvédelmi kedvezményben részesülők kérhették. 2016-ban 306 gyermek, 2017-ben 288 gyermek kapott déli meleg ételt a szünidőkbén.



Az étkezők számát befolyásolja a szünet időtartama, a nyári szünetben a jogosultak fele étkezett, jellemzően az általános iskolás korosztály.



Intézményi struktúra

Eger Megyei jogú Város Önkormányzata 3 óvodát 18 óvodai feladatellátási helyen tart fenn. A nem önkormányzati fenntartású intézmények közül óvodai nevelés 4 intézményben folyik.

Az óvodai intézménystruktúrát érintő változások

Eger városban 7 intézmény összesen 22 feladat ellátási helyen lát el óvodai nevelési feladatokat. Az óvodák az egeri gyermekeken kívül, jellemzően az egeri járás területén állandó lakóhellyel rendelkező kisgyermeket is fogadnak. Az önkormányzati óvodák férőhelyei a 2014/2015-ös nevelési évben csökkentek, a változást az óvodai csoportszobák méretére vonatkozó 2 m²/gyermek férőhely számítási változás okozta. A férőhelyek 91,24%-a az önkormányzati fenntartású óvodákban található. Az óvodák nyitva tartása meghaladja a 10 órát. Az óvodák nyári zárva tartás az intézmények ellátott alapfeladatához és a szülői igényekhez igazodik. Az önkormányzati fenntartású óvodák nyári zárva tartása 4 hét. Az intézmények személyi feltételei adottak. Az önkormányzati fenntartású óvodákban 2014-ben létszámfejlesztés történt, óvodapszichológus és pedagógiai asszisztensek foglalkoztatására biztosítottak lehetőséget a nevelő munka segítése érdekében.

Óvodai intézményhálózat jellemzői
(2017/2018 nevelési év végén)

Fenntartó	Feladat ellátási helyek száma	Gyermekek száma	Hátrányos helyzetű gyermekek száma		Halmozottan Hátrányos helyzetű gyermekek száma	
Önkormányzat	18	1776	34	1,91%	48	2,70%
Állami szerv	2	50	11	22,00%	7	14,00%
Egyházi jogi személy	1	58	0	0%	0	0%
Közhasznú alapítvány	1	50	0	0%	0	0%
Összesen:	22	1912	45	2,35%	55	2,88%

Forrás: helyi adatgyűjtés

A nem önkormányzati fenntartású óvodák közül egyedül az Egri Mlinkó István Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény, Óvoda, Általános Iskola és Kollégiumban látnak el óvodai nevelésben részesülő hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeket.

A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek megoszlása az önkormányzati intézmények között eltérő arányú, legnagyobb számban a Benedek Elek Óvodában vannak jelen.

Óvodai nevelés adatai
(Mérés minden év október 1. OSA)

év	3-6 éves korú gyermekek száma	óvodai gyermekcsoportok száma	óvodai férőhelyek száma	óvodai feladat-ellátási helyek száma	óvodába beírt gyermekek száma	óvodai gyógypedagógiai csoportok száma
2011	1945	84	2192	21	1972	6
2012	1926	85	2202	21	1954	6
2013	1888	88	2060	22	1907	6
2014	1780	88	2060	22	1798	6
2015	1915	88	2060	22	1938	5
2016	1717	87	2056	22	1726	5
2017	1706	87	2066	22	1717	5

Forrás: helyi adatgyűjtés

Az óvodai csoportok száma és ezzel párhuzamosan az óvodai férőhelyek száma 2013-tól jelentősen nem változott. Az óvodákban elhelyezett 3-6 éves gyermekek száma a 2014-es csökkenés után a szeptember 1-jéig 3. életévüket betöltő gyermekek kötelező óvodába járása miatt a 2015/2016-os nevelési évre megnövekedett. Az óvodák kihasználtsága mind az önkormányzati, mindaz egyéb fenntartású óvodákban 2017 évi adatok alapján 83 %-os.

A városban két új óvoda építése és három óvoda fejlesztése indult TOP pályázatokkal. A program célja a 3 és 6 év közötti gyermeket nevelő egri családok segítése, hozzájárulás a munkaerőpiacra való visszatéréshez, s egyben a gyermekek óvodai elhelyezésének, ellátásának fejlesztése.

Eger Önkormányzata a „Családbarát óvodai közszolgáltatások fejlesztése Egerben” (TOP-6.2.1-15-EG1-2016-00004.) projektben három egri gyermekintézmény, a Szivárvány Óvoda Eszterlanc Tagóvodája; Benedek Elek Óvoda OVI-VÁR Tagóvodája és a Ney Ferenc Óvoda Gyermekkert Tagóvodájának konyhai eszközfejlesztését tűzte ki célul. Az eszközbeszerzéssel biztosítjuk azt, hogy az érintett tagóvodák hosszú távon is modern, korszerűen felszerelt és ésszerűen kialakított egységként fogadhassák a kisgyermekeket. A „Pozsonyi utcai óvoda építése” (TOP-6.2.1-15-EG1-2016-00001.) projektben egy új, teljeskörűen akadálymentes óvodát építünk. A beruházással egy korszerű, ésszerűen kialakított, 4 csoportszobával rendelkező és 100 egri gyermeket befogadó épület kialakítása a cél. A csoportszobák mellett az épületben iroda, szociális helyiségek és udvar kialakítása szerepel. A Pozsonyi utcai új óvodaépület az Eger, Köztársaság téren elhelyezkedő Ney Ferenc Óvoda Zöld Liget Tagóvodáját váltja majd ki, illetve az óvodai körzet székhelye, s így az óvodai vezetés is ide kerül át a jelenlegi Ney Ferenc Óvodából (Ifjúság u. 7-9.).

A „Kertész utcai óvoda építése” (TOP-6.2.1-15-EG1-2016-00002.) projekttel a Kertész utca 100. szám alatt egy új, 4 csoportnak otthont adó, 100 gyermek fogadására alkalmas intézményt hozunk létre, irodával, szociális helyiségekkel és udvarral. Az óvoda funkción felül az új, teljes körűen akadálymentes épületben alakítják ki a belvárosi óvodák székhelyét, így az óvodavezetés a jelenlegi Szivárvány Óvodából ide költözik, az ehhez szükséges helyiségekkel és funkciókkal. Mindemellett az újonnan épülő óvodában az óvodai étkeztetést ellátó, klimatizált melegítőkonyhát is kialakítunk.

Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése (TOP-6.5.1-15-EG1) projekttel - Eger, Kallómalom utca 1-3., Remenyik Zsigmond utca 17., Nagyváradi út 1. szám alatti Óvodák energetikai korszerűsítése valósul meg.

Állami fenntartásban általános iskolai nevelés-oktatás 12, középfokú iskolai nevelés-oktatás szintén 12, és kollégiumi nevelés 7 feladat ellátási helyen folyik. Az intézmények közül 5 általános iskolában, 3 középiskolában, és 4 kollégiumban működtetői feladatot lát el az Önkormányzat.

A nem állami fenntartású intézmények közül általános iskolai oktatás 3, középfokú oktatás 11 iskolákban, kollégiumi ellátás 16 kollégiumi telephelyen folyik.

A középfokú tanintézetek képzést folytatnak gépípar, elektronika, informatika terén (Kontawig Műszaki Szakközépiskola, Wigner Jenő Műszaki, Informatikai Középiskola és Kollégium, Neumann János Gimnázium, Szakgimnázium és Kollégium, Egri SZC Bornemissza Gergely Szakgimnáziuma, Szakközépiskolája és Kollégiuma). Jelentős létszámban bocsátanak ki a tanintézetek kereskedelmi, vendéglátó-ipari, élelmiszeripari (Egri SZC Kereskedelmi, Mezőgazdasági és Vendéglátóipari Szakgimnáziuma, Szakközépiskolája és Kollégiuma, Egri SZC Kossuth Zsuzsanna Szakgimnáziuma, szakközépiskolája, Kollégiuma és Könyvtára, Egri SZC Szent Lőrinc Vendéglátó és Idegenforgalmi Szakközépiskola, Szakiskola és Kollégium) területen szakembereket.

Az alapfokú intézményhálózat jellemzői
2017/2018. tanév

Fenntartó	Feladat ellátási helyek száma (db)	Gyermekek száma (fő)	Hátrányos helyzetű gyermekek száma (fő)		Halmozottan Hátrányos helyzetű gyermekek száma (fő)	
Állami szerv	10	3521	188	5,34%	266	7,55%
Egyházi jogi személy	2	757	14	1,85%	5	0,66%
Magán fenntartású	1	58	0	0%	0	0%
Állami felsőoktatási intézmény	2	842	12	1,43%	2	0,24%
Összesen:	15	5178	214	4,13%	273	5,27%

Forrás: helyi adatgyűjtés

Középfokú intézményhálózat jellemzői
2017/2018. tanév

Fenntartó	Feladat ellátási helyek száma (db)	Gyermekek száma (fő)
Állami szerv	11	4303
Egyházi jogi személy	3	1510
Magán fenntartású	5	2149
Állami felsőoktatási intézmény	2	425
Összesen:	21	8478

Forrás: helyi adatgyűjtés

Kollégiumi hálózat jellemzői
2017/2018. tanév

Fenntartó	Feladat ellátási helyek száma (db)	Gyermekek száma (fő)
Állami szerv	7	882
Egyházi jogi személy	5	542
Magán fenntartású	9*	696
Összesen:	21	2120

Forrás: helyi adatgyűjtés

*Két alapítványi fenntartású intézmény 4-4 telephelyen működtet kollégiumot.

A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, tanulók megoszlása az intézmények között eltérő arányú: nagyobb számban vannak jelen az állami fenntartású iskolák tanulói közt. Létszámuk a jogszabályi változás következtében csökkent. A középiskolák közül azokban az intézményekben vannak jelen nagyobb arányban, amelyekben szakképzés folyik, illetve az érettségit adó képzésben az Arany János Tehetséggondozó Programban részt vevő iskolákban. **2016-ban 10 középiskolai tanuló kapott egyszeri 50.000 Ft önkormányzati támogatást.**

Általános iskolai osztályok és megoszlása évfolyam csoportonként

tanév	Általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai osztályok nélkül)			Általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban			általános iskolai feladat- ellátási helyek száma
	1-4 évfolyamon	5-8 évfolyamon	összesen	1-4 évfolyamon	5-8 évfolyamon	összesen	db
2010/2011	99	108	207	14	14	28	16
2011/2012	98	104	202	16	11	27	15
2012/2013	99	101	200	16	12	28	15
2013/2014	101	102	203	17	11	28	14
2014/2015	105	101	206	13	11	24	15
2015/2016	106	105	211	15	13	28	15
2016/2017	107	103	210	16	12	28	15
2017/2018	107	105	212	17	12	29	15

Forrás: TeIR, KSH Tstar, helyi adatgyűjtés

Az általános iskolai osztályok száma az utóbbi három tanévben közel azonos. A tanulólétszám az utolsó négy évben 5200 fő körül stabilizálódott. **Általános iskolában tanulók száma**

tanév	Általános iskola 1-4 évfolyamon tanulók száma	Általános iskola 5-8 évfolyamon tanulók száma	általános iskolások száma	napközis tanulók száma	
	fő	fő	fő	fő	%
2010/2011	2525	2715	5240	2664	50,8%
2011/2012	2607	2544	5151	2743	53,3%
2012/2013	2623	2464	5087	2818	55,4%
2012/2013	2623	2464	5087	2818	55,4%
2013/2014	2613	2473	5086	3214	63,2%
2014/2015	2725	2507	5232	3318	63,4%
2015/2016	2680	2545	5225	3052	58,4%
2016/2017	2700	2560	5260	2689	51,1%
2017/2018	2611	2577	5188	2914	56,2%

Forrás: TeIR, KSH Tstar, helyi adatgyűjtés

A 2014/2015-ös tanévtől három tanévet figyelembe véve az alsó és a felső tagozaton is a létszám stabilizálódása volt megfigyelhető. A 2017/2018-as nevelési évben az általános iskola alsó tagozatán a tanulólétszám csökkenése tapasztalható. Az iskolai napközit és a felső tagozaton működő tanulószobát az előző évhez időszerűen képest kevesebb több tanuló veszi igénybe.

Az igénybe vehető közszolgáltatások szervezeti-intézményi formáiról az alábbi táblázat ad áttekintést:

Közszolgáltatások	A feladatellátás fenntartói háttere				
	Önkormányzat saját fenntartású intézménye vagy gazdasági társasága	Egyházi fenntartó	Állami fenntartó (Egri Tankerületi Központ, Egri Szakképzési Centrum)	Állami fenntartó (felső-oktatási)	Magán, alapítványi, egyéb fenntartó
Óvodai nevelés	X	X	X		X
Általános iskolai nevelés-oktatás		X	X	X	X
Kollégiumi ellátás		X	X		X
Gimnáziumi nevelés-oktatás		X	X	X	X
Szakközépiskolai nevelés-oktatás		X	X	X	X
Szakközépiskolai nevelés-oktatás			X		X
Szakiskolai nevelés-oktatás			X		
Készségfejlesztő iskolai nevelés-oktatás			X		
Köznevelési és Szakképzési Hídprogram keretében folyó nevelés-oktatás			X		
Felnőttoktatás			X	X	X
Alapfokú művészetoktatás		X	X	X	X
Fejlesztő nevelés-oktatás		X	X		
Gyógypedagógiai tanácsadás, korai fejlesztés, oktatás és gondozás			X		
Szakértői bizottsági tevékenység			X		
Nevelési tanácsadás			X		
Logopédiai ellátás			X	X	
Továbbtanulási-, pályaválasztási tanácsadás			X		

Konduktív pedagógiai ellátás			X		
Gyógytestnevelés		X	X	X	
Iskolapszichológiai, óvodapszichológiai ellátás	X	X	X		
Kiemelten tehetséges gyerekek, tanulók gondozása		X	X	X	
A többi gyermekkel, tanulóval együtt nevelhető, oktatható sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók óvodai nevelése és iskolai nevelése-oktatása	X	X	X	X	X
Erre a célra létrehozott csoportban, osztályban nevelhető, oktatható sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók óvodai nevelése és iskolai nevelése-oktatása			X		
Utazó gyógypedagógusi, utazó konduktori hálózat működtetése	X		X		
Család és gyermekjóléti szolgáltatás	X				
Bölcsőde	X				
Családi bölcsőde	X				X
Iskolai napközi		X	X	X	X
Házi gyermekfelügyelet	X				
Családok átmeneti otthona	X				

Védőnői ellátás jellemzői

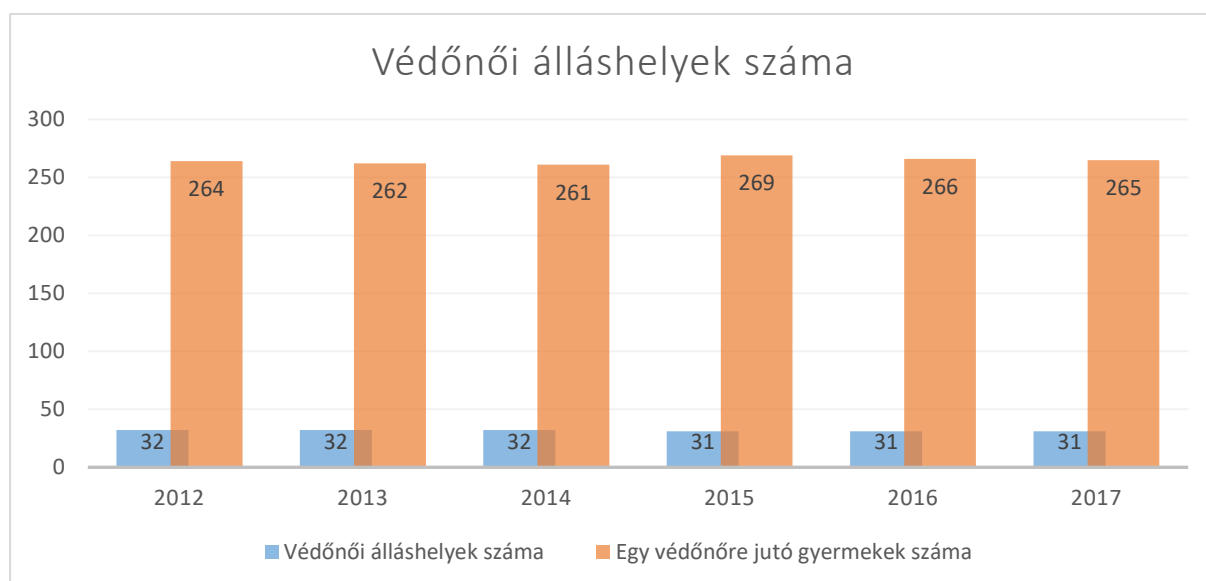
A védőnők az egészségügy sajátos határterületén, önállóan, a különböző társszakmák képviselőivel együttműködve látják el a törvények és jogszabályok, módszertani útmutatók és a szakmai irányítás által meghatározott feladataikat, magas szintű és sokoldalú képzettségük teszi alkalmassá a sokrétű feladatok ellátására. Tevékenységük során az alapellátási rendszerek különböző pontjai összefonódnak, mintegy összefogva az egyén, a család érdekében a különböző szakterületek által végzett munka eredményét.

A védőnők strukturálisan az egészségügyi alapellátás részeként a területen, a különböző szintű oktatási intézményekben a prevenció terén tevékenykednek, de részt vesznek a szociális alapellátásban, a gyermekvédelemben, a civil-karitatív szférában is.

A védőnői szolgálat működtetéséről, (anyag beszerzés, karbantartás, pénzügyi ügyintézés stb.) Eger Megyei Jogú Város Önkormányzatával kötött feladat-ellátási szerződés alapján, 2007-től a KEVIKO Prevenció Védőnői Szolgáltató Kft. gondoskodik.

Év	Védőnői álláshelyek száma	Egy védőnőre jutó gyermekek száma
2012	32	264
2013	32	262
2014	32	261
2015	31	269
2016	31	266
2017	31	265

Forrás: TeIR, KSH Tstar



Egerben 31 védőnő dolgozik, 16 fő területi feladatokat lát el, 15 fő iskola-és ifjúság védőnői tevékenységet folytat. A területi védőnők jelenleg 5 telephellyel (tanácsadó) rendelkeznek, az iskolavédőnők az oktatási intézményekben látják el feladatukat.

A védőnői szolgálat fő feladata a megelőzés-prevenció. A családok egészségének megőrzésére, segítségére irányuló, valamint a betegség kialakulásának, az egészségromlásnak a megelőzése érdekében végzett egészségnevelés. A betegségek korai felismerése, a tartós betegségben szenvedők életminőség romlásának csökkentése, valamint javítása.

Területi védőnők a nővédelem, várandósok, a gyermekágyas anyák gondozását, 0-6 éves korú és 7-18 éves, oktatási intézménybe nem járó gyermekekkel kapcsolatos védőnői feladatokat látják el. Munkájuk során együttműködnek a szülész-nőgyógyász szakorvosokkal, szülésznőkkel, házi orvosokkal, házi gyermekorvosokkal, Családvédelmi Szolgálat védőnőivel, a városban működő bölcsődékkal, óvodákkal, a Gyermekjóléti és Bölcsődei Igazgatósággal, Országos Egészségbiztosítási Pénztárral, Gyógypedagógiai Szakszolgálattal olyan szinten és mélységben, amelyet az adott család vagy gondozott problémái igényelnek.

Ifjúsági és Iskolai védőnők Eger város oktatási intézményeibe járó tanulók iskolai-védőnői ellátása, a 6-18 évesek, valamint a középfokú oktatási intézményben nappali tagozaton tanuló 18 év feletti tanulók védőnői feladatainak ellátása tartozik tevékenységi körükbe.

Az iskola és ifjúsági védőnők feladataik végzése során szoros team munkát végeznek elsősorban az ifjúsági orvosokkal, együttműködnek az oktatási intézmények pedagógusaival, pszichológusokkal, logopédusokkal, család- és gyermekjóléti szolgálattal, Családvédelmi Szolgálat védőnőivel a problémák szintjén.

A jelenleg foglalkoztatott védőnők a törvényben előírt egészségügyi főiskolai végzettséggel rendelkeznek, az Egészségügyi Szakdolgozók Országos Nyilvántartásában szerepelnek, tagjai a Magyar Egészségügyi Szakdolgozók Kamarájának.

Egerben is elérhető a védőnői méhnyakszűrés. A térítésmentes népegészségügyi szolgáltatást a meghívólevéllel rendelkező (25-65 év közötti) nők vehetik igénybe. A szűrésre a védőnővel egyeztetett időpontban, lakóhelyük közelében kerül sor. Jelenleg 2 védőnői tanácsadóban az Egri úton és a Hadnagy úton 3 fő védőnő végez szűrést.

Jelenleg 22 házi orvosi körzet, 11 házi gyermekorvosi körzet, 16 fogorvosi körzet, 4 iskola fogorvos, házi orvosi ügyelet, gyermekorvosi ügyelet, fogászati ügyelet működik, nincs betöltetlen körzet.

Gyermekorvosi ellátás jellemzői

Év	Házi gyermekorvosi praxisok száma	Betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma	Gyermekorvos által ellátott gyerekek (megjelentek és a meglátogatottak) száma (esetszám)
2012	11	0	74 916
2013	11	0	75 687
2014	11	0	76 622
2015	11	0	71 584
2016	11	0	73 420

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az egészségügyi alapellátás körébe tartozó háziiorvosi, házi gyermekorvosi, fogorvosi, ügyeleti, védőnői, iskola-egészségügyi ellátás színvonalas biztosítása kiemelt fontosságú az Önkormányzat számára, ezért a rendelők felújítása, modernizálása folyamatos.

2015-ben a „Fogorvosi rendelők fejlesztése Egerben, a Technika Házában” című, ÉMOP-4.1.1/A-12-2013-0021 azonosító számú projekt a fogászati alapellátásának fejlesztésére során a fogorvosi rendelők külső nyílászáróinak cseréjével megvalósult az energiahatékonysági korszerűsítés, biztosított az akadálymentesség. A fejlesztési program keretében eszközbeszerzésre is lehetőség nyílt, így a jövőben még korszerűbb kezelőegységek, sterilizálók és fóliahegesztő készülékek segítik Egerben a minőségi fogászati ellátást.

Az „Egészségügyi alapellátások fejlesztése Egerben” (pályázat azonosítója: TOP-6.6.1-15-EG1-2016-00002.) projekt három telephelyen, összesen négy felnőtt háziiorvosi, két gyermekorvosi- és két védőnői alapellátást biztosító egészségügyi egység felújítását tartalmazza. A beruházások célja energiahatékonysági korszerűsítés, a munkafeltételek, a betegellátás körülményeinek javítása, az akadálymentesség biztosítása.

Ifjúsági, egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés

A 2010. október-november időszakban lezajlott egri ifjúságkutatás egyik legfontosabb tapasztalata az volt, hogy a városban élő, tanuló mostani ifjúsági korosztály a korábbi évek ifjúsági korosztályához képest a demokráciához való viszonyában, kapcsolatrendszerében, valamint info-kommunikációs kompetenciájában alapjaiban tér el. A fiatalok számára a mobiltelefon mellett nem az e-mail a legfontosabb kommunikációs eszköz, hanem a közösségi portálok és közvetlen üzenetváltásra alkalmas felületek (pl. skype, chat stb.). Ezzel párhuzamosan az is jellemző, hogy a számítógép, illetve az internet előtt töltött idő már meghaladja a televízió képernyője előtt töltött időt, s ezzel a leggyakoribb szabadidős tevékenységgé lépett elő életükben. Az internet nyilván kiváló eszköz arra, hogy a fiatalok megmutassák magukat, megosszák másokkal a gondolataikat, élményeiket.

A fiatalok által leggyakrabban látogatott intézményei, közösségi terei a város sörözői, pizzériái, de a kávézók, teázók és a diszkók is kedvelt találkozó és szabadidő eltöltési helyszínei az egri fiataloknak.

Gyorséttermekben (melyek nemcsak étkezési, hanem találkozási célokat is szolgálnak) minden tizedik egri fiatal kifejezetten gyakran, heti rendszerességgel megfordul. Ezekben a helyeken kívül gyakran látogatják a sportrendezvényeket és meccseket is, miközben hagyományos kulturális fogyasztás csökkenő tendenciájú. A város szabadidős programkínálatával alapvetően elégedett fiatalokról van szó.

Eger Megyei Jogú Város Önkormányzata évente öt alkalommal biztosít a Városi Diák tanács és az Egri Kisdiák Tanács tagjai számára táborozási lehetőséget, melynek során különböző képzésekre, kompetenciafejlesztésekre van lehetőség. A táborokban az általános iskolások – többek között – megismerhetik egymás diák-önkormányzati munkáját, jó gyakorlatokat vihetnek az iskolájukba. A középiskolások – számos egyéb mellett – a készségfejlesztő foglalkozásokon túl felkészülnek az aktív városi közéletben való részvételre, megismerik kötelességeiket, jogukat.

Több száz általános iskolás korú gyermek részére biztosította táborozás lehetőségét az önkormányzat az Imókő Üdülőben. 2016-ban 320 fő általános iskolás fiatal, 5 általános iskolából részesült a támogatásban összesen 1 664 ezer forint összegben.

Fontos, hogy a városban rendszeres, hagyomány-, és értékteremtő ifjúsági - kisebb és nagyobb- rendezvények legyenek. Cél a fiatalok füst-, és alkoholmentes délutáni, esti szórakozási lehetőségeinek bővítése.

- „Tiszta élvezet” drog prevenció nap a Kábítószerügyi Egyeztető Fórummal és a Városi Diáktanácscsal együttműködve;
- a Városi Diáktanács minden évben megrendezi a város fiataljainak szóló programokat, így az 1848 méteres emlékfutás, Egri Diákbál, Játék Tanárok Nélkül;
- családi (a család tagjait bevonó) rendezvények;
- iskolai közösségeket (tanárokat-diákokat) bevonó rendezvények, bemutatók a fiatalok különböző irányú (zenei, irodalmi, képző-, és színházművészeti) művészeti teljesítményének bemutatására;
- fogyatékkal élő fiatalokkal, cigány származású és a mélyszegénységben vagy hátrányos helyzetű városrészekben élő, marginalizálódott gyermekekkel és fiatalokkal közös szabadidős programok, rendezvények;
- egészséges életmóddal kapcsolatos programok,
- ifjúsági zenei programok.

Eger Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlése 493/2014. (IX.25.) számú határozatával döntött arról, hogy az egri könnyűzene fejlődésének támogatása érdekében létrehozza az Egri Ifjúsági Zenei Programot (EIZP), majd a 103/2015. (III.26.) a 179/2015. (IV. 30.) és a 74/2016. (II.25.) számú határozatával döntött a program működési feltételeiről, a pályázat kiírásáról. Az önkormányzat által nyújtott támogatás lehetőséget biztosít koncert szervezésére, hangfelvételek készítéséhez, videoklip készítéséhez, próbaterem bérléséhez stb.

Az önkormányzat kiemelt figyelmet fordít a városban élő hátrányos helyzetű gyermekek és fiatalok számára szervezett **szabadidős és prevenció programok összehangolására**; a szabadidős szolgáltatások és a fiatalok ismerkedésére, együttműködésbe vonva (igényfeltárás, közös tervezés, programegyeztetés) a korosztállyal foglalkozó városi szervezeteket, intézményeket.

Az IFI PONT Ifjúsági Információs és Tanácsadó Iroda a belvárosban, az Egri Kulturális és Művészeti Központ részeként működik. Jelentős előrelépést hozott a 2013-as év, hiszen mindössze egy év alatt kinőtték a rendelkezésre álló irodát, így a város vezetésének és a Közgyűlésnek a támogatásával 2013. szeptember 18-án átadásra kerülhetett egy új, nagyobb közösségi tér, ezáltal 2014-ben már az egész évben a fiatalok rendelkezésére állt, amit egyre többen használtak is. Ez az ingatlan is a Dobó tér 9. szám alatt található, és a nagyobb mérete által sokkal több program megszervezésére, valamint párhuzamos foglalkozások lebonyolítására is van lehetőség.

Önszerveződő csoportok befogadására is képessé vált a nagyobb tér által, így még több fiatal töltheti el itt a szabadidejét, vagy veheti igénybe az iroda által kínált lehetőségeket, szolgáltatásokat. Azóta az új helyiséget teljesen „belakták” a fiatalok, rendelkezésükre áll pingpongasztal, csocsó asztal is.

Az Ifjúsági Információs és Tanácsadó Irodában kapott helyet és ülésezik rendszeresen az 1996 óta működő Városi Diáktanács, az Egri Kisdiák Tanács, a Kábítószerügyi Egyeztető Fórum, illetve az Egri Ifjúsági Kerekasztal is.

Eger Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlése által, 2015-2016 évekre elfogadott Eger Megyei Jogú Város Gyermekek és Ifjúsági Cselekvési Tervének megfelelően, 2015 nyarán – önkormányzati támogatással, és az IFI PONT szakembereinek segítségével létrejött egy új ifjúsági szervezet, a Létező Ifjúság a Városért Egerben – LIVE. Az alapítási cél az volt, hogy a fiatal, egri felnőtteknek is legyen egy olyan fóruma, ahol tudják érdekeiket képviselni, igényeiket közvetíteni és az egri születésű, de jelenleg más főiskolákra, egyetemekre járó fiatalok számára olyan programok, lehetőségeket biztosításon, amelyek motiválják az szülővárosukba a letelepedésüket.

A fiatalok szabadidős tevékenységének támogatásaként működik az IFI MOZI, aminek a keretén belül 29 éves korig féláron válhatnak jegyet az egri fiatalok a Cinema Agria Mozi előadásaira. Ennek folyamán 2016-ban összesen 2089 kedvezményes jegyhez juthattak az egri fiatalok. 2016. évben a város költségvetéséből 1 352 ezer forint került felhasználásra a program működtetése céljából.

Az Eger városában működő gyermek- és ifjúsági közösségek tevékenységének segítése, a korosztály közéleti részvételének fejlesztése érdekében évente pályázat kiírására kerül sor, amelyben gyermek- és ifjúsági szervezeteknek, kluboknak, diákönkormányzatoknak szervezett programok, képzések, táborok támogatására, kortárssegítő képzések támogatására nyílik lehetőség.

A 2016. október-november időszakban lezajlott egri ifjúságkutatás egyik legfontosabb tapasztalata az volt, hogy a városban élő, tanuló mostani ifjúsági korosztály a korábbi évek ifjúsági korosztályához képest a demokráciához való viszonyában, kapcsolatrendszerében, valamint info-kommunikációs kompetenciájában alapjaiban tér el. A válaszadók 29,6%-a napi 2-3 órát foglalkozik különböző közösségi oldalakon a közösségi kapcsolataival, ami egy ébrenléti aktív állapot jelentős részét teszi ki. Megfigyelhető hogy a közösségi oldalak használata mögött közösségi kapcsolataik szervezése áll, azzal együtt, hogy online közösségekhez is tartoznak. Azonban igény mutatkozik az itt létrejövő kapcsolatok ápolására, megélésére az offline térben is. A fiatalok nagyrészt iskolában és szabadidős programokon ismerkednek. A vizsgálatba bevont ifjú korosztálynak nagy igénye van a közösséghez tartozás megélésére. A kutatás eredményei is alátámasztják, hogy amennyiben az ifjúsági korosztályt kívánjuk megszólítani, online és offline szinten is szükséges gondolkodnunk.

Eger Megyei Jogú Város Önkormányzata évente három alkalommal biztosít a Városi Diáktanács tagjai számára táborozási lehetőséget, melynek során különböző képzésekre, kompetenciafejlesztésekre van lehetőség. A képzések folyamán a fiatalok társadalmi érzékenyítése, diákjogi képzése is megvalósul, illetve megtapasztalhatják, hogy saját képességeiket kibontakoztatva, közösségi munka folyamán hogyan lehetséges kortárs közösségük mozgósítása, megszólítása.

Így tehát a középiskolások készségfejlesztő foglalkozásokon túl felkészülnek az aktív városi közéletében való részvételre, megismerik kötelességeiket, jogukat.

Megvalósul továbbá a különböző középfokú oktatási intézmények diákönkormányzatai, a Városi Diáktanács, illetve az egyetem Hallgatói Önkormányzata közötti együttműködésének ösztönzése is, így jógyakorlatok cseréjére kerülhet sor, a helyi ifjúság mind inkább képessé válik kortársai megszólítására.

Több száz általános iskoláskorú gyermek részére biztosította táborozás lehetőségét az önkormányzat az Imókó Üdülőben. 2017-ben 320 fő általános iskolás fiatal, 5 általános iskolából részesült a támogatásban összesen 1 664 ezer forint összegben.

Fontos, hogy a városban rendszeres, hagyomány-, és értékteremtő ifjúsági - kisebb és nagyobb- rendezvények legyenek. Cél a fiatalok füst-, és alkoholmentes délutáni, esti szórakozási lehetőségeinek bővítése.

- „Tiszta élvezet” drog prevenció nap a Kábítószerügyi Egyeztető Fórummal és a Városi Diáktanáccsal együttműködve;
- a Városi Diáktanács minden évben megrendezi a város fiataljainak szóló programokat, így az 1848 méteres emlékfutás, Egri Diákbál, Játék Tanárok Nélkül, tanévindító/záró piknik;
- családi (a család tagjait bevonó) rendezvények;
- iskolai közösségeket (tanárokat-diákokat) bevonó rendezvények, bemutatók a fiatalok különböző irányú (zenei, irodalmi, képző-, és színházművészeti) művészeti teljesítményének bemutatására;
- fogyatékkal élő fiatalokkal, cigány származású és a mélyszegénységben vagy hátrányos helyzetű városrészekben élő, marginalizálódott gyermekekkel és fiatalokkal közös szabadidős programok, rendezvények;
- egészséges életmóddal kapcsolatos programok,
- ifjúsági zenei programok.

Eger Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlése 493/2014. (IX.25.) számú határozatával döntött arról, hogy az egeri könnyűzene fejlődésének támogatása érdekében létrehozza az Egri Ifjúsági Zenei Programot (EIZP), majd a 103/2015. (III.26.) a 179/2015. (IV. 30.) és a 74/2016. (II.25.) számú határozatával döntött a program működési feltételeiről, a pályázat kiírásáról. Az önkormányzat által nyújtott támogatás lehetőséget biztosít koncert szervezésére, hangfelvételek készítéséhez, videoklip készítéséhez, próbaterem bérléséhez stb.

Az önkormányzat kiemelt figyelmet fordít a városban élő hátrányos helyzetű gyermekek és fiatalok számára szervezett szabadidős és prevenció programok összehangolására; a szabadidős szolgáltatások és a fiatalok ismerkedésére, együttműködésbe vonva (igényfeltárás, közös tervezés, programegyeztetés) a korosztállyal foglalkozó városi szervezeteket, intézményeket.

Az IFI PONT Ifjúsági Információs és Tanácsadó Iroda a belvárosban, az Egri Kulturális és Művészeti Központ részeként működik. Jelentős előrelépést hozott a 2013-as év, hiszen mindössze egy év alatt kinőtték a rendelkezésre álló irodát, így a város vezetésének és a Közgyűlésnek a támogatásával 2013. szeptember 18-án átadásra kerülhetett egy új, nagyobb közösségi tér. Ez az ingatlan is a Dobó tér 9. szám alatt található, és a nagyobb mérete által sokkal több program megszervezésére, valamint párhuzamos foglalkozások lebonyolítására is van lehetőség. Önszerveződő csoportok befogadására is képessé vált a nagyobb tér által, így még több fiatal töltheti el itt a szabadidejét, vagy veheti igénybe az iroda által kínált lehetőségeket, szolgáltatásokat. Azóta az új helyiséget teljesen „belakták” a fiatalok, rendelkezésükre áll pingpongasztal, csocsó asztal is.

Az Ifjúsági Irodában pályaorientációs tanácsadás folyamatos jelleggel, ingyenesen valósul meg, terveink közt szerepel a szolgáltatás nyújtásának bővítése olyan formán, hogy az a Szalai Közösségi Házba való rendszeres kitelepülés során is megvalósuljon.

Az Ifjúsági Információs és Tanácsadó Irodában kapott helyet és ülésezik rendszeresen az 1996 óta működő Városi Diáktanács, a Kábítószerügyi Egyeztető Fórum, illetve az Egri Ifjúsági Kerekasztal is.

Az Egri Ifjúsági Kerekasztal egy munkacsoportjaként működik a „Pályára fel! Te kellesz Egernek!” mottóval ellátott munkaerőpiaci integrációt segítő munkacsoport. A munkacsoport tagszervezetei 2017-ben célzottan jelentek meg a szegregátumban, hogy az itt élő fiatalokat tájékoztassák munkaerőpiaci elhelyezkedési lehetőségekről. A továbbiakban is tervezünk hasonló megkereséseket, kitelepülést.

A fiatalok szabadidős tevékenységének támogatásaként működik az IFI MOZI, aminek a keretén belül 29 éves korig féláron válhatnak jegyet az egri fiatalok a Cinema Agria Mozi előadásaira. Ennek folyamán 2017-ben összesen 1816 kedvezményes jegyhez juthattak az egri fiatalok.

Az Eger városában működő gyermek- és ifjúsági közösségek tevékenységének segítése, a korosztály közéleti részvételének fejlesztése érdekében „Előny 2018” névvel évente pályázat kiírására kerül sor, amelyben gyermek- és ifjúsági szervezeteknek, kluboknak, diákönkormányzatoknak szervezett programok, képzések, táborok támogatására, kortárssegítő képzések támogatására nyílik lehetőség.

4.3 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

A sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók nevelése, oktatása integráltan folyik a város közoktatási intézményeiben. Kivételt képeznek a speciális tanterv szerint dolgozó iskolák, ahol sérülés-specifikus oktatás, nevelés, fejlesztés folyik, illetve a szakértői bizottság szakvéleménye nem javasolja az integrációt. Ezek az iskolák: Szalaparti Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény, Mlinkó István Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény, Egri Autisták Speciális Iskolája és Óvodája, Balassi Bálint Általános Iskola és Előkészítő Szakiskola Móra Ferenc Tagiskola.

Az alapfokú oktatási intézményekben a lemorzsolódás évfolyamisméltés és a 250 óránál többet hiányzó tanulók esetében a Balassi Bálint Általános Iskola és Előkészítő

Szakiskola Móra Ferenc Tagiskolája mutat nagyobb százalékos arányt. Közülük is a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók száma jelentős. A magántanulók száma is ebben az iskolában a legmagasabb.

A középiskolák közül az Egri Kereskedelmi, Mezőgazdasági Vendéglátóipari Szakközép-, Szakiskola és Kollégium, a Bornemissza Gergely Szakközép-, Szakiskola és Kollégium, az Arany János Általános Iskola és Szakiskola tanulói közt legmagasabb arányú a lemorzsolódás, évismétlés.

Az alapfokú oktatási intézményekből szinte minden végzős tanuló továbbtanul. Problémát jelent, hogy a középfokú oktatási rendszerben már nem marad bent a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók jelentős része. A jelenlegi családtámogatási rendszer enyhíti ezt a problémát, ugyanakkor az lenne a cél, hogy belső indíttatásból maradjanak a gyerekek az oktatásban.

A Szilágyi Erzsébet Gimnázium és Kollégiumban és a Neumann János Középiskola és Kollégiumban **hátrányos helyzetű tanulók gimnáziumi nevelése, oktatása** folyik az Arany János Tehetséggondozó program kereteiben. A program keretében lehetőség nyílik arra, hogy a diákok olyan középiskolákban, kollégiumokban tanuljanak, nevelődjenek, amelyek célul tűzték ki a tehetséggondozást és a felsőfokú tanulmányokra való eredményes felkészítést.

A Bornemissza Gergely Szakközép-, Szakiskolában felzárkóztató oktatás keretében szervezik meg azoknak a tanulóknak a szakképzésre történő felkészítését, akik nem rendelkeznek az általános iskolai 8 osztályos végzettséggel.

Az Útravaló programban vesznek részt azok az általános és középiskolai tanulók, akik szakkörökön mélyíthetik tudásukat, erdei iskolában, nyári táborozáson vehetnek részt. A tanoda program hasznos lehet a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek iskolai sikereinek elérésében.

Eger Megyei Jogú Város Önkormányzatának Közgyűlése 2001-ben alapította meg az „Eger Város Ösztöndíjasa” címet. 2011-ben jelentősen változott a pályázati rendszer, kétszintű lett, a fiatalok városban való letelepedésének támogatása érdekében. A címet elnyerők 10 hónapon keresztül kapnak havi 10 000 Ft, a felsőfokú oktatási rendszerben tanulók 20 000 Ft-ot, majd amennyiben felveszik őket főiskolára, egyetemre, illetve a hallgatók a diploma megszerzése után elhelyezkednek Egerben, a szakmájukban, akkor megkapják a második részt, ami egyösszegű 100 000 Ft (középfokon) illetve 200 000 Ft (felsőfokon). 2013. évtől a Heves Megyei Kereskedelmi és Iparkamara is csatlakozott a pályázati rendszerhez, és további fiataloknak biztosítanak támogatást, hiányszakmákban, az általuk megadott feltételek alapján.

Minden évben legalább 10 felsőfokú és 10 középfokú oktatási intézményben tanuló egri fiatal kap támogatást a kimagasló tanulmányi eredményük, közösségi munkájuk és szociális helyzetük alapján.

A Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjrendszer (a továbbiakban: Bursa Hungarica Ösztöndíjrendszer) célja az esélyteremtés érdekében a hátrányos helyzetű, szociálisan rászoruló fiatalok felsőoktatásban való részvételének támogatása.

A Bursa Hungarica Ösztöndíjrendszer többszintű támogatási rendszer, amelynek pénzügyi fedezeteként három forrás szolgál: a települési önkormányzatok által nyújtott támogatás, a megyei önkormányzatok által nyújtott támogatás és a felsőoktatási intézményi támogatás.

A Bursa Hungarica Ösztöndíjban az 51/2007. (III. 26.) Kormányrendelet 18. § (2) bekezdése alapján kizárólag a települési önkormányzat területén állandó lakóhellyel rendelkezők részesülhetnek.

2016-ban a helyi rendeletben a jogosultság alapját képező egy fogyasztási egységre jutó jövedelem mértéke a nyugdíjminimum 175 %-áról 200 %-ra emelkedett, a pályázók felső korhatára a 27. életévben lett megállapítva. A módosítás eredményeként másfélszer többen kaphatták meg az ösztöndíjat és egyetlen esetben sem kellett költségvetési fedezet hiánya miatt elutasítani pályázót. 2016-ban 97 fiatal, 2017-ben 92 hallgató jogosultságát állapítottuk meg havi 5.000 Ft-os ösztöndíjra.

4.4 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
gyermekvédelmi statisztikai adatok csak részlegesen állnak rendelkezésre, ugyanakkor a szolgáltatástervezéshez az adatok hozzáférhetőségének szélesebb körű biztosítása, ill. a meglévő adatok nyilvántartása, nyilvánossá tétele szükséges	adatbázis létrehozása és folyamatos karbantartása halmozottan hátrányos gyermekekre vonatkozó további információk célzott intézkedésekhez szükséges egyéb információk
észlelő- és jelzőrendszer tagjaival a kapcsolattartás szorosabbá tétele, valamint egyéb szervezetekkel kapcsolatfelvétel a krízishelyzet megoldásában	szakmai tanácskozások, a szolgálat munkájának szélesebb körű megismertetése
iskolai lemorzsolódás, a HHH tanulók továbbtanulásának segítése	egyéni fejlesztés, középiskolai felvételig való felkészítés, hátránykompenzáló programok működtetése, szülők fokozottabb bevonása

5. A NŐK HELYZETE, ESÉLYEGYENLŐSÉGE

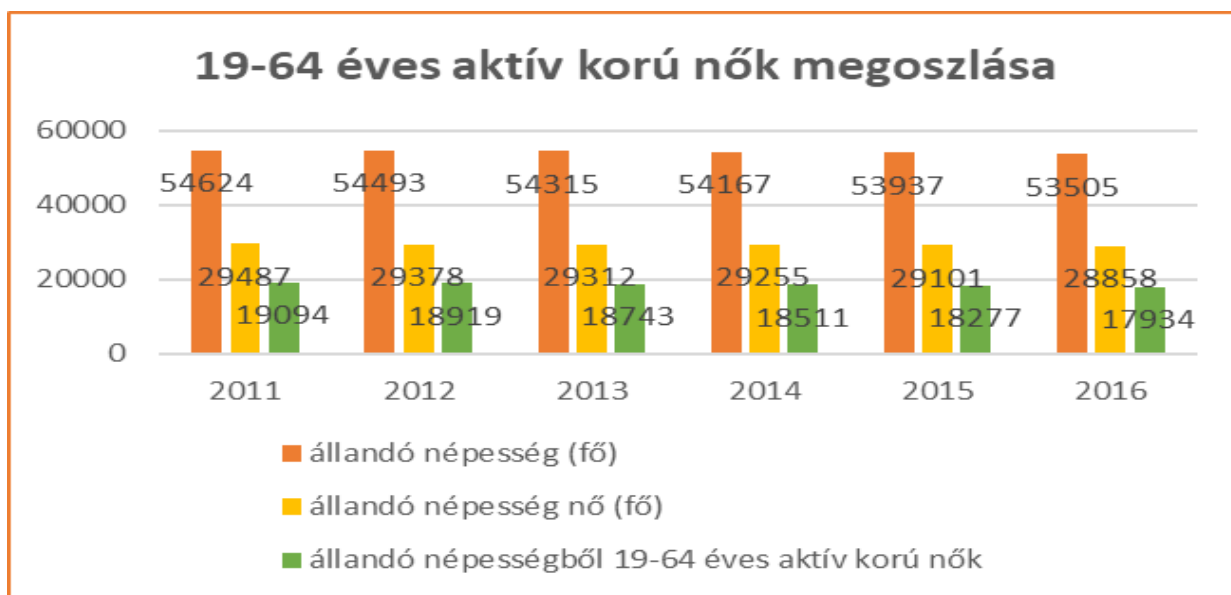
A 2016-os Országos Területfejlesztési és Területrendezési Információs Rendszer demográfiai adatainak vizsgálatából az alábbi összefüggések állapíthatók meg:

- a település összlakosságának 53,9 %-a nő (28.858 fő);
- a női lakosok több mint fele 19-64 éves tehát aktív korú (17.934 fő);

A 2011-es KSH demográfiai és közszolgáltatási adatok vizsgálatából az alábbi összefüggések állapíthatók meg:

a település összlakosságának 55,5 %-a nő (31.163);

a női lakosok több mint fele 19-65 éves tehát aktív korú (19.637 fő);



Forrás: TeIr és helyi adatgyűjtés

Egerben a lakosság száma évről évre folyamatosan csökken. 2011. évi 54.624 főről 2016. évre 53.505 főre csökkent a városban lakóhellyel rendelkező személyek száma.

A lakosságon belül a nők és férfiak aránya közel azonos volt az elmúlt években a nők lakossághoz viszonyított aránya 54%. Minden évben megközelítőleg 4000 fővel haladja meg a nők száma a férfiakét.

Időszak	Állandó népesség (fő)	Állandó népesség nő (fő)	Állandó népesség férfi (fő)
2011	54624	29487	25137
2012	54493	29378	25115
2013	54315	29312	25003
2014	54167	29255	24912
2015	53937	29101	24836
2016	53505	28858	24647

Forrás: TeIr

Vajon lehet-e női egyenjogúságról, és az életben megszerezhető javakhoz való egyenlő esélyű hozzáféréstről beszélnünk a mai Magyarországon? A következő fejezetben e kérdésre keressük a választ a helyi sajátosságok figyelembe vételével.

Vizsgálódásunk kiindulópontja a jogszabályi megalapozottság, hiszen e jogi alapvetések adják a téma vizsgálatához a vezérfonalat:

- A nemzeti jogszabályok közül a nemek közötti megkülönböztetés általános tilalmát az Alaptörvény XV. cikk (3) és (5) bekezdés kimondja, hogy a nők és férfiak egyenjogúak valamint Magyarországon külön intézkedésekkel védi a gyermekeket, a nőket, az időseket és a fogyatékkal élőket.
- Az Ebktv. megfogalmazza a közvetlen és a közvetett diszkrimináció fogalmát, amely rögzíti, hogy az adott személy olyan tulajdonsága miatt kerül hátrányba más, összehasonlítható helyzetben lévő személyekhez képest, amit nem tud befolyásolni. Védett tulajdonságként nevezi meg a törvény a nemet, családi állapotot, az anyaságot és terhességet is.
- A Munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény 12. §-a rendelkezik arról, hogy a munkaviszonnyal, így különösen a munka díjazásával kapcsolatban az egyenlő bánásmód követelményét meg kell tartani.

A nők elleni erőszak a nők elleni diszkrimináció legszélsőségesebb formája, ám csak egy azok közül. A nők alacsony részvétele a politikai életben, a nők férfiakhoz viszonyított alacsonyabb bérezése csak néhány példa a nők társadalomban megélt hátrányos megkülönböztetésének.

A nők elleni hátrányos megkülönböztetést nem mindig könnyű észrevenni, hiszen sokszor a nők tiltakoznak a leghevesebben, amikor arról esik szó, hogy hátrányt szenvednének el valamiben a férfiakhoz képest.

Tekintettel arra, hogy a nem, védett tulajdonság, ezért nehéz a nemek helyzetére érzékeny elemzéssel kapcsolatos adatokat gyűjteni, hiszen ezeket még a nagy adatgyűjtő szervezetek – munkaügyi központok, KSH, NAV, vagy a Nemzeti Egészségbiztosítási Alapkezelő (korábbi nevén: OEP) – sem kérik kellő részletességgel.

A Kormány igyekszik biztosítani, a nők és férfiak egyenlő jogait, hogy azok a mindennapokban is érvényesüljenek. Magyarország ígéretet tett az Európai Unió irányelveinek következetes érvényesítésére, amely elvek kiemelt fontosságot tulajdonítanak az élet minden területén a nők nyílt vagy rejtett diszkriminációja felszámolásának.

Tapasztalataink szerint hátrányos helyzetben vannak:

- az alacsony iskolai végzettséggel rendelkező nők rossz foglalkoztatási lehetőségeik miatt
- a pályakezdők szakmai tapasztalat hiánya miatt,
- azok a nők, akik a gyermekvállalás miatt időszakosan kiesnek a munkaerőpiacról – visszatérésük nehéz a munka világába

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

A nők munkaerő-piaci esélyegyenlőségét tekintve a hagyományos nemi szerepek: a gyermekvállalás, a gyermeknevelés a nők életpályáját kedvezőtlenül befolyásolja, szűkíti térbeni és időbeni mozgásterületet. E felfogás általánossága miatt a munkáltatók esetenként a férfiakénál korlátozottabb rendelkezésre állással számolnak, olykor a munkahelyek betöltésénél és az előmenetelben is a férfiakat részesítik előnyben.

Napjaink egyik legmeghatározóbb kérdése a családalapítás előtt álló nők számára, hogy eldöntsék, karrier vagy család határozza meg az elkövetkezendő éveiket.

Számos érvet fel lehet sorakoztatni mindkettő mellett, míg az egyik oldalon a szakmai előmenetelt az egzisztencia megteremtését, addig a másik oldalon az otthonteremtést, családot jelentheti. Nem könnyű összeegyeztetni a munkát és a családot, pedig szinte minden nőnek meg kell birkóznia e feladattal.

Ugyanakkor azt lehet mondani, hogy a magyar társadalom az egyik leginkább tradicionális értékek mentén gondolkodó az EU tagországain belül, ezért alacsony azoknak a nőknek az aránya, akik csak a munkaerő piaci karrier elsődlegességét preferálják, a többség szeretné a munkaerő piaci karriert összehangolni a családi kötelezettségekkel.

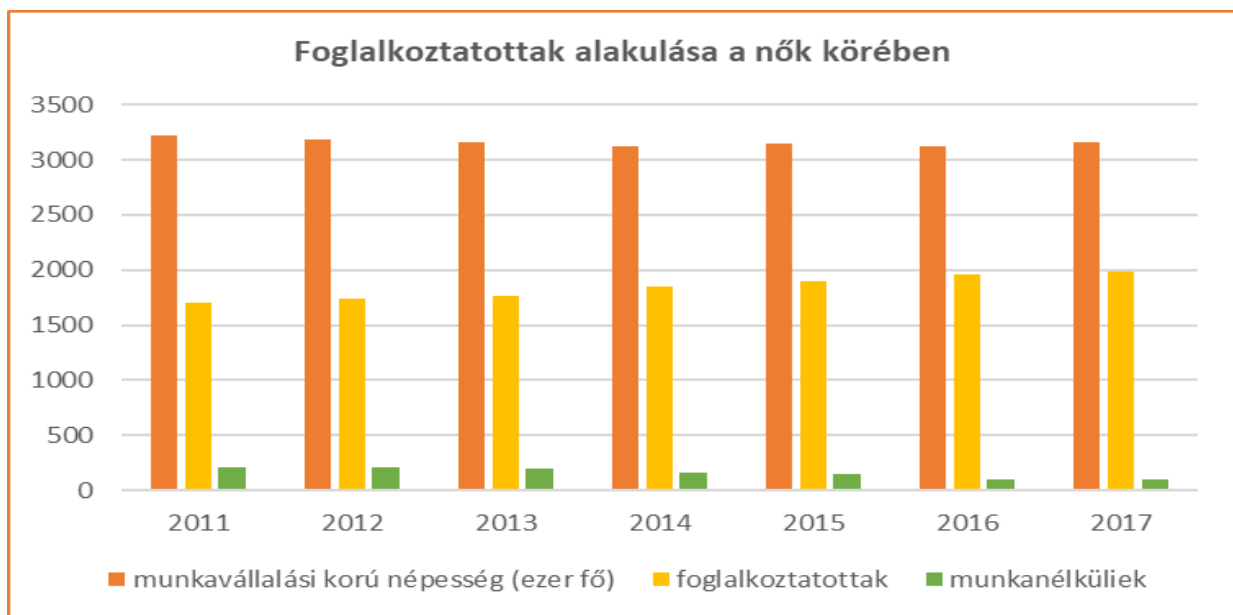
A gyermekvállalás társadalmi érdek, ezért széleskörű szociálpolitikai/oktatási programokkal kell segíteni ezen, csoportba tartozó nők foglalkoztatását.

Az elmúlt években a kormányzati intézkedések célzottan irányultak a foglalkoztatás szempontjából hátránnyal küzdő csoportok, így a gyermeket nevelő nők hatékonyabb munkaerő-piaci integrációjának előmozdítására. A keresleti oldalra ható változás volt a munkahelyvédelmi akcióterv, a bölcsődei hálózat fejlesztése, az új Munka Törvénykönyve, de idetartozik még a nők 40 éves munkaviszony utáni nyugdíjba vonulásának lehetővé tétele (amivel a dolgozó anyákat segítették, hogy jobban támaszkodhassanak a nagymamai segítségre), valamint a 2014-ben bevezetett gyed extra. Ez utóbbi intézkedés központi eleme a gyed és a gyes melletti munkavállalás lehetővé tétele volt, a gyermek egyéves kora felett.

a) Foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

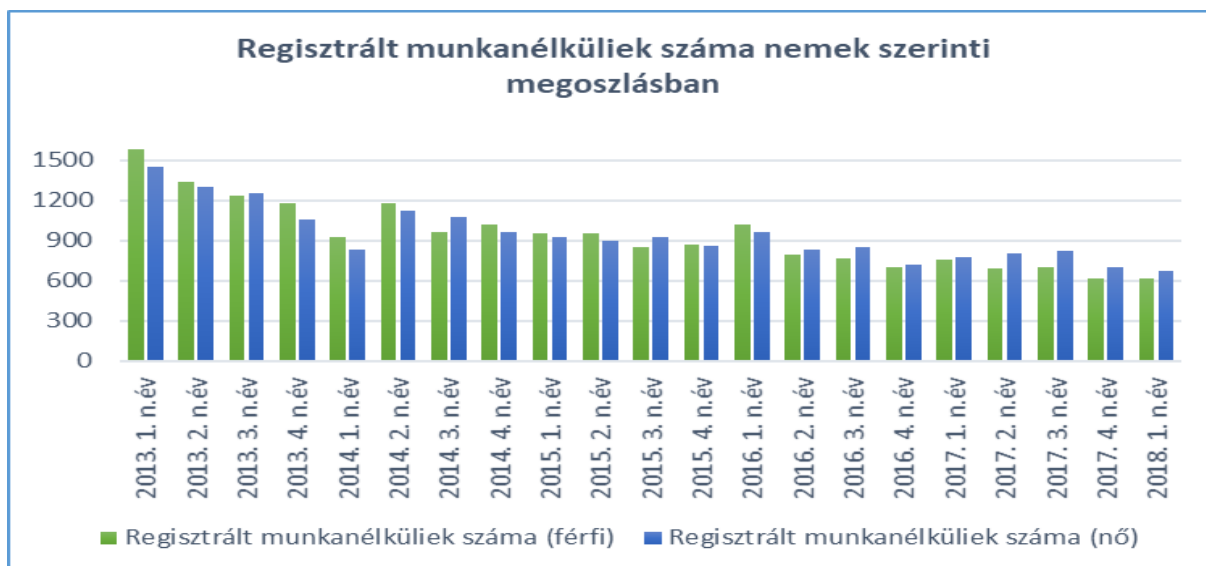
A nemekhez kapcsolódó előítéletek, melyek szerint a nők elsődleges feladata a háztartásban elvégzett munkára, gyermeknevelésre, míg a férfiak a család fenntartás anyagi fedezetének előteremtésére korlátozódik, nagymértékben rontják a nők esélyeit a munkaerőpiacon és a karrierépítés rögzös útján. A sztereotípiák nagymértékben befolyásolják a megítélésüket, megbecsülésüket és hátrányos megkülönböztetésüket eredményezik. Ezen negatív előítéletek még inkább olyan munkakörök vállalására ösztönzik a nőket, amelyek kötetlenebb munkaidő beosztással, kisebb felelősségvállalással és alacsonyabb presztízzsel rendelkeznek, ezzel elősegítve, hogy könnyebben helytálljanak az otthoni szerepkörökben.

Országos szinten a nők egyre nagyobb számban vannak jelen foglalkoztatottként a munkaerőpiacon. 2017-ben 1 millió 979 ezer nő dolgozott, az előző évinél közel 21 ezerrel többen. A női munkanélküliek száma 2011-hez képest jelentősen csökken, ezzel pedig egyenes arányban nőtt a foglalkoztatott nők száma. Munkaerő-piaci aktivitásuk elmaradt mind a férfiakhoz, mind az uniós országok többségéhez viszonyítva, aminek hátterében elsősorban a gyermeket nevelő nők munkavállalási sajátosságai húzódnak. A nőknél a gyermekszám erőteljesen befolyásolja a foglalkoztatás szintjét.



Forrás: TeIr

Az ábra jól szemlélteti, hogy Egerben a regisztrált munkanélküliek száma évről-évre csökkenő tendenciát mutat mind a férfiak mind a nők tekintetében. Eger munkanélküli lakosságának nemi megoszlása alapján a nők helyzete nem mutat szignifikáns különbséget a férfiakéhoz képest. Míg 2013-tól többen voltak a férfiak regisztrált munkanélküliként nyilvántartva, addig 2016. második negyedétől ez megfordult és a női regisztrált munkanélküliek lettek többen annak ellenére, hogy számuk folyamatosan csökken.



Forrás: TeIr

A GYES-ről, GYED-ről, GYET-ről visszatérők szám szerint nem képviselnek jelentős mértéket, de az **elhelyezkedés szempontjából jelentős hátránnyal indulnak.** (szaktudás elavulása, kapcsolati háló gyengülése) Többen már a gyermekvállalás előtt sem dolgoztak, ezért őket kiemelten kell támogatni a munkahely keresésben. Ebbe a csoportba döntően a 35 év alatti nők tartoznak. A kisgyermekes anyukák jelentős része a teljes gyerekgondozási időszakot otthon, a gyermekével tölti. Munkaerő-piaci visszatérésük – a gyermekek igényeit szem előtt tartva – nem zökkenőmentes.

A veszélyeztetett korcsoportba tartozó nők foglalkoztatása különös figyelmet és támogatást igényel.

Egerben a nyilvántartott álláskeresők száma és aránya alakulását az alábbi táblázat szemlélteti.

Nyilvántartott álláskeresők száma és aránya 15-64 éves korcsoportban

év	15-64 év közötti lakónépesség (fő)			nyilvántartott álláskeresők száma (fő)					
	nő	férfi	összesen	nő		férfi		összesen	
	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2008	21189	19124	40313	n.a	0,0%	n.a	0,0%	n.a	0,0%
2009	20988	15491	36479	1373	6,5%	1467	9,5%	2840	7,8%
2010	20790	18845	39635	1308	6,3%	1394	7,4%	2702	6,8%
2011	19342	17432	36774	1328	6,9%	1350	7,7%	2678	7,3%
2012	19933	17885	37818	1273	6,4%	1468	8,2%	2741	7,2%
2013	19637	17716	37353	861	4,4%	983	5,5%	1844	4,9%
2014	19449	17287	36736	815	4,2%	896	5,2%	1711	4,7%
2015	19350	16967	36317	736	3,8%	762	4,5%	1498	4,1%
2016	18808	16734	35542	690	3,6%	735	4,3%	1425	4,0%

Forrás: Adattárház, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A táblázatból látható, hogy bár a nők a 15-64 év közötti lakónépességen belül mind számban, mint részarányban nagyobb szeletet foglalnak el, mint a férfiak, a nyilvántartott állás keresők között ez megfordul: számban és arányban is kevesebben vannak, akik munkát keresnek. Kedvező tendencia, hogy a nyilvántartott állás keresők száma szinte folyamatosan csökken, a vizsgált időszak viszonylatában közel felére.

A közösségi esélyegyenlőség akcióprogram céljai között szerepel a gazdasági és szociális szférában a nők és férfiak esélyegyenlőségének érvényesítése, valamint a munka és a családi élet összeegyeztetése mind a férfiak, mind a nők számára. Az Önkormányzat, mint munkáltató eleget tesz az egyenlő munkáért egyenlő bér követelményének.

E célok megvalósulását példamutatásával tudja segíteni, hiszen szükséges az a tudatformálás és szemléletváltás, amely ezen a területen is biztosítja az esélyegyenlőséget.

A statisztikai adatok alapján a nők iskolai végzettségét tekintve nagyobb szórást mutat, mint a férfiaké, a nők között magasabb a 8 osztályt be nem fejezettek aránya, aminek a korai gyermekvállalás lehet az oka. A nyilvántartott pályakezdők száma is folyamatosan csökken, a nemek arányát tekintve csekély eltérés figyelhető meg.

év	nyilvántartott pályakezdők száma összesen (fő)	nyilvántartott pályakezdő férfiak száma (fő)	nyilvántartott pályakezdő nők száma (fő)
2011	225	131	94
2012	323	179	144
2013	200	94	106
2014	190	96	94
2015	112	51	61
2016	110	47	63

Forrás: TeIr

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

Mindennapjainkban, nagymértékben jelen vannak a hagyományos férfi-női szerepekhez rendelt sztereotípiák, ennek megváltoztatásához a nevelési és oktatási intézmények munkájában kellene helyet kapnia a valódi egyenjogúságon alapuló modern családformára építő szemléletnek. A szemléletformálással a nők terhei csökkenthetők, hosszú távú következményeként a nőket érintő problémák megoldási kísérletei nemcsak a női érdeket, hanem tényleges nemek közötti egyenjogúságot szolgálja. Például a családi munkamegosztás területén, a háztartási és gyermeknevelési feladatban nagyobb szerepet vállaló férfiak számára is lehetőséget teremtene a GYES-en, GYED-en lévő szülő számára ingyenesen igénybe vehető képzések megteremtése. Családbarát munkahelyi megoldások, az atipikus foglalkoztatási formák széles körben való elterjesztése komoly segítséget jelentene a családok számára munkahelyi és családi élet összeegyeztetésében.

Ehhez elengedhetetlen a helyi munkaadók tapasztalatainak, félelmeinek ismerete, amikre építve, támogatott foglalkoztatási programokkal, munkáltatók számára igényelhető kedvezményekkel a munkaadók is érdekeltté tehetők a változás elérésében. Kiemelten fontos a kommunikáció, és a média szerepe a szemléletformálás a tájékoztatás hatékonyságához: eszköz lehet a nemi sztereotípiák felszámolásában és lakosság minél szélesebb körben való informálásában az aktuális képzési programokról, lehetőségekről.

A településen induló foglalkoztatást segítő és képzési programok a HMK Egri Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztály, és Eger Önkormányzata közös együttműködésével valósulnak meg.

Az elmúlt években foglalkoztatást elősegítő projektek Egerben és környékén:

- „Munkaerő-piaci szolgáltatásfejlesztés és munkatapasztalat megszerzésének támogatása Eger környékén” - TÁMOP-2.6.2-12/1-2012-0314 (munkaerő-piaci információk nyújtása munkáltatóknak, a munka iránt érdeklődőknek, álláshelyek feltárása, munkáltatói kapcsolatok erősítése, helyi foglalkoztatási tanácsadás, közfoglalkoztatás szervezése)
- TÁMOP-1.1.2-11/1-2012-0001 A hátrányos helyzetűek foglalkoztathatóságának javítása (Decentralizált programok a konvergencia régiókban) Heves megyei rész projekt
- TÁMOP-5.3.1.B-2-12/2-2014-0123 Hátrányos helyzetű munkavállalók beilleszkedésének elősegítése a munkaerőpiacon
- A Heves Megyei Önkormányzat uniós támogatást nyert a „Heves megye humán erőforrás fejlesztési programja, felkészülés a 2014-2020-as fejlesztéspolitikai időszakra” című TÁMOP-7.2.1-11/K-2015-0008 számú projekt megvalósítására. A projekt fő célja a foglalkoztatás bővítésre épülő gazdasági növekedés alapjául szolgáló helyzetfeltárások, elemzések elvégzése, komplex felzárkóztatást célzó stratégiai tervezés, kommunikációs és partnerhálózati terv, projekttervezési, projektvezetési, minőségbiztosítási és monitoring módszerek egységesítése és oktatása.
- Eger Megyei Jogú Város foglalkoztatási paktuma (TOP-6.8.2-15-EG1-2016-00001) Az egri „Foglalkoztatási Paktum” célja, hogy nagymértékben segítse a város foglalkoztatási helyzetének javítását. A projekt konzorciumi formában valósul meg. A konzorcium vezetője Eger Önkormányzata, a koordinálást és a projektmenedzseri feladatokat az Egri Városfejlesztési Kft. látja el. A megvalósításban kulcspartnerünk a Heves Megyei Kormányhivatal Foglalkoztatási Főosztálya (egykori Munkaügyi Központ), rajtuk keresztül a

program közvetlenül a munkát kereső egri polgárokat szolgálja. Ugyancsak fontos partnerünk az Egri TISZK Térségi Integrált Szakképző Központ Közhasznú Nonprofit Kft., amely a következő feladatokat látja el: paktum iroda és szervezet működtetése; munkaprogram, eljárásrendek és szabályzatok készítése; a munkaerő-piaci szolgáltatások előzetes helyzetelemzésének elkészítése és annak évenkénti felülvizsgálata.) A projekt keretében az Eger közigazgatási területén („paktum-terület”) működő vállalkozások munkaerő-igényeire alapozva indítunk képzési- és foglalkoztatási programokat. A paktum-együttműködéstől – annak munkahelymegtartó szerepe mellett – azt várjuk, hogy a jelenleginél rövidebb idő alatt egymásra találjanak a foglalkoztatók és az álláskeresők. Cél, hogy erősödjön a helyi gazdaság, hiszen a paktum eredményeként a foglalkoztatók megfelelő szakképzettségű munkavállalókat találjanak, a befektetés-ösztönzési programelem hatására pedig új vállalkozások telepedjenek le Egerben. Célok, vállalások: a projekt 5 éve alatt a munkaerő-piaci programokban résztvevők száma több mint 600 fő; az álláshoz jutók száma 280 fő, cél, hogy közülük minél többen tartósan a munkaerőpiacon maradjanak.

Tapasztalataink szerint a nők között hátrányos helyzetben vannak

- a 45 év feletti nők a változó képzettségi követelmények,
- a pályakezdők a szakmai tapasztalat hiánya,
- a gyesen lévő, illetve a kisgyermekes anyukák a munkából való kiesés miatt.

A veszélyeztetett korcsoportba tartozó nők foglalkoztatása különös figyelmet és támogatást igényel. Az anyagi kiszolgáltatottságukat fokozza, hogy sokan nem tudják felmutatni a nyugdíjjogosultsághoz szükséges ledolgozott munkaidőt.

2016-ban Egerben havonta átlagosan 12 fő kérte munkaügyi nyilvántartásba vételét az anyasági ellátás megszűnése után, illetve mellett. A GYES-ről, GYED-ről, GYET-ről visszatérők szám szerint nem képviselnek jelentős mértéket, de az **elhelyezkedés szempontjából jelentős hátránnyal indulnak**. Többen már a gyermekvállalás előtt sem dolgoztak, ezért őket kiemelten kell támogatni a munkahely keresésben. Ebbe a csoportba döntően a 35 év alatti nők tartoznak. A kisgyermekes anyukák jelentős része a teljes gyerekgondozási időszakot otthon, a gyermekével tölti. Munkaerő-piaci visszatérésük – a gyermekek igényeit szem előtt tartva – nem zökkenőmentes.

Országos szinten a nők egyre nagyobb számban vannak jelen foglalkoztatottként a munkaerőpiacon. 2015-ben 1 millió 911 ezer 15–64 éves nő dolgozott, az előző évinél 44 ezerrel többen. Munkaerő-piaci aktivitásuk elmaradt mind a férfiakhoz, mind az uniós országok többségéhez viszonyítva, aminek hátterében elsősorban a gyermeket nevelő nők munkavállalási sajátosságai húzódnak. A nőknél a gyermekszám erőteljesen befolyásolja a foglalkoztatás szintjét. 2015-ben a gyermekszám szerint differenciált női foglalkoztatási arány a gyermektelenek körében volt a legmagasabb, és a gyermekszám

növekedésével párhuzamosan csökkent. A 15–64 éves egygyermekes nők közel 60%-a, a kétgyermekesek több mint fele, a három vagy annál több gyermeket nevelők mintegy harmada volt foglalkoztatott.

Az elmúlt években a kormányzati intézkedések célzottan irányultak a foglalkoztatás szempontjából hátránnyal küzdő csoportok, így a gyermeket nevelő nők hatékonyabb munkaerő-piaci integrációjának előmozdítására. A keresleti oldalra ható változás volt a munkahelyvédelmi akcióterv, a bölcsődei hálózat fejlesztése, az új Munka Törvénykönyve, de idetartozik még a nők 40 éves munkaviszony utáni nyugdíjba vonulásának lehetővé tétele (amivel a dolgozó anyákat segítették, hogy jobban támaszkodhassanak a nagymamai segítségre), valamint a 2014-ben bevezetett gyed extra. Ez utóbbi intézkedés központi eleme a gyed és a gyes melletti munkavállalás lehetővé tétele volt, a gyermek egyéves kora felett.

Főként ennek eredményeként a 3 éven aluli gyermeket nevelő 15–64 éves anyák körében a foglalkoztatottak száma a bevezetés évében 15%-kal, 34,5 ezer főre, foglalkoztatási arányuk pedig 11,8-ról 13,9%-ra emelkedett. 2015-ben létszámuk lényegében nem változott, ugyanakkor arányuk az előző évihez képest 0,3 százalékponttal, 13,6%-ra mérséklődött. (Forrás: KSH: Magyarország 2015.)

Egerben a nyilvántartott álláskeresők száma és aránya alakulását az alábbi táblázat szemlélteti.

Nyilvántartott álláskeresők száma és aránya 15-64 éves korcsoportban

év	15-64 év közötti lakónépesség (fő)			nyilvántartott álláskeresők száma (fő)					
	nő	férfi	összesen	nő		férfi		összesen	
	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2008	21189	19124	40313	n.a	0,0%	n.a	0,0%	n.a	0,0%
2009	20988	15491	36479	1373	6,5%	1467	9,5%	2840	7,8%
2010	20790	18845	39635	1308	6,3%	1394	7,4%	2702	6,8%
2011	19342	17432	36774	1328	6,9%	1350	7,7%	2678	7,3%
2012	19933	17885	37818	1273	6,4%	1468	8,2%	2741	7,2%
2013	19637	17716	37353	861	4,4%	983	5,5%	1844	4,9%
2014	19449	17287	36736	815	4,2%	896	5,2%	1711	4,7%
2015	19350	16967	36317	736	3,8%	762	4,5%	1498	4,1%

Forrás: Adattárház, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A táblázatból látható, hogy bár a nők a 15-64 év közötti lakónépességben belül mind számban, mint részarányban nagyobb szeletet foglalnak el, mint a férfiak, a nyilvántartott álláskeresők között ez megfordul: számban és arányban is kevesebben vannak, akik munkát keresnek. Kedvező tendencia, hogy a nyilvántartott álláskeresők száma szinte folyamatosan csökken, a vizsgált időszak viszonylatában közel felére.

A közösségi esélyegyenlőség akcióprogram céljai között szerepel a gazdasági és szociális szférában a nők és férfiak esélyegyenlőségének érvényesítése, valamint a munka és a családi élet összeegyeztetése mind a férfiak, mind a nők számára. Az Önkormányzat, mint munkáltató eleget tesz az egyenlő munkáért egyenlő bér követelményének.

E célok megvalósulását példamutatásával tudja segíteni, hiszen szükséges az a tudatformálás és szemléletváltás, amely ezen a területen is biztosítja az esélyegyenlőséget.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások

(pl. bölcsődei, családi napközi, 2017. január 1-től a családi napközik helyett családi bölcsődék, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

Időszak	Bölcsődék száma	Működő bölcsődei férőhelyek száma (db)	Bölcsődébe beírt gyermekek száma (fő)	Családi napközik (2017-től családi bölcsődék) száma (db)	Családi napköziben (2017-től családi bölcsőde) engedélyezett férőhelyek száma (db)	Családi napköziben (2017-től családi bölcsőde) gondozott gyermekek száma (fő)
2012	4	260	244	8	56	49
2013	4	260	247	8	56	45
2014	4	260	269	6	56	40
2015	4	260	269	9	61	59
2016	4	260	252	9	61	53
2017	4	260	227	9	63	53

Forrás: saját adatbázis

Gyermekek napközbeni ellátása

A Gyermekjóléti és Bölcsődei Igazgatóság irányítása alá négy bölcsőde tartozik, a város különböző területén összesen 260 férőhellyel. A bölcsődék jogszabályi keretek között, valamint „A bölcsődei gondozás-nevelés minimumfeltételei és a szakmai munka részletes szempontjai” című Módszertani Levél, valamint a Bölcsődék Országos Alapprogramja alapján végzik munkájukat.

A négy bölcsőde rendelkezik azzal a feltétellel, hogy az alaptevékenységeken kívül korai fejlesztéshez megfelelő tárgyi feltételeket biztosítson az utazó gyógypedagógusnak. A bölcsődék táplálékallergiás gyermekek gondozását-nevelését is végzik. Három bölcsőde az alapfeladatok ellátása mellett, szolgáltatásként időszakos gyermekfelügyeletet lát el. A bölcsődék végleges működési engedéllyel rendelkeznek.

A bölcsődei ellátással összefüggő adatok

2017-ben a négy bölcsőde 260 férőhelyén 202 főre igényeltük meg az állami normatívát, melyet év végén korrigálni kellett mivel 227 bölcsődés korú gyermek került a rendszerbe. 2018-ban 4 db bölcsőde, családi bölcsőde 4 csoportban Eger területén 192 fő 2018 szeptember 20-án, a feltöltés azonban folyamatos október végéig.

Az állami normatíva odaítélése 2018-tól megváltozott, mivel nem a bölcsődébe beíratott és ellátott gyermekek után jár, hanem a feladatellátás után.

A beíratott és felvett gyermekek aránya a férőhely függvényében 87,51% volt, ami azt mutatja, hogy sok család veszi igénybe a bölcsődei ellátást. A felvett gyermekekhez viszonyítva a bölcsődék kihasználtsága 71,36%-ot mutat.

A bölcsődei szakmának régóta problémát jelent a feltöltöttség, kihasználtság, nyitvatartási napok, illetve az ehhez tartozó normatíva finanszírozása. A bölcsődébe járó gyermekek életkorából adódóan is gyakran betegszenek meg, így a kihasználtsági mutatók eshetnek a magas feltöltöttség mellett is. A kihasználtság augusztus-szeptember hónapokban a legalacsonyabb, májusra közelíti a 80%-ot.

2014-ben a gyermekek napközbeni ellátásának állami finanszírozása megváltozott. A törvény szerint nem jár állami normatíva arra az ellátott gyermekre, aki az adott hónapban 10 napnál többet hiányzott. A többi ellátott gyermekre viszont egész havi normatíva jár.

2017-ben két bölcsődében a szülők igényeihez igazodó **időszakos gyermekfelügyeletet** összesen 66 gyermek vette igénybe. Összességében igaz az, hogy még mindig a dolgozó GYES-en lévő, vagy tanuló, vagy otthonukban munkát vállaló, illetve a munkát kereső anyukák veszik igénybe a szolgáltatást. Megfigyelhető az is, hogy az itt ellátott gyermekek nagy hányada kerül később bölcsődei ellátásba, amikor az édesanya már biztos munkahelyet talált.

A 2017-es esztendőben jelentős személyi változások történtek. A változások okai: nyugdíjazások, bölcsődei dolgozók gyermekvállalásai, betegségek, dolgozói távozások. A személycserénél kizárólag a szakmai érdekeket figyelembe véve történtek a változások. Az állandóság nagyon fontos a gyermekek és a felnőttek életében is, de vannak olyan élethelyzetek, amikor elkerülhetetlenek ezek a lépések.

2017-ben 4 fő kérte a felmentését nyugdíjba vonulására tekintettel, 13 fő közfoglalkoztatott került felvételre, 3 fő pályázat útján van alkalmazva. A képzés tekintetében, a szakma szempontjából történelmi jelentőségű események történtek. Az intézmény, Eger Megyei Jogú Város Önkormányzata, az Eszterházy Károly Egyetemen és a Gyermekjóléti és Bölcsődei Igazgatósággal kötött szerződés értelmében a csecsemő- és kisgyermeknevelő/szociálpedagógia képzés részese lett azzal, hogy terephelyszínt biztosít a hallgatóknak.

Az elmúlt évben mintegy 240 egyetemi hallgató számára biztosított lehetőséget a gyakorlat teljesítésére, az Egri SzC Kossuth Zsuzsa Szakgimnáziuma, Szakközépiskolája részéről pedig 56 tanuló töltötte gyakorlatát az intézményeknél. A gyakorlati helyszínt a Montessori, Semmelweis, és Dobó Katica Bölcsőde biztosítja, magas a hallgatói létszám miatt.

A felsőfokú – OKJ-s képzésnek is gyakorlati helyszínt biztosít a Cecey Éva Bölcsőde. A bölcsődék szakemberei a tereptanárok és a bölcsődevezetők közreműködésével alapos, szakmai instrukciókkal, tudással készítik fel a hallgatókat a gyakorlati munkára, illetve a záróvizsgákra.

Cél, hogy az elméleti tudást a gyakorlati tapasztalással összekapcsolva a gyermekek érdekét szem előtt tartva, legmagasabb színvonalon végezhesék munkájukat a gyermekek, szülők legnagyobb meglepésére.

Az Egri Szakképzési Centrum és az Egri Szilágyi Erzsébet Gimnázium és Kollégiummal meghosszabbították az együttműködési megállapodást a közösségi szolgálatra vonatkozóan, illetve két intézménnyel – Andrassy György Katolikus Közgazdasági Szakgimnáziummal és az Egri Ward Mária Általános Iskolával új együttműködési megállapodást kötöttek.

Elégedettségi mutatók

Az intézményekben az ellátást igénybe vevő gyermekek szülei a bölcsődei ellátás megkezdése előtt és megszűnésekor szülői elégedettségi kérdőívet töltenek ki, ez alapján mérjük az ellátás színvonalát. Összességében elmondható, hogy a szülők minden tekintetben elégedettek a bölcsődei ellátással, a szakemberek munkájával.

Minden évben töltenek dolgozóink munkatársi elégedettségi kérdőívet, melynek elemzése a bölcsődevezetők feladata. Az éves beszámolójuk tartalmazza az általuk kiértékelt kérdőívet.

2018.09.01-től az óvodai iskolai segítő tevékenység országos szintű bevezetésével 1000 fő köznevelési intézményben nyilvántartott gyermekre vetítve 1 fő óvodai és iskolai segítő köteles a Központ biztosítani.

Családi Bölcsőde Hálózat (2016-ig Családi Napközi)

2017. évben 9 Családi Bölcsődét működtettünk, 63 férőhellyel, Egerben, Felsőtárkányban, Kerecsenden, Maklaron, Ostoroson. Az egyes családi bölcsődei csoportok áthelyezésével rugalmasan alkalmazkodtak a települések igényeihez. Elsősorban a 3 év alatti gyermekek ellátását célozza a hálózat.

A bölcsődékben és a családi bölcsődékben kiemelkedő színvonalú munkával, a szülőkkel történő teljes együttműködés mellett az optimális biztonságot nyújtjuk a legkisebbeknek, rajtuk keresztül a gyermeket vállaló családoknak. Fontos eszközei a munkahelyek megőrzésének, az a cél, hogy ne legyen olyan szülő, aki az ellátás hiányában nem tud munkába állni.

Gyermekek átmeneti gondozása

A Családok Átmeneti Otthona 38 férőhelyes, kihasználtsága a 2017-es esztendőben teljes volt. 21 család, összesen 85 fő vette igénybe az ellátást, melyből 21 fő anya és 12 fő apa, 24 fiú és 28 lány gyermek. A gyermekek közül, Eger gyermekjóléti és oktatási intézményeiben 46 gyermek vesz részt nappali ellátásban.

2017. évben nagy előrelépésként értékeljük, hogy összesen csak 8 gyermek nem járt gyermekintézménybe. Három gyermek 12 hónap alatti, öt gyermek bölcsődés korú. A gyermekek egészséges fejlődése érdekében a szülők meggyőzését tartottuk és tartjuk fontos feladatnak a továbbiakban is szakmai munkánk során, azoknak a gyermekeknek az elhelyezéséhez a továbbiakban is segítséget kell nyújtani, akik nem járnak gyermekintézménybe. Különösen a nem kötelező bölcsődei elhelyezést tartjuk fontosnak, mert így nyílik alkalom az anyák munkahely keresésére és elhelyezkedésére. Ez a számadat azt is jelzi, hogy a kisgyermeket nevelő családokban is egyre jobban dominál az anyák munkahely keresése és munkába állása. Az intézményünkben három édesanya jelentkezett OKJ-s képzésre, mind hárman felvételt nyertek. A képzésbe való bekerülésnek feltétele volt, hogy a gyermekek elhelyezése biztosított legyen, a tanfolyamról való hiányzás elkerülése érdekében. Így két kisgyermeket az anyuka tanulása, további egyet az édesanya munkába állása miatt segítettük a bölcsődébe való bekerülésben. 2017. évben szélesedett a családok által igénybe vett óvodai ellátás. Igen jó szakmai kapcsolat alakult ki a területileg illetékes óvodák, illetve bölcsőde vezetőjével. Ennek során az intézményben lakó óvodás korú gyermekek mindegyike a közeli, könnyen elérhető óvodákba járnak.

Az óvodába járás kötelezővé válásával folyamatosan felhívtuk a szülők figyelmét, hogy a gyermekek csak nagyon indokolt esetben, betegség miatt hiányozhatnak az óvodából, minden egyes esetben orvosi igazolással vihetik a gyermeket ismételten. Ez nagy segítséget jelent különösen a három, vagy több gyermeket nevelő családoknak, akik gyakran két-három intézménybe kísérik gyermekeiket reggelente. A családgondozók a szülőkkel konzultálva nyomon követik a gyermekek, fiatalok bölcsődei és óvodai beilleszkedését, fejlődését, valamint iskolai előmenetelét. Szükség esetén szakemberekkel konzultálnak az aktuális lemaradásokról, hiányosságokról, valamint a gyermekek tanulmányi előmeneteléről. Ezek az információk segítenek abban, hogy a gyerekeket célzottan lehessen fejleszteni, a hiányosságokat pótolni és felzárkóztatásukban segíteni őket. Jelenleg két nagycsoportos korú gyermek jár egyéni fejlesztő, valamint logopédiai foglalkozásokra, heti rendszerességgel a Városi Nevelési Tanácsadó, Pályaválasztási és Logopédiai Intézetbe. Az Otthonba érkező családok családszerkezete változatos; élettársi kapcsolat, újrászerveződő család, családtörődék. Az egyszülős, illetve az egyedüli szülős családok lakáskörülményei, lakhatási kilátásai általában kedvezőtlenebbek, mint a párkapcsolatban élő gyermekes családoké. 2017 évben közel duplájára emelkedett az Otthonban elhelyezett családok száma a 2016. évihez képest. A bentlakó 21 család 52% egyszülős és 48% teljes család kapott teljes körű ellátást az intézményben. A tapasztalatok azt bizonyítják, hogy az egykeresetű családoknak jóval nehezebb a kikerülés feltételeinek megteremtése. Ezen családok életében hiányzik a szocializációból az egyik szülői minta az apa vagy az anya szerepe, a gyermekeknek nincs mindkét szülővel bensőséges és rendszeres kapcsolata. Az ellátást igénybe vevő családokra jellemzőek az életvezetési problémák, lakhatási a gazdasági válság begyűrűzése miatti közüzemi tartozások, felhalmozott lakáshitel, munkanélkülivé válás, albérleti díjtarozás felhalmozás. Sokszor a dokumentumok hiánya megakadályozza a szülők munkavállalását, egyéb alanyi jogon járó juttatásokhoz való hozzáférés lehetőségét. A gyermek ellátottakra a középiskolás alatti életkor jellemző.

Helyettes Szülői ellátás: 2016. szeptember 6-tól módosult a szolgáltatás megnevezése, a férőhely száma, valamint a helyettes szülők létszáma. Nem hálózat keretében nyújtott helyettes szülői ellátás, egy férőhely törlésre került, így 6 a továbbiakban az érvényes férőhely. A helyettes szülők száma pedig 2 főre csökkent.

A helyettes szülő a gyermekek részére teljes körű ellátás (lakhatás, gondozás, felügyelet, tanácsadás, készségfejlesztések, pedagógiai segítségnyújtás) keretében biztosít szolgáltatásokat. 2017. évben a helyettes szülői ellátást nem vették igénybe.

Napközbeni gyermekfelügyelet

A napközbeni gyermekfelügyeletben résztvevő családok gyermekeinek száma

év	gyermekek száma	családok száma
2012	47	25
2013	49	25
2014	45	28
2016	42	25
2017	48	29

Forrás: saját adatbázis

A napközbeni gyermekfelügyelet 2016. január 01-től tartozik a Semmelweis Bölcsődéhez. A gyermekfelügyeletet a 2-14 év közötti iskoláskorú gyermekek szülei igényelték elsősorban, ahol a nagyszülők nem helyben élnek vagy betegségük miatt nem tudják vállalni az unokák reggeli, délutáni kísérését, vagy napközbeni felügyeletét, az édesanya munkavégzése esetén. Az óvodás és kisgyermek korúak esetében pedig a gyermekek napközbeni felügyeletét nem tudták biztosítani tanulmányaik vagy munkavégzésük miatt, és családi segítségre nem támaszkodhatnak.

2017. év folyamán összesen 29 család 48 gyermeke volt az ellátásban.

Az adatok bizonyítják, hogy a szolgáltatásra folyamatos igény van, az érintett családok számára nagyon fontos a segítség.

A kisgyermeket nevelő nők és férfiak esélyeit a szolgáltatási hiányosságok alapvetően rontják. A kisgyermekesek munkaerő-piaci esélyeinek tekintetében elsődleges a bölcsődei férőhelyek száma.

A gyermekfelügyeletet a 12 év alatti kisiskolás korú gyermekek szülei igényelték elsősorban, ahol a nagyszülők nem helyben élnek vagy betegségük miatt nem tudják vállalni az unokák reggeli, délutáni kísérését, vagy napközbeni felügyeletét, az édesanya munkavégzése esetén. Az óvodás és kisgyermek korúak esetében pedig a gyermekek napközbeni felügyeletét nem tudták biztosítani tanulmányaik vagy munkavégzésük miatt, és családi segítségre nem támaszkodhatnak.

2016 év folyamán összesen 25 család 42 gyermeke volt az ellátásban, átlagéletkoruk: 6,6 év. A 22 fiú átlagéletkora: 6,5 év, a 20 leány átlagéletkora: 6,8 év. A 2016 évet 18 család 28 fő gyermekével zártuk. Az év során 7 család 14 gyermeke került ki az ellátásból. Az ellátásban részesülők átlagléttszáma 35 fő volt az év folyamán.

Ellátott

1 év alatti	1-3 éves	4-6 éves	7-10 éves	10-16 éves
0	11 fő	11 fő	14 fő	6 fő

Az adatok bizonyítják, hogy a szolgáltatásra folyamatos igény van, az érintett családok számára nagyon fontos a segítség.

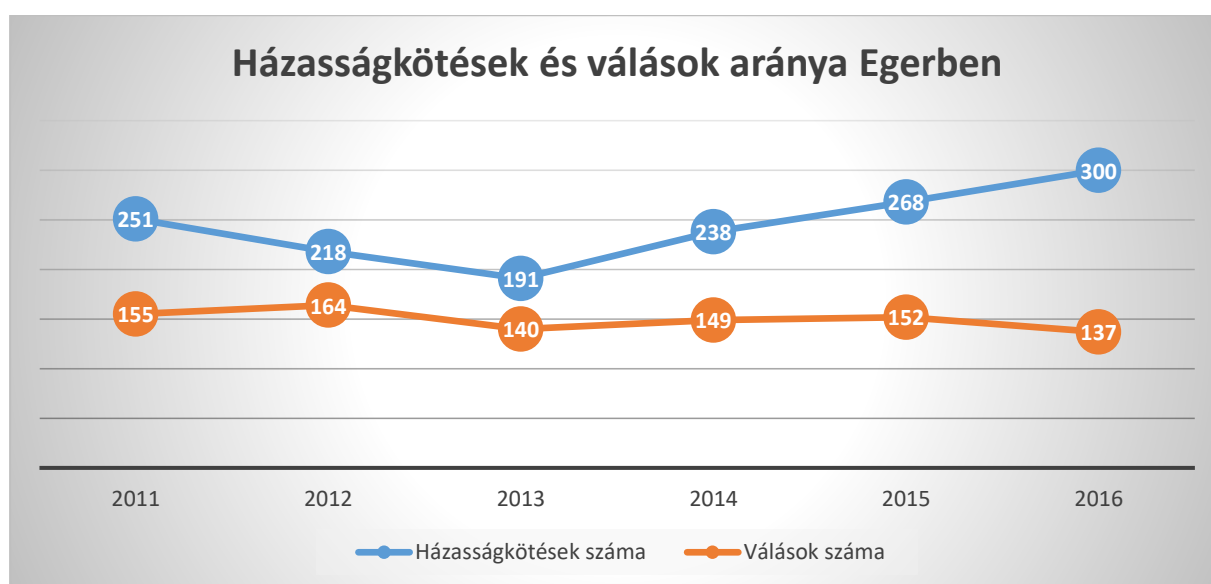
A kisgyermeket nevelő nők és férfiak esélyeit a szolgáltatási hiányosságok alapvetően rontják. A kisgyermekesek munkaerő-piaci esélyeinek tekintetében elsődleges a bölcsődei férőhelyek száma.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

Magyarországon érvényesülő jelenlegi demográfiai folyamatok mellett különös jelentőséggel bír a családtervezés. A gyermekvállalási kor kitolódása és a családokban vállalt átlagos gyermekszám csökkenése miatt Eger városában is csökken, a születendő gyermekek száma. A jelenség mögött a gyermekvállalás idősebb korban való kitolódása is állhat. A családtervezés szempontjából fontos tény, hogy a házasságkötések száma növekvő tendenciát mutat, ami előre mutató lehet a gyermekvállalási kedv növekedésére.

Időszak	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Élve születések száma	470	443	428	446	447	411

Forrás: saját adatbázis



A családtervezés, anya- és gyermekgondozás a védőnői hálózat szakmai munkájában jelenik meg. Ennek során a szociálisan nehéz helyzetben élő várandós anya és gyermekekre fokozott figyelmet fordítanak. A leendő szülők számára a gyermekgondozással kapcsolatos ismeretek átadását már várandós korban megkezdik: tanfolyamok, beszélgetések, családlátogatások formájában. Segítséget nyújtanak a családi-, szociális juttatások megismerésében és a hozzá tartozó nyomtatványok kitöltésében. Családtervezéssel kapcsolatban a gyermekek felvilágosítására alapvetően az iskolában kerül sor.

Területi védőnők és az általuk ellátott gyermekek számának alakulása

év	területi védőnők száma	0-3 év közötti gyermekek száma	átlagos gyermekszám védőnőnként
2011	16	1838	115
2012	16	1804	113
2013	16	1729	108
2014	16	1760	110
2015	16	1702	106
2016	16	1677	105

Forrás: TEIR, KSH területi statisztikai adatok, helyi adatgyűjtés

Területi védőnők és az általuk ellátott gyermekek számának alakulása

év	területi védőnők száma	0-3 év közötti gyermekek száma	átlagos gyermekszám védőnőnként
2008	18	1942	108
2009	19	1940	102
2010	18	1926	107
2011	16	1838	115

Forrás: TEIR, KSH területi statisztikai adatok, helyi adatgyűjtés

5.4 A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

A családon belüli erőszak jó része a családban marad, hiszen a nőket, illetve a családokat érő erőszakos cselekedetek nagy része ma még felderítetlen. A gyermekvédelmi, szociális szolgáltatások, a védőnői hálózat, a rendőri tevékenység eredményeként, a jelzőrendszerek alapján egyre több esetre derül fény, egyre többen tudják, hogy problémáikkal hova fordulhatnak segítségért.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaotthon, családok átmeneti otthona)

A családok átmeneti elhelyezését részben a Gyermekjólét és Bölcsődei Igazgatóság keretében működő Családok Átmeneti Otthona biztosítja. Az intézményben 38 fő helyezhető el, ami átlagosan 12 családot jelent. (Lásd 5.2)

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

Önkormányzat példamutatással hívja fel a figyelmet a nők társadalmi szerepvállalásának erősítésére. Önkormányzati képviselők körében 4 nő található, míg a 3 alpolgármesterből 1 nő. A hivatal vezetője, a Hivatal középvezetőinek 25%-a, munkavállalóinak 73%-a szintén nő.

A közéleti tevékenység civil szerveződésekén keresztül is jelentősnek mondható, van olyan szervezet, amely speciálisan a magányos vagy egyedülálló nőket von be a közösségi életbe, figyelemmel kíséri a nők, valamint a családok esélyegyenlőségének alakulását, és programjait e célok eléréséhez igazítja.

Elindult Eger Megyei Jogú Város Polgármesterei Hivatala legújabb projektje, ahol a középpontban a nők és a családok állnak Eger és térségében.

Az Emberi Erőforrások Minisztériuma elkötelezett a családbarát közgondolkodás elterjesztésében. Vallja, hogy a családok védelme és jólétének erősítése az állam, az önkormányzatok, a civil szervezetek, az egyházak, a médiaszolgáltatók és a gazdasági élet szereplőinek egyaránt feladata. A fentiek megvalósítása érdekében felhívást tett közzé EFOP.1.2.9-17 kódszámmal, „A nők a családban és a munkahelyen” címmel. A kiírásra az egri Polgármesterei Hivatal a Fiatal Családosok Klubjával közösen pályázott.

A projekt során megvalósítandó helyi Családi és Karrier Pont célja, hogy a térségben élő nők családi, társadalmi és munkaerő-piaci szerepeinek összeegyeztetését elősegítse, a nők foglalkoztathatóságát, rugalmas és családbarát munkavégzését népszerűsítse. A Családi és Karrier Pont feladata olyan helyi hálózat létrehozása, amely beazonosítja, nyilvántartja, közvetíti a nők és a hozzájuk kapcsolható családi környezet számára a térségben elérhető szolgáltatásokat. A megvalósítás során az információáramlás, a szolgáltatások elérhetősége kerül előtérbe, hiszen kiemelten fontos, hogy az érintettek tudjanak a rugalmas foglalkoztatás, pl. részmunka, távmunka, bedolgozás és más foglalkoztatási formák helyi lehetőségeiről.

A Családi és Karrier Pont célja, hogy erősítse a hazánkban egyelőre még kevésbé meghonosodott, családbarát és szabadabb foglalkoztatási formák jelenlétét, helyi megoldásokkal és együttműködésekkel.

Olyan céllal is alakult Egerben alapítvány, hogy szabadidős, főképpen tornaprogramokat biztosítson kismamák, anyukák, fiatalok és nők számára, úgy, hogy közben a gyermekük is jól érzi magát. (Baba-Mama Szabadidő és Életmód Alapítvány, Egri Nők a Családokért Egyesület, Gólyahír Egyesület)

A fentiekén túl megtalálható egyesületi közéleti tevékenység a hátrányos helyzetű tehetséges gyermekek felkarolása, a rászoruló idős emberek támogatása, a város kulturális, sport életében való részvétel, ezen a területen a kiemelkedő tehetséges fiatalok támogatása.

Érted Agria Alapítvány TÁMOP-6.1.5-14-2015-0006 „Lendületben a megye – Komplex emberi erőforrás fejlesztési program a dinamikus Heves megyéért” című programban tanácsadói feladatokat valósított meg. A „Lendületben a megye – Komplex emberi erőforrás fejlesztési program a dinamikus Heves megyéért” program keretében 120 alkalommal tartott csoportos foglalkozás keretében képzést. A Szala városrész hátrányos helyzetű, roma lakosság körében, a felnőtt nők számára a „Csak csajok” programot valósították meg kétheti rendszerességgel, amelynek célja a roma nők kompetenciáinak, önbecsülésüknek, identitásuknak az erősítése, fejlesztése, illetve a női szerepek és ezekhez kapcsolódó értékek tisztázása.

A Civil Érték Közhasznú Egyesület koordinálásában közel 40 szervezet képviselésével megalakult a Női Esélyegyenlőségi Fórum. A résztvevő szervezetek célja azt volt, hogy a városban működő, nőkért tevékenykedő civil, önkormányzati és egyéb szervezetek rendszeresen találkozzanak, tapasztalatot cseréljenek, programjaikat, tevékenységeiket hangolják össze. 2014 tavaszán „Nőnek lenni-nőként tenni” címmel beadott pályázatával sikeresen pályázott a Civil Érték Közhasznú Egyesület.

A pályázati program egyik célja volt a nők helyi közéleti szerepvállalásának ösztönzése, a csapatépítés, egy összetartó, erős kohézióval rendelkező közéleti női hálózat kialakítása a városban.

Az országos Nóra Hálózat tagjaként, a Civil Érték Közhasznú Egyesület Nóra-Pontot működtet, mely ingyenes munkaerő-piaci tanácsadást nyújt elsősorban nők részére.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A városban tevékenykedő civil szervezetek több területen foglalkoznak a nőket érintő társadalmi problémákkal (munkaerő-piaci helyzet, családi élet, érdekképviselet), kutatások szervezése szükséges a valódi igények és hiányok feltárására. A nőket érintő problémák folyamatos szem előtt tartása segítheti a helyi nőszervezetekkel, nonprofit szervezetekkel való együttműködést.

A nemi sztereotípiák felszámolásának részeként a hagyományos női szerep megbecsülése, értékelése elengedhetetlen. Fontos a nők igényeinek megfelelő klubok, szakkörök, foglalkozások, tréningek (pl. kommunikációs, személyiségfejlesztő, probléma felismerő és konfliktuskezelést szolgáló tréningek) indítása a területen tevékenykedő civil szervezetek munkájának erősítésével. Ugyancsak fontos és szükséges kezdeményezések lehetnek: nők megszólítása városi rendezvényeken, internetes felület létrehozása a nőket helyi szinten érintő témák egy helyen való elérésére.

Törekedni kell arra, hogy a gyermek születését követően az otthon maradó szülő ne érezze magányosnak magát, az eddigi aktív életéből ne szoruljon minden háttérbe. Ezért az Önkormányzat a közművelődés, a sport, a szabadidő eltöltésének terén olyan családbarát környezetet kíván teremteni, amely közösségi teret nyújt számukra is. A közparkok és közkertek alkotják Eger zöldhálózatának központi elemeit, ezeket az önkormányzat folyamatosan szépíti, bővíti.

„Belvárosi terek komplex megújítása” TOP-6.3.2-15-EG1-2016-00001

Ez az ún. Zöldváros Projekt, amely szerint a belvároshoz közeli, vagy annak részét képező zöldterületek megújulását tartalmazza. (Kossuth Lajos utcát és az Eszterházy teret, az Erzsébet udvart és a Bajcsy-tömbbelsőt)

Emellett olyan jelentős kulturális- és közösségi fejlesztéseket céloz a program, mint az egykori Helyőrségi Művelődési Otthon (HEMO) rekonstrukciója, a Nagypréposti Palota felújítása és akadálymentesítése, s ezzel a Bródy Sándor Megyei és Városi Könyvtár rekonstrukciója.

A Helyőrségi Klub (HEMO) jelenleg üresen áll. A felújítási munkálatokat követően Családbarát „Varázskönyvtár”-at (földszint + emelet) szeretnénk létre hozni, míg az udvari szárny rekonstrukciójával és új bővítéssel önállóan működő, Családbarát kávézót alakítunk ki. Az udvar is megújul, a térburkolat után megmaradó telekrészen új, füvesített és játszótérként is funkcionáló kert várja majd az egrieket.

A TOP-6.2.1-15-EG1-2016-00003 számú projekt keretében megvalósul a „Családbarát bölcsődei közszolgáltatások fejlesztése Egerben”. Eger Önkormányzata segíteni kívánja a három év alatti gyermeket nevelő egri családokat és kisgyermeket nevelő egri édesanyák munkavállalását, ezért bővíti a Dobó Katica Bölcsőde befogadóképességét. Jelenleg négy csoportban 48 férőhellyel működik, ez a későbbiekben két csoporttal gyarapodik, ami 24-28 plusz férőhelyet jelent majd.

Továbbá folyamatban van 2018. július 31-ig megvalósuló TOP-6.2.1-15-EG1-2016-00002 projekt keretében a Kertész utcai óvoda építése, amely 100 gyermek befogadására lesz alkalmas, illetve a TOP-6.2.1-15-EG1-2016-00001 projekt keretében a Pozsonyi utca és Ifjúság utca sarkán található területen egy új teljes körűen akadálymentes óvoda épülése, ami szintén 100 gyermeknek biztosít elhelyezést.

A roma nők, a kisgyermeket nevelő, a sokgyermekes, vagy gyermeküket egyedül nevelő anyák, valamint a 45 év feletti nők hátrányos helyzetben vannak a munkaerőpiacon.

Törekedni kell arra, hogy a gyermek születését követően az otthon maradó szülő ne érezze magányosnak magát, az eddigi aktív életéből ne szoruljon minden háttérbe. Ezért az Önkormányzat a közművelődés, a sport, a szabadidő eltöltésének terén olyan családbarát környezetet kíván teremteni, amely közösségi teret nyújt számukra is. A közparkok és közkertek alkotják Eger zöldhálózatának központi elemeit, ezeket az önkormányzat folyamatosan szépíti, bővíti. Ez kapcsolódik a belváros rehabilitációs pályázat egyik legfontosabb céljához is, amely a belvárosi közösségi terek megújítása annak érdekében, hogy eredeti funkciójukat visszanyerve szolgálhassák az egri lakosokat.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
gyermekvállalás okozta hátrányok a munkaerő-piacon	kisgyermekes anyák foglalkoztatásának elősegítése, a gyermek napközbeni ellátásának biztosításával és az atipikus foglalkoztatási formák bevezetése
A nők munkavégzése és a családi feladatok összehangolása nehezen megoldható	A munkaidő beosztásnak megfelelő bölcsődei-óvodai intézményi háttér bővítése. Atipikus foglalkoztatási munkaformák, illetve kötetlen munkaidő bevezetése, kisgyermekes nők önfoglalkoztatásának segítése. Részmunkaidős foglalkoztatás támogatása kisgyermekes nők körében. Családbarát munkahelyek megteremtése. A gyermeknevelés értékének tudatosítása, a női-férfi szerepek közelítése ezen a területen is
A gyermek születése utáni idő kiesés miatt nehéz a munkába állás, munkaerő-piaci igényekhez mérten elavult tudás, képzettség, differenciált továbbképzés hiánya, személyre szabott stratégiák hiánya.	Gyermekek napközbeni ellátását biztosító intézmények működtetése, fejlesztése, szolgáltatások és kapacitásának bővítése Törekedni kell a kisgyermekes nők munkaerő-piaci pozícióinak megtartására. (ismeretpótlással új kompetenciák megszerzésének biztosításával) Ennek egyik legfontosabb eleme a folyamatos kapcsolattartás a szülési szabadságon levő munkavállalóval. Az egyén visszatérését kezdetben részmunkaidős státusz felajánlásával is meg lehetne könnyíteni, olyan pozícióval, mely mellett lehetővé válik a sérülékeny szakaszban is a work-life balance (munka és magánélet közötti egyensúly) megtartása. A rugalmas munkaidő és home office munkavégzéssel fokozatosan biztosítható a női munkavállalók munkaerő-piaci reintegrációjára.
Nők részvétele foglalkoztatást segítő képzési programokban, elhelyezkedésük eredményessége	munkaerő-piaci igényekhez igazodó képzések, szakkörök kialakítása támogatások, ösztöndíjak segítségével motiválni Gyermekek napközbeni ellátását biztosító intézmények működtetése, fejlesztése, szolgáltatások és kapacitásának bővítése

6. AZ IDŐSEK HELYZETE, ESÉLYEGYENLŐSÉGE

Eger Megyei Jogú Város Önkormányzata kiemelt figyelmet fordít a városban élő időskorú lakosságra. Az önkormányzat számára e területen is fontos alapelvként jelennek meg az esélyegyenlőség és a szubszidiaritás. Cél, hogy korától, nemétől, egészségi állapotától függetlenül mindenki biztonságban és méltóságban tudja megélni az időskort, a közösség aktív tagja legyen és teljes jogú polgárként élhessen élete végéig.

Egerre is jellemző tendenciaként jelentkezik a társadalom idősödése. A városban élő 65 év feletti korosztály létszáma folyamatosan nő, a számuk az állandó lakosok körében 2013-ban 9709 fő volt, 2017-ben 10 831 fő, ami csaknem 12%-os növekedést jelent.

Népesség életkora	Nő (fő)	Férfi (fő)	Összesen (fő)
100+	3	2	5
95-99	28	9	37
90-94	185	68	253
80-89	1520	686	2206
70-79	2895	1785	4680
60-69	4772	3303	8075
19-59	15834	14434	30268
0-18	5136	5050	10186
Teljes népesség	30373	25337	55710

Egyszemélyes háztartások száma életkor szerint	Nő	Férfi	Összesen
65-70	756	222	978
71-75	660	144	804
76-80	657	113	770
80 felett	729	150	879

Forrás: Teir

Jellemző, hogy az idősek egyszemélyes háztartásban élnek, megélhetési, létfenntartási költségeik megnövekednek. Az idősödéssel együtt járó fizikai állapotromlás miatt nőnek gyógyszerkiadásuk, így egy részük nem engedheti meg magának a testi-lelki egészségük fenntartását szolgáló programokhoz, szolgáltatásokhoz való hozzáférést. A fiatalabb korosztály elvándorlása miatt az idősebb generációk éppen olyan élethelyzetben maradnak magukra, amikor egyre nagyobb mértékben szorulnak támogatásra fizikai, mentális és pszichés jól-létük fenntartása érdekében.

Az önkormányzat feladata a családi kapcsolatok, a támogató háttér segítése, ennek részleges vagy teljes hiányában pedig az intézményi háló bekapcsolása, mely a szociális és egészségügyi alap- és szakellátást biztosító intézményeken túl magában foglalja a

város kulturális és köznevelési intézményeit, az oktatási intézmények közösségi munkáját. Különösen fontos szerep jut az Egerben működő civil szervezeteknek is.

Az elkövetkező időszakban fokozott terhet ró a városra az időskorú, különösen a 70 éven felüli és egyedül élő lakosok létfenntartási problémáinak kezelése, lakhatásuk és gyógyszerköltségük támogatása.

A fizikai létszükségleteket érintő szolgáltatások biztosításán túl nem szabad elfelejtkezni a város időskorú polgárainak mentális és pszichés egészségéről sem. Az aktív és egészséges idősödés folyamatának segítségét, az Egerben élő időskorú lakosok komplex, minden területre kiterjedő támogatását a város fontos többletfeladatának tekinti.. Az idősek pénzügyi, egzisztenciális támogatása nem működhet tudatos, szervezett testi és mentális egészségvédelem nélkül.

Másrészt viszont az idősödés nem csupán a képességek hanyatlása, hanem új tulajdonságok keletkezésének folyamata is, amelynek van célja, értelme és tartalma, ha az öregedés elfogadása pozitív értelmű. A városnak magáévá kell tenni, és polgárait is kiterjeszteni azt az európai szemléletet, mely az idősekre nem mint megoldandó problémára tekint, hanem mint újfajta erőforrásra, melynek tudását, értékeit, tapasztalatait, közösségi és munkaerőpiaci aktivitását beépítheti a város életébe.

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma

év	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő férfiak száma	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő nők száma	összes nyugdíjas
2008	6718	10592	17310
2009	6666	10436	17102
2010	6610	10197	16807
2011	6556	10309	16865
2012	6461	10271	16732
2013	6235	10149	16384
2014	6112	10449	16161
2015	5910	9939	15839
2016	5855	9873	15728
2017	n.a	n.a	n.a

Forrás: TeIR, Szociális Ágazati Információs Rendszer, Térségi szociális adatok

Az esélyegyenlőségi program kiemelten fontos eleme az idősek ellátásának folyamatos fejlesztése és a minél szélesebb körű gondoskodás feltételeinek megteremtése. Egerben a méltósággal megélt öregkor fontossága az alábbi területeken jelenik meg:

1. Szociális biztonság és áldozattá válás elkerülése:
települési támogatási rendszer, (egyedülálló öregségi nyugdíjas támogatási jövedelemhatára +50%-kal megemelt)
felvilágosítás, előadások, sajtóban figyelem felhívás
Együttműködő: rendőrség, polgárőrség
2. Támogatás saját közösségeik megteremtésében
infrastrukturális feltételek biztosítása szervezeteik részére (Közösségi Ház, Civil Ház, Lakossági Információs és Szolgáltató Iroda)
rendezvény és működési támogatás nyújtása
3. Egészségmegőrzés:
felvilágosító előadások, szűrőprogramok
4. Aktivitás (munka-, fizikai-, szellemi-, kulturális- és közösségi aktivitás támogatása):
szervezetek támogatása, szolgáltatások igénybevételének támogatása,
Együttműködő: Termálfürdő, Színház, más kulturális intézmények
5. Önmegvalósítás (oktatási, kulturális, szellemi és rekreációs erőforrásokhoz való hozzáférés):
ismeretterjesztés, irodalmi pályázat, Ki-Mit-Tud
6. Társadalmi megbecsülés erősítése: idősek bevonása a közügyekbe, a döntések előkészítésébe civil szervezeteken keresztül.
méltó megemlékezés idősek napjáról
7. Akadálymentes, önálló életvitelt biztosító települési környezeti feltételek javítása:
közterületek, középületek akadálymentesítése,
8. Függetlenség megőrzésének támogatása (megfizethető szállítás, jelzőrendszer)
támogató szolgáltatás, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás
9. Gondoskodás
betegápolás díjazása (települési támogatás)
intézményi szociális szolgáltatások fejlesztése, partneri kapcsolat kialakítása, erősítése
10. Generációs kapcsolatok: a generációk közötti kapcsolatok erősítése (pld. nagyszolgálat), iskolai közösségi munka, gyermekműsorok (óvodai, iskolai) a rendezvényeken

Az önkormányzati szerepvállalások rendszere

1. Saját hatáskörben, önkormányzati költségvetésből, illetve szociális intézményei fenntartása révén valósítja meg a város a rászorulókat támogatását:

- betegápolási támogatás
- rendszeres és rendkívüli gyógyszer-támogatás
- lakhatási támogatás
- Nyugdíjasházi lakások felújítása
- Nyugdíjasház Gondozási Központ átépítése, korszerűsítése,
- *A TOP-6.6.2-15 Szociális alapszolgáltatások infrastruktúrájának bővítése, fejlesztése* keretében 2018-ban felújításra kerül a Felsővárosi Gondozási Központ, szükséges a lapostetős épületrész tetőtérbeépítése, az ellátottak által használt helyiségek akadálymentesítése
- Eger Megyei Jogú Város Önkormányzata 2018. folyamán két konzorciumi partnerrel (Egri Szociális Szolgáltató Intézmény, Egri Kulturális és Művészeti Központ) indította el a „Felsőváros Csillagai – Közösen a közösségért” című projektjét, melynek célja a TOP-6.9.2-16 pályázati kiírásnak megfelelően a helyi identitás és kohézió erősítése Eger Felsőváros városrészében. Az ESZSZI, mint szociális intézmény bevonása révén a pályázat kiemelt figyelmet tud fordítani az időskorú egri polgárok igényeire, elvárásaira, szükségleteire.
- A közösségi közlekedés kialakítása, felülvizsgálata során szintén törekedni kell arra, hogy az idősek számára is elérhető, és életvitelükhöz, igényeikhez is alkalmazkodó legyen a kínált szolgáltatás, amelyre folyamatosan törekszik az önkormányzat is pl. a helyi-járatú autóbusz menetrend kialakítása, és a közösségi közlekedés évenkénti jelentős és növekvő összegű támogatása során.

2. Egri Szociális Szolgáltató Intézmény működtetése

Eger Megyei Jogú Város Önkormányzata közigazgatási területén belül az Egri Szociális Szolgáltató Intézmény biztosítja a szociális törvénynek megfelelő alap- és szakosított ellátási formákat: szociális étkeztetés, házi segítségnyújtás, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, idősek nappali ellátása, idősek ápoló-gondozó otthona. Az említett szolgáltatásokat az ESZSZI hét telephelyen biztosítja, lefedve a város teljes területét.

Szociális étkeztetés

A szociális étkeztetés olyan alapszolgáltatás, melynek keretében azoknak a szociálisan rászorultaknak a legalább napi egyszeri meleg étkeztetéséről kell gondoskodni, akik azt önmaguknak, illetve eltartottaiknak tartósan vagy átmeneti jelleggel nem képesek biztosítani.

Szociális étkeztetésben részesülők száma

2011	865
2012	717
2013	692
2014	727
2015	710
2016	710

(Forrás : Teir Térségi szociális adatgyűjtő)

Házi segítségnyújtás

Házi segítségnyújtás keretében kell gondoskodni azokról az időskorú személyekről, akik otthonukban önmaguk ellátására saját erőből nem képesek és róluk nem gondoskodnak.

Házi segítségnyújtásban ellátottak száma

2011	272
2012	316
2013	350
2014	352
2015	328
2016	316

(Forrás: Teir Térségi szociális adatgyűjtő)

Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás

Saját otthonukban élő, egészségi állapotuk és szociális helyzetük miatt rászoruló, a segélyhívó készülék megfelelő használatára képes időskorú személyek részére az önálló életvitel fenntartása mellett felmerülő krízishelyzetek elhárítása céljából nyújtott ellátás. A 130 készülék folyamatos kihasználtsággal működik, az ellátottak száma 140-145 fő.

Idősek nappali ellátása

Az időskorúak nappali ellátása, a szolgáltatást igénybe vevők részére szociális, egészségügyi állapotuknak megfelelő életritmust biztosító közösségi szolgáltatásokat nyújt 6 központban, közel 150 klubtag számára. A gondozási központokban működő idősek klubja hétköznapi változatos programokat nyújt:

- irodalmi és ismeretterjesztő előadások,
- vetélkedők, társasjátékok, dalkör
- házi könyvtár, folyóiratok, kiállítások megtekintése
- tanácsadás, segítség hivatalos ügyek intézésében
- testsúly és vérnyomásmérés, idős torna
- kirándulások, koncertek, számítógépes ismeretek

2011	158
2012	160
2013	164
2014	160
2015	172
2016	169

(Forrás: Teir Térségi szociális adatgyűjtő)

Időskorúak otthona

Ápolást, gondozást nyújtó tartós bentlakásos szociális intézmény. Elsősorban azoknak a nyugdíjkorhatárt betöltött személyeknek az ápolására, gondozására szolgál, akiknek az egészségi állapota rendszeres gyógyintézeti kezelést nem igényel.

Idősek otthonaiban ellátottak száma

2011	127
2012	133
2013	131
2014	135
2015	132
2016	113

(Forrás : Teir Térségi szociális adatgyűjtő)

Az **Idősek Berva-völgyi Otthona** 1994 ősz óta idős emberek korának, egészségi állapotának megfelelő étkezést, ápolást, orvosi ellátást, gyógyszerrel, gyógyászati segédeszközzel történő ellátást, mentálhigiénés gondozást, valamint fizikai, szellemi, kulturális és szórakoztató jellegű foglalkoztatást biztosít, 50 fő részére.

A **Heves Megyei Harmónia Egyesített Szociális Intézmény Egri Idősek Otthona** 1994 augusztusa óta működik 84 férőhellyel 40 fő alkalmazottal.

A jogszabályban megfogalmazott alapfeladatokon túl az ESZSZI az önkormányzat támogatásával többletfeladatokat is felvállal az idősek fizikai, mentális és pszichés jóléte biztosítása, erősítése érdekében.

- Sclerosis Multiplex klub működtetése a Belvárosi Gondozási Központban, mely a betegségben szenvedőknek és az érdeklődőknek biztosít lehetőséget a gyógytornára, felvilágosításra, sorstársi közösségben történő kikapcsolódásra
- Alzheimer Café beindítása 2018 márciusában, mely a demenciában szenvedő lakosok hozzátartozóinak nyújt segítséget, felvilágosítást, lehetőséget az együttlétre, szakemberekkel való találkozásra
- szabad konyha- és étlapválasztás biztosítása
- házi segítségnyújtás során ingyenes hétvégi ügyelet biztosítása azok számára, akiknek a városban nincs az ellátásra képes hozzátartozójuk
- ingyenes szűrővizsgálatok a gondozási központokban
- nyitott programok, gyógytorna, jóga, meridián torna
- városi rendezvények megszervezése: idősek napja, irodalmi pályázat, Idősek Ki Mit Tud-ja, kirándulások

3. Önkormányzat egyéb intézményein keresztül

Eger Megyei Jogú Város Önkormányzata intézményrendszerén keresztül is támogatja az idősök fizikai és mentális egészségének megőrzését saját és közös megvalósítású programjain keresztül.

Bródy Sándor Könyvtár

irodalmi előadásokat tart ágyhoz kötött idősöknek,

könyvkölcsönzés,

kihelyezett programok és könyvtárak a gondozási központokban,

számítógép- és internetoktatás

Egri Kulturális és Művészeti Központ

rendezvények számára helyszín biztosítása

konzorciumi együttműködés a „Felsőváros Csillagai” pályázatban

Dobó István Vármúzeum

helytörténeti előadás idősöknek

helyszínbiztosítás rendezvények részére

várlátogatás

kihelyezett programok a gondozási központokban

szolgáltatások hozzáféréseinek támogatása

kedvezményes fürdő- és uszodahasználat

kedvezményes színházbérlet

belépődíj-kedvezmények

4. Civil tevékenységek támogatása

Partneri együttműködés a Civil Kerekasztallal (Civil Alap működtetése, civil delegáltak részvétele a bizottságokban, civil tanácsnok, civil referens)

a városi Civil és Sport Alapon keresztül idősöket vagy idősöket is tömörítő civil kezdeményezések támogatása (Bükki Vörös Meteor Egyesület, Egri Senior Úszóklub, SM Klub)

sport-, szabadidős szervezetek, programok támogatása

Eger kiemelten nagy figyelmet fordít a különböző városi intézmények, civil szervezetek közötti együttműködésre. Az önkormányzat, a szociális és a művelődési szektor közötti jó viszony, a közös gondolkodás és szervezés mind azt a célt szolgálják, hogy az idősök benn maradhassanak a település vérkeringésében, koruk, egészségi állapotuk miatt ne szoruljanak ki Eger működéséből, programjaiból, illetve tudásukkal, tapasztalatukkal, hozott értékeikkel hozzájárulhassanak a közösség működéséhez.

Eger erőfeszítéseinek eredménye, hogy 2014-ben „Idősbarát polgármeste” díjjal jutalmazták a város vezetőjét, 2017-ben pedig a város maga megkapta az „Idősbarát önkormányzat” díjat.

A város előtt álló új kihívások

Demencia

Mára már népbetegségként tekintünk az időskori demenciára, mely országosan és világszerte is egyre nagyobb figyelmet kap. Mivel a demencia legjelentősebb kockázati tényezője az életkor meghosszabbodása, az idősellátásban, idősekkel való foglalkozásban kiemelt szerepet kell kapjon a demens személyek segítése, a betegségükből adódó hátrányok enyhítése, kiküszöbölése.

65 évnél idősebb lakosság körében 15 százalékban enyhe kognitív hanyatlás - a korfüggő feledékenység és a demencia közötti állapot - figyelhető meg. Demencia ebben az életkorban 1 százalékban jelentkezik, ez az arány ötévente körülbelül a kétszeresére nő, így 90 éves korra 30-35 százalék a demensek aránya. A betegség nemcsak magát a személyt érinti, hanem hozzátartozóit és segítőt is, így nagyon fontos feladatként jelentkezik a célzott ellátások, szolgáltatási formák létrehozása, fejlesztése, a közösségi ismeretterjesztés és szemléletformálás. A már elindult Alzheimer Café is ezt a célt szolgálja, de fontos cél a demens nappali ellátás, illetve az Idősek Berva-völgyi Otthonában vagy ahhoz csatoltan demens részleg kialakítása. Hosszabb távon cél a demenciabarát közösség kialakítása, tájékoztatás, felvilágosítás nyújtása, érzékenyítés.

Generációs távolságok

Az időskorra jellemző társvesztések, a fiatalabb generáció elvándorlása erősíti az idősek izolációját, a kapcsolatok fellazulásával az idős ember eltávolodik a közösségtől, a magány, egyedüllét nyomán megjelenik a feleslegesség érzése, és az ebből fakadó frusztráció, depresszív gondolatok, pszichoszomatikus betegségek. Jellemző a generációk közötti meg nem értettség, egymás elfogadásának hiánya. A szociális intézményeknek egyre nagyobb hangsúlyt kell fektetniük nemcsak a tényleges idősellátási feladatokra, hanem a szemléletformálásra, a közösségfejlesztésre, a generációs kapcsolatok erősítésére. Ezt szolgálják a társintézményekkel, önkormányzati intézményekkel való szoros kapcsolattartás, középiskolai közösségi szolgálat bevonása, ismeretterjesztő programok, családi nap.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során városunkban	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
jelenleg nem áll rendelkezésre részletes, igényekre koncentrált felmérés az idősek életkörülményeire, társadalmi részvételére vonatkozóan, amely alapján a további célzott intézkedéseket lehet megtenni	információs bázis kiterjesztése az alábbi tartalommal: szükségletek, igények, problémás területek egészség, biztonság, helyi közéletben való részvétel lehetőségei célzott intézkedésekhez szükséges egyéb információk
az idősebb generáció tagjainál gyakran hiányzik a kellő biztonság, akadály- és kockázatmentes környezet, elérhető tömegközlekedés és közszolgáltatások	akadálymentes és kockázatmentes környezet körének szélesítése, háztartást segítő szolgáltatások, szomszédsági támogatás és gondozó családtagok, önkéntes munka ösztönzése biztonságos lakhatás feltételeire tájékoztató programok, házi segítségnyújtás fejlesztése bűnmegelőzési program kidolgozása tömegközlekedés és közszolgáltatások fejlesztési lehetőségeinek feltérképezése és egyeztetése a közszolgáltatókkal
generációs távolság, elfogadás hiánya	személetformálás, közösségi programok, önkéntes munka, közösségi munka ösztönzése, ismeretterjesztés
demencia	személetformálás, demenciabarát közösség kialakítása, demens nappali ellátás, bentlakásos intézményben demens részleg kialakítása, tájékoztatás

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői

Az időskorúak családi állapotára jellemző, hogy korban előrehaladva fokozatosan csökken a házások, és növekszik az özvegyek aránya.

A népesség nemek szerinti megoszlása a népességen belül helyi szinten is jól mutatja, hogy a nők átlagosan magasabb életkort érnek meg, mint a férfiak. 2015-ben a 65 év feletti nők száma 6564 fő, 24%-kal több, mint a férfiaké. Ez az arány utalhat arra is, hogy magas lehet az egyedülálló (özvegy) nők száma, amely elmagányosodáshoz, mentális betegségekhez vezethet

Az elkövetkező időszakban, különösen több évre előre vetítve fokozott terhet ró a városra az időskorú, különösen a 70 éven felüli és egyedül élő lakosok létfenntartási problémáinak kezelése, lakhatásuk és gyógyszerköltségeik támogatása.

Az időskorban jellemző megbetegedések - a daganatok, keringési zavarok, szív- és érrend- szeri megbetegedések, ízületi problémák - mellett pszichés problémák is jelen vannak. Az idős ember egyedül marad, izolálódik, szellemi és fizikai aktivitása hanyatlik, önellátási képessége beszűkül. Ez nagyon sok embernél okoz pszichés és krónikus megbetegedéseket.

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 5201)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 5301)	Összes nyugdíjas
2012	6 461	10 271	16 732
2013	6 253	10 149	16 402
2014	6 112	10 449	16 561
2015	5 910	9 939	15 849
2016	5 855	9 873	15 728
2017	n.a	n.a	n.a

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Forrás: TeIR, Szociális Ágazati Információs Rendszer, Térségi szociális adatok

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

Az idősek, nyugdíjasok jövedelmi helyzetére tekintettel az egészségesek szívesen végeznének jövedelemkiegészítő tevékenységet.

A nyugdíjas szövetkezetek megteremtik a lehetőségét annak, hogy nyugdíjba vonulásuk után is dolgozni tudjanak azok, akik még kedvet és energiát éreznek hozzá.

64 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülők száma és aránya

év	65 év feletti lakosság száma	nappali ellátásban részesülő időskorúak száma	
	fő	fő	%
2008	9075	133	1%
2009	9277	163	2%
2010	9343	152	2%
2011	9447	154	2%
2012	9709	158	2%
2013	9972	na.	n.a
2014	10308	na.	n.a
2015	10453	na	n.a

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Időskorúak járadékában részesülők száma

év	időskorúak járadékában részesülők száma (fő)
2008	8
2009	5
2010	5
2011	5
2012	5
2013	5
2014	9
2015	7

Forrás: TeIR, Szociális Ágazati Információs Rendszer, Térségi szociális adatok

A feleslegesség tudata, a bizonytalanságerzet akkor is fizikai-lelki hanyatlást idézhet elő, ha az idős emberek viszonylag kiegyensúlyozott anyagi kondíciók között élnek. Ezért az idősek életmódját javító társadalmi programok, civil szervezetek tevékenységét az élet e területére, az intenzív családi kapcsolatból kirekesztődő idős emberek aktivitásának erősítésére célszerű kiterjeszteni, amelyben több városi szervezet már jelenleg is példamutató munkát végez.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

A személyes gondoskodás keretében Eger Megyei Jogú Város Önkormányzata az időskorúak vonatkozásában a szociális alapszolgáltatások közül étkeztetést, házi segítségnyújtást, jelzőrendszeres házi segítségnyújtást, nappali ellátást biztosít.

Szociális étkeztetés

A szociális étkeztetés olyan alapszolgáltatás, melynek keretében azoknak a szociálisan rászorultaknak a legalább napi egyszeri meleg étkeztetéséről kell gondoskodni, akik azt önmaguknak, illetve eltartottjaiknak tartósan vagy átmeneti jelleggel nem képesek biztosítani. 2011-ben 865, 2012-ben 717, 2013-ban 692, 2014-ben 727, 2015-ben 710 fő részesült az ellátásban (Forrás : Teir Térségi szociális adatgyűjtő)

Időskorúak otthona

Ápolást, gondozást nyújtó tartós bentlakásos szociális intézmény. Elsősorban azoknak a nyugdíjkorhatárt betöltött személyeknek az ápolására, gondozására szolgál, akiknek az egészségi állapota rendszeres gyógyintézeti kezelést nem igényel. 2011-ben 127-en, 2012-ben 133-an, 2013-ban 131-en, 2014-ben 135-en, 2015-ben 132-en vették igénybe a szolgáltatást. Az intézmények kihasználtsága 98,5%(Forrás : Teir Térségi szociális adatgyűjtő)

Az **Idősek Berva-völgyi Otthona** 1994 ősz óta idős emberek korának, egészségi állapotának megfelelő étkezést, ápolást, orvosi ellátást, gyógyszerrel, gyógyászati segédeszközzel történő ellátást, mentálhigiénés gondozást, valamint fizikai, szellemi, kulturális és szórakoztató jellegű foglalkoztatást biztosít, 50 fő részére.

A Heves Megyei Harmónia Egyesített Szociális Intézmény Egri Idősek Otthona 1994 augusztusa óta működik 84 férőhellyel 40 fő alkalmazottal.

Házi segítségnyújtás

Házi segítségnyújtás keretében kell gondoskodni azokról az időskorú személyekről, akik otthonukban önmaguk ellátására saját erőből nem képesek és róluk nem gondoskodnak. A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás a saját otthonukban élő, egészségi állapotuk és szociális helyzetük miatt rászoruló, a segélyhívó készülék megfelelő használatára képes időskorú személyek részére az önálló életvitel fenntartása mellett felmerülő krízishelyzetek elhárítása céljából nyújtott ellátás.

Egerben 2011-ben 272-en , 2012-ben 316-an, 2013-ban 350-en, 2014-ben 352-en , 2015-ben 328-an vették igénybe a szolgáltatást, 2011-hez viszonyítva 20, 5%-kal többen. (Forrás: Teir Térségi szociális adatgyűjtő)

Jövedelmüktől függően az élelmezési önköltség 10-100 %-ának megfizetésével szociális étkezésében részesülnek, akik maguk számára szociális rászorultságuk miatt ezt nem tudják biztosítani. A szolgáltatást igénybevevők száma 680-700 fő naponta.

Az időskorúak nappali ellátása, a szolgáltatást igénybe vevők részére szociális, egészségügyi állapotuknak megfelelő életritmust biztosító közösségi szolgáltatásokat nyújt 6 központban, több, mint 150 klubtag számára.

Az időskorúak nappali ellátását 2011-ben 158-an, 2012-ben 160-an, 2013-ban 164-en, 2014-ben 160-an és 2015-ben 172-en vették igénybe. Az intézmények kihasználtsága 117,8 % (Forrás: Teir Térségi szociális adatgyűjtő)

A közösségi közlekedés kialakítása, felülvizsgálata során szintén törekedni kell arra, hogy az idősek számára is elérhető, és életvitelükhöz, igényeikhez is alkalmazkodó legyen a kínált szolgáltatás, amelyre folyamatosan törekszik az önkormányzat is pl. a helyi-járatú autóbusz menetrend kialakítása, és a közösségi közlekedés évenkénti jelentős és növekvő összegű támogatása során.

Idősek informatikai jártassága

Magyarországon az 55 és 74 év közötti korosztály 84%-a nem rendelkezik számítógépes ismeretekkel, szemben a 65%-os európai átlaggal. A hozzáférés és tudás hiánya miatt az idősek a társadalomból kirekesztve érezhetik magukat.

Az információs írástudás növekedésének üteme is lassabb az időskorúak körében, mint más korosztályok esetén. 2005. és 2006. évi adatok alapján a 65-74 éves korosztályban a tényleges számítógép-használók aránya a korcsoport összességéhez viszonyítva csak három százalékkal növekedett. Ez az arány 35-44 éves korosztályban tíz százalék, a 16-24 éves korosztályban húsz százalék fölötti.

2007 óta évente 5-6 fős kiscsoportokban Egerben is iskolapadba ülhetnek a nyugdíjasok, hogy készségszinten megtanulják az internet használatát. A 25 órás ingyenes képzés során alapküszöbű számítástechnikai ismeretek elsajátítása mellett a szépkorúak megismerkedhettek az elektronikus levelezés fortélyáival, az internetes keresőprogramokkal, megtanulhattak képeket menteni, küldeni, a világhálón tájékozódni.

A „Kattints rá, Nagyi!” képzés az elektronikus kommunikáció, az internetezés és elektronikus levelezés alapjainak elsajátítására ad módot, megismertette a résztvevőket az infokommunikációs eszközök használatával, az új típusú ismeretszerzés és kapcsolattartás lehetőségeivel.

A felnőttképzési törvény követelményeinek megfelelő oktatásban eddig már több mint kétezeren vettek részt. A tanfolyamot végzettek átlagéletkora 63 év, de több nyolcvan éven felüli is található közöttük. A képzéseket játékos vizsga és bizonyítvány átadása zárja le.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Az Egri Szociális Szolgáltató Intézményben 6 gondozási központ működik, lefedve a város különböző területeit. Ezek biztosítják az idősek számára a hiányzó vagy hiányos családi gondoskodást, közösségi tevékenységet, egészségi állapotnak megfelelő terápiás jellegű foglalkoztatást, a szabadidő hasznos eltöltését színes programok szervezésével.

A TOP-6.6.2-15 Szociális alapszolgáltatások infrastruktúrájának bővítése, fejlesztése
„Szociális alapellátások infrastruktúrájának fejlesztése egri intézményekben” keretében 2018-ban felújításra kerül a Felsővárosi Gondozási Központ, szükséges a lapostető épületrész tetőtérbeépítése. Itt kap helyet a dolgozói, szociális rész, amely jelenleg nem áll rendelkezésre. Szükséges az ellátottak vizesblokkjainak megfelelő kialakítása, amely megfelel az akadálymentesítés előírásainak.

A gondozási központokban működő idősek klubja hétköznapi változatos programokat nyújt:

- irodalmi és ismeretterjesztő előadások,
- vetélkedők, társasjátékok, dalkör
- házi könyvtár, folyóiratok, kiállítások megtekintése
- tanácsadás, segítség hivatalos ügyek intézésében
- testsúly és vérnyomásmérés, idős torna
- kirándulások, koncertek, számítógépes ismeretek

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

Az idők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során városunkban	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
jelenleg nem áll rendelkezésre részletes, igényekre koncentráló felmérés az idők életkörülményeire, társadalmi részvételére vonatkozóan, amely alapján a további célzott intézkedéseket lehet megtenni	információs bázis kiterjesztése az alábbi tartalommal: szükségletek, igények, problémás területek egészség, biztonság, helyi közéletben való részvétel lehetőségei célzott intézkedésekhez szükséges egyéb információk
a keresethez képest a nyugdíj kevesebb ezért a létfenntartási költségei (rezsi, gyógyszerkiadások) növekednek	közérdekű nyugdíjas szövetkezet az ilyen szövetkezetben személyesen közreműködő nyugdíjas tag a legelőnyösebb közteherviselés mellett dolgozhat. Szociális étkeztetés
az idők egyharmada egyedül él, mentálisan hanyatló állapot, felesleges érzése	oktatási, kulturális, szellemi és rekreációs erőforrásokhoz való hozzáférés, nappali intézmények szerepének erősítése
az idős korral járó fizikai állapotromlás	egészségmegőrzés: felvilágosító és szűrőprogramok, betegápolás támogatása települési támogatással, megfizethető betegszállítás támogató szolgálattal, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás
az idősebb generáció tagjainál gyakran hiányzik a kellő biztonság, akadály- és kockázatmentes környezet, elérhető tömegközlekedés és közszolgáltatások	akadálymentes és kockázatmentes környezet körének szélesítése, háztartást segítő szolgáltatások, szomszédsági támogatás és gondozó családtagok, önkéntes munka ösztönzése biztonságos lakhatás feltételeire tájékoztató programok, házi segítségnyújtás fejlesztése bűnmegelőzési program kidolgozása tömegközlekedés és közszolgáltatások fejlesztési lehetőségeinek feltérképezése és egyeztetése a közszolgáltatókkal

7. A FOGYATÉKKAL ÉLŐK HELYZETE, ESÉLYEGYENLŐSÉGE

7.1 A településen fogyatékossgal élők főbb jellemzői, sajátos problémái

A 2011.évi népszámlálás országos adatai alapján 490,578 ember, és ebből Heves megyében 16. 363 fő vallotta magát fogyatékkal élőnek. Ők a megyében élő népesség 5,3%-a. Fogyatékosági típusok megosztása szerint, legnagyobb arányban vannak a mozgássérültek. Ők alkotják e népesség 53%-át, 18%-a látássérült, 16%-a hallássérült, 8%-a értelmi fogyatékos és 5% -a egyéb fogyatékosági típusba tartozik., mint például az autisták, a súlyos belszervi fogyatékossgal küzdők, vagy a mentálisan sérültek csoportja.

2017--es évre vonatkozóan statisztikai adatok nem állnak rendelkezésünkre, ezért nem tudunk pontos képet adni az Egerben élő fogyatékos személyek társadalmi helyzetéről, életminőségéről.

A fogyatékkal élők azon emberek csoportja, akik társadalmi és embertársi segítség nélkül nem tudják megteremteni a mindennapi élet megvalósításához szükséges feltételeket. Feladatunk, olyan biztonságos és akadálymentes környezet kialakítása, amely a hétköznapi életfeltételeket elérhetővé teszi számukra, egyenlő hozzáférést biztosítva a közszolgáltatás, tanulás és munkavállalás, az egészségügyi szolgáltatások, a közlekedés a kommunikáció, szórakozás területén.

Az esélyegyenlőségi koncepció ellenére, számos nehézséget kell még leküzdeni. Tapasztalatok azt mutatják, hogy erőteljesen érvényesül a társadalmi előítéletesség a munkavállalás, a hivatali ügyintézés az egészségügyi szolgáltatás igénybevételekor. Az akadálymentesített intézményekhez eljutni egy kerekesszékesnek nem lehetséges a helyi közlekedésben futó régi autóbusszokkal. A mozgássérültek részére fenntartott parkolót szabálytalanul elfoglalókat rendszertelenül ellenőrzik.

Fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága (pl. védett munkahely, közfoglalkoztatás)

A fogyatékkal élők körében a foglalkoztatási arány, a 2011. évi népszámlálás adatai szerint 13%. A mozgáskorlátozottak foglalkoztatása növekedett, ők a nyílt munkaerő-piacon is el tudnak helyezkedni, ha iskolai végzettségük, szakképzettségük, a munkahely akadálymentessége lehetővé teszi, míg más fogyatékos típusba tartozó emberek elsősorban védett munkahelyeken, védett szervezeteken belül számíthatnak foglalkoztatásra.

A foglalkoztatóknak figyelembe kell venniük, a fogyatékkal élők speciális szükségleteit, a munkaidőre, munkahely kialakítására, egészségi állapotára vonatkozóan, a munkavállalók nagy része pedig alacsony szakképzettségű, korlátozott munkaképességű. Ezért a foglalkoztatók részéről jellemző a félelem, az előítéletesség. A fogyatékkal élő emberek foglalkoztatási helyzete akkor javulhat, ha a foglalkoztató által igénybe vehető támogatási rendszer differenciálttá válik, tekintettel a foglalkoztatott személy munkavégzőképességére. Különbséget kellene tenni a megváltozott munkaképességű, a fogyatékos-ezen belül a súlyosan fogyatékos emberek foglalkoztatása érdekében nyújtott támogatások mértékben, időarányában. Így a súlyosan fogyatékos emberek is munkalehetőséghez jutnának.

Az Agria-Humán Közhasznú Nonprofit Kft.-t 1993. november 01-jén alapította Eger Megyei Jogú Város Önkormányzata a szociális foglalkoztató jogutódjaként. A társaság az önkormányzat közvetett tulajdonában áll, az Evat Zrt cégcsoport tagja.

Megalakulása óta komoly erőfeszítéseket tett a megváltozott munkaképességű és fogyatékkal élő emberek foglalkoztatásának megszervezése területén. Törekedett arra, hogy az adottságaik miatt a munkaerő piacról kiszoruló emberek mind szélesebb rétegei számára biztosítson egészségi állapotukhoz igazodó, képességeik kibontakoztatására alkalmas, értékteremtő munkát.

Megalakulása óta eltelt idő alatt új munkahelyek sokaságát teremtette meg, biztosította a működésükhöz szükséges infrastruktúrát és szakmai háttérrel. Ilyen módon sok ember számára tudott biztosítani jövedelmet, önbecsülést jelentő változatos munkát.

Az Agria-Humán Közhasznú Nonprofit Kft. több mint 20 éves működése során az Észak-magyarországi régió egyik legnagyobb létszámú foglalkoztatójává vált, jelenleg közel 600 fő munkavállalót foglalkoztat, ebből 90% megváltozott munkaképességű. A cég tevékenységeit jelenleg 5 telephelyen végzi. Ezek a tevékenységek kisebb kézügyességet igénylő, betanított munkák, melyeket a megváltozott munkaképességű alkalmazottak könnyen elsajátíthatnak:

- a Papírüzem 200 fő dolgozónak biztosít munkát, ahol többek között exkluzív csomagolóanyagokat, tasakokat gyártanak
- szelektív hulladékok begyűjtése, előfeldolgozása, 73 fő
- telephelyükön az AVENTICS Kft-nek léghenger-alkatrészek előszerelését, a hibás alkatrészek válogatását, tisztítását, menetfelszabályozását végzi bér munkában, 21 fős létszámmal.
- szórólapok, névjegykártyák készítése, könyvkötés, 8 fő
- igényes konfekció teremékek varrása, szabása, 18 fő
- különböző intézmények takarítása, idegenforgalmi szolgáltatás, portaszolgálat és éjjeliőri feladatok ellátása. 194 fő
- rekreációs centrum-egészségmegőrző szolgáltatásokkal 2 fő

A Magyar Speciális Művészeti Műhely Egyesület, küldetése az iskolás és felnőtt korú értelmileg sérült emberek művészeti tevékenységének bemutatása, Célja, hogy megteremtse a családban, valamint az intézményekben élő vagy oda bejáró értelmi fogyatékos emberek részére az egyes művészeti ágakban történő tevékeny részvétel és a nyilvános színrelépés lehetőségeit, ezzel is segítve a sérült személyek önkifejezését és társadalmi beilleszkedését. 2018-tól mint foglalkoztató is megjelent, értelmileg sérült emberek számára nyújt munka-és alkotási lehetőséget, fejlesztő foglalkoztatás keretein belül. A sérült emberek által készített képzőművészeti alkotások kerülnek kereskedelmi forgalomba.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzügyi és természetbeni ellátása, kedvezményei

A szociális ellátásokat igénybevevők között nagy valószínűséggel jelen vannak fogyatékos személyek is, specializált nyilvántartott adattal azonban nem rendelkezünk a célcsoportra lebontva.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élethez való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

A fogyatékkal élők a legkiszolgáltatottabb társadalmi csoport, mert ők azok akik állapotukból adódóan segítség nélkül nem képesek -kevés kivétellel- önálló egzisztenciát kialakítani. Ha lehetőség nyílik arra, hogy megfogalmazásra kerüljenek szükségleteik, és ehhez sikerül hozzárendelni a segítség célzott és szervezett formáját, akkor ők is saját életet élhetnek úgy mint mindenki más a környezetükben. Meg kell teremteni a feltételeket, hogy azonos módon vehessék igénybe a közszolgáltatásokat, egészségügyi szolgáltatásokat, legyen esélyük – képességeikhez mérten- a tanulás és munkavilágában elhelyezkedni, részesei legyenek a közösségi közlekedésnek, a kulturális és szabadidős szervezetek kínálta tevékenységeknek. Összefogásra kell törekedni az érdekek pontos meghatározása, a szakmai és társadalmi ajánlások és gazdasági támogatás között. Ezt az összefogást segíti komoly szakmai és pénzügyi háttérrel Eger Megyei Jogú Város Önkormányzata.

A közszolgáltatást nyújtó intézmények akadálymentesítése folyamatos. Az egészségügyi, szociális szolgáltatások, a kulturális programok fizikai akadálymentesített helyszínen érhetőek el.

Saját forrásból finanszírozott akadálymentesítések

Az önkormányzat kiemelt figyelmet fordít az akadálymentes közlekedésre, így is elősegítve az esélyegyenlőséget. Önálló pénzügyi keretet hozott létre az ilyen jellegű beruházások finanszírozásának fedezetére. Az elmúlt években ilyen beruházás volt az önkormányzati intézmények akadálymentesítésének felmérése, Az önálló forrásból megvalósuló egyéb (út-, padka-, járda-, intézményi beruházások) önkormányzati beruházások tervezésénél és kivitelezésénél is figyelembe veszi a közszolgáltatások egyenlő esélyű hozzáféréseinek megteremtéséről szóló segédletben megfogalmazottakat. A 2013-as évben az új önkormányzati honlap akadálymentesített formában is elkészül.

I. Pályázati forrásból finanszírozott akadálymentesítések

Az elmúlt években célzottan 9 db intézményi akadálymentesítési pályázatot valósított meg az önkormányzat. A projektek keretében létrejöttek a mozgáskorlátozott parkolók, melytől taktilis jelek vezetnek akadálymentes rámpán (szabványos korláttal ellátott) keresztül a bejáratáig. Az épületekben vészjelzővel, irányfényvel és a fogyatékkal élők igényeinek megfelelő eszközökkel felszerelt mozgáskorlátozott WC került kialakításra. Az ügyfélkapcsolati térben kiépítésre kerültek az indukciós hurkok, amelyek a hallássérültek zavartalan ügyműködésének fontos feltétele. Az épületen belüli akadálymentes közlekedés biztosítása érdekében a küszöbök megszűntek, kontrasztos ajtótokok kerültek beépítésre és Braille írásos tájékoztató táblarendszer is kihelyezésre került. A szintkülönbségek leküzdésére korszerű, kifejezetten a mozgáskorlátozottak igényeinek megfelelő liftek kerültek beépítésre, melynek kezelése Braille írással ellátott vezérlőgombjai miatt a látássérültek számára is megoldott.

Akadálymentesített épületek:

- **Az Eger, Kossuth L. u. 28. szám alatti Polgármesteri Hivatal ügyfélszolgálatának akadálymentesítése (ÉMOP-4.2.2-2007-0118)**
- **Az egri Barkóczy utcai védőnői szolgálat akadálymentesítése (ÉMOP-4.2.2-2007-0026)**
- **Az egri OVI - Vár óvoda (Tavas utca) akadálymentesítése (ÉMOP-4.2.2-2007-0024)**
- **Akadálymentesített Vízimolnár utcai Semmelweis bölcsőde (ÉMOP-4.2.2-2007-0017)**
- **Mikrotársulási formában alapfokú iskolai feladatokat ellátó Hunyadi Mátyás Általános Iskola akadálymentesítése (ÉMOP-4.2.2-2007-0042)**
- **Az egri Szilágyi Erzsébet Gimnázium akadálymentesítése (ÉMOP-4.2.2-2007-0018)**
- **Nagyvárad utcai Gyermekkert Óvoda akadálymentesítése (ÉMOP-4.2.2-09-2009-0009)**
- **Balassi Általános Iskola Tinódi Sebestyén Tagiskolájának akadálymentesítése (ÉMOP-4.2.2-09-2009-0010)**
- **Pásztoryölgyi Általános Iskola és Gimnázium akadálymentesítése (ÉMOP-4.2.2-09-2009-0011)**

II. Egyéb pályázati forrásból finanszírozott fejlesztéseknél a közszolgáltatások egyenlő esélyű hozzáféréseinek megteremtéséről szóló segédletben megfogalmazottakat kötelező jelleggel alkalmazta az önkormányzat és törekedett az intézményi beruházásoknál a komplex akadálymentesítés megvalósítására.

Befejezett akadálymentesítéssel érintett beruházások:

- Eger, Tetemvár és Vécseyölgy úti zárt csapadékcatorna építése és nyíltárkos rendszer rekonstrukciója ÉMOP-3.2.1/C-2f-2009-0007
- Közlekedésfejlesztés megvalósítása Eger városában a Deák Ferenc utcában ÉMOP-3.1.2/B-09-2009-0009
- Eger történelmi belvárosát és a 25. sz. főútvonalat összekötő Szvorényi út korszerűsítése ÉMOP-3.1.2/B-2008-0003
- A Családsegítő Intézet, Eger Ifjúság u. 9. sz. alatti telephelyén működő értelmi fogyatékosok nappali intézményének bővítése és korszerűsítése új helyszínre történő áthelyezéssel ÉMOP-4.2.1/A-09-2009-0001

- Bölcsődei Igazgatóság Lajosvárosi bölcsődéjének 20 férőhelyes bővítése ÉMOP-4.2.1./B-09-2009-0001
- Szépasszonyvölgyi Márai Aktív Turisztikai Látogatóközpont- Az első Magyarországi integrált látogatóközpont szabadtéri színpaddal- kialakítása ÉMOP-2.1.1./B-09-2009-0004
- Közoktatás térségi sajátosságokhoz igazodó szervezése és infrastruktúrájának fejlesztése a Szilágyi Erzsébet Gimnázium és Kollégium, kollégiumi épületében ÉMOP-4.3.1./2/2F-2f-2011-0001
- Lenkey János Általános Iskola infrastrukturális fejlesztése a mindennapos testnevelés feltételeinek megteremtésével ÉMOP-4.3.1/A-12-2012-0021
- Bölcsődék infrastrukturális fejlesztése Egerben ÉMOP-4.2.1/B-12-2013-0001
- Az egri vár és erődrendszer turisztikai attrakcióinak fejlesztése ÉMOP-2.1.1/ A-09-2f-2011-0001
- Fogorvosi rendelők fejlesztése Egerben, a Technika Házában ÉMOP-4.1.1/A-12-2013-0021
- Egészségügyi alapellátás feltételeinek fejlesztése a Vallon úti orvosi rendelőben ÉMOP-4.1.1/A-12-2013-0048
- Dobó tér - Eger patak - Belvárosi térsor funkcióbővítő rehabilitációja ÉMOP-3.1.2./C-09-2f-2011-0001
- Szala városrész szociális rehabilitációja ÉMOP-3.1.1-12-2013-0007
- Korszerű Gondozói Ház Egerben TIOP-3.4.2-11/1-2012-0026
- Kerékpárral a Bükkön át, kerékpárral a városon át ÉMOP-2.1.1/B-12 -2012-0158

III. A 2014-2020-as programozási időszakban a megyei jogú városok területi kiválasztási rendszer szerinti eljárásrendben lehetőséget kaptak arra, hogy a Területi- és Településfejlesztési Operatív Program (TOP) önálló, 6. prioritástengelye mentén közreműködjenek az intézkedések tartalmának kialakításában.

Eger MJV 2014-2020-as programozási időszakra vonatkozó Integrált Területi Programja tartalmazza azokat az intézkedéseket, melyek Eger Város részére 13,445 Mrd Ft fejlesztési forrás felhasználásának kereteit biztosítják.

- Egészségügyi alapellátás és fejlesztése Egerben TOP 6.6.1-15 E1-2006-0002 pályázat keretében felújításra és akadálymentesítésre került a Napsugár utcai a Hadnagy utcai és Felnémeti orvosi rendelők
- megújult a Napsugár Tagóvoda
- Egészségügyi alapellátás infrastrukturális fejlesztése TOP 6.6.1-15 EG1-2016-00001 pályázat keretében megindul a Lajosvárosban a Köztársaságtéri komplex egészségügyi központ fejlesztése

- Gazdaságfejlesztés és munkaerő mobilitás ösztönzését szolgáló közlekedés fejlesztés TOP 6.1.5-15-EG1-2016-00002 keretében Eger Keleti városrész gazdaságfejlesztés- és munkaerő mobilitás ösztönzését szolgáló közlekedés fejlesztése
- Zöld város kialakítása TOP 6.3.2-15-EG1-2016-0002 pályázat keretében a belvárosi terek komplex felújítására, valamint a Bródy Sándor Megyei és Városi Könyvtár akadálymentesítésére kerül sor

Intézményi szolgáltatások

Mlinkó István Óvoda

Három csoportban várja a hallás és beszédfejlesztést igénylő 3-6 éves gyermekeket. Két csoportban hallássérült, egy csoportban intenzív logopédiai megsegítést kapnak az ide járók. Logopédiai fejlesztésen kívül, az ún. alapozó terápiát egy speciális mozgásfejlesztést is biztosítanak számukra. Iskolába készülő gyerekeknek dislexia-preventív foglalkozásokat tartanak. A csoportok alacsony létszámmal működnek, a három csoportban 22 gyermeket látnak el.

Mlinkó István Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény és Kollégium

Az óvodai és iskolai tagozat közé egy vagy két felkészítő évfolyam ékelődik. A tanulók tantárgyi rendben végzik 1-8 osztályt, de végig intenzív hallás és beszédfejlesztés történik. Vannak osztályok, ahol halmozottan sérült tanulók folytatják tanulmányaikat. Itt a tananyag tartalmát és szerkezetét átalakítják, a követelményeket a tanulók képességeihez igazítják. 2008-tól logopédiai osztályt is indítanak. Az intenzív logopédiai képzés mellett alapozó terápiát is biztosítanak. A logopédiai osztályban maximális létszám 12 fő.

Igény szerint kollégiumi elhelyezést is biztosítanak.

Utazótanári hálózat: az intézmény vonzáskörzetén belül fejlesztést biztosít a 0-3 éves korú sérült gyermekek és családjaik számára, valamint a lakóhelyükön integrált óvodába, iskolába járó hallás és látássérült gyermekeknek.

Összesen 211 gyermek fejlesztését végezték a 2014/15 tanévben.

Fogyatékos személyek nappali ellátása

Alapvetően 18 éves kort betöltött, saját otthonában élő, önkiszolgálásra nem, vagy részben képes és felügyeletre szoruló fogyatékos ill- autista személyek számára biztosít nappali ellátást. Az ellátás során biztosítja az alapvető higiéniai szükségletek kielégítésének lehetőségét, a napközbeni étkeztetést, elősegíti a fogyatékos személy kapcsolati rendszerét és szervezi fejlesztő és szabadidős tevékenységeit.

Értelmi Fogyatékosok Nappali Ellátó Központja / ÉNEK/

Az intézmény Eger közigazgatási területén, családban élő, súlyos, középsúlyos és enyhe fokban sérült értelmi akadályozott felnőttek, számára biztosít nappali ellátást.

Az ÉNEK szolgáltatásai

- igény szerint meleg élelem biztosítása,
- szabadidős programok szervezése,
- szükség szerint az egészségügyi alapellátás megszervezése, a szakellátásokhoz való hozzájutás segítése,
- hivatalos ügyek intézésének segítése,
- életvitelre vonatkozó tanácsadás, életvezetés segítése,
- speciális önszerveződő csoportok támogatása, működésének, szervezésének segítése.
- az ellátást igénybe vevők számára egyéni fejlesztő programokra épülő gyógypedagógiai foglalkozást szervezése
- fejlesztő foglalkoztatás 13 fő részére

A társadalmi elfogadás útján, újabb lépésként 6 értelmileg sérült felnőtt bekapcsolódott a Kézenfogva Alapítvány által elindított Ability Café programba. A program lényege, hogy önkéntes munka eredményeként nem máságuk, hanem emberi értékeik kerülnek előtérbe.

Az intézmény 2011-ben az ÉMOP-4.2.1/A-09-2009-0001 pályázat keretében költözött a Felsővárosba, egy teljesen felújított, akadálymentesített épületbe.

Az **Egri Szociális Szolgáltató Intézmény** értelmi fogyatékosokat ellátó központjának gondozottjai körében évek óta felmerülő probléma, hogy a szülők, törvényes képviselők számára gondot jelent gyermekük éjszakai felügyelete, ha bármilyen okból ők ezt nem képesek megoldani (kórházi kezelés, munkahelyi vagy családi okok miatti utazás, stb.) A szociális törvény nem ad lehetőséget, hogy a nappali ellátást igénybe vevő ugyanarra a napra éjszakai gondozást is kapjon, és Egerben jelenleg nincs is ilyen ellátási forma. Az is nehézséget okoz, hogy hosszabb beszoktatás nélkül csak olyan személyeket fogadnak el felügyelőként az érintettek, akiket már ismernek.

A szülőkkel történt megbeszélések alapján az Intézet vállalkozási tevékenységként 2015. II. félévtől éjjeli felügyeletet biztosít, elsősorban az ÉNEK ellátottjai számára. Ehhez a polgári jogi keretek között nyújtandó szolgáltatáshoz az Egri Szociális Szolgáltató Intézmény kezelésében lévő Eger, Malomárok u. 66. szám alatti Nyugdíjasházi Gondozási Központ mellett megüresedett önkormányzati lakást közvetlenül mellette található Gondozási Központ-hoz csatolta.

Az **Egri Autista Alapítvány** működteti az Eger, Bem tábarnok út 3 szám alatti ingatlanban 201 m²-en a Szent Anna Napközi Otthont, melyben autista gyerekeknek biztosít napközbeni ellátást, valamint a Szent Erzsébet Támogató Szolgálatot. Az ingatlan tulajdonjogát az önkormányzat közcélú adományként térítésmentesen adta át az Alapítvány részére. Az Alapítvány az ÉMOP 3.3.1. – 11. kódszámú civil szervezetek infrastrukturális fejlesztése c. konstrukcióban pályázott a „Szent Anna Napközi” fejlesztése céljából és 95.576.000 Ft ERFA forrásból származó támogatást nyert.

Civil szerveződések a fogyatékkal élők érdekeinek képviselésére

ÉFOÉSZ Heves Megyei Közhasznú Egyesület

A társadalmi szervezet az értelmi fogyatékos embereket, szüleiket, hozzátartozóikat, a velük foglalkozó szakembereket, valamint segítőiket fogja össze. Az országos központ 1981-ben alakult meg szülői kezdeményezésre, szakemberek segítségével. Az országos szervezet megalakulásával párhuzamosan létre jöttek a megyei szervezetek. Megyei egyesület 2005. január 24-től gazdaságilag és szakmailag is önállóan tevékenykedik.

Az egyesület munkája két fő vonalon fut:

Érdekképviselés, érdekérvényesítés

Életminőségjavítás (különböző programokon és a szolgáltatásainkon keresztül)

Céljuk, Heves megye területén lévő fogyatékos emberek és családjaik társadalmi hátrányainak kiegyenlítése, érdekeik érvényesítése, védelme, képviselése, emberi és állampolgári jogaik társadalmi integrációjuk, szociális biztonságuk, rehabilitációjuk biztosítása, esélyegyenlőségük megvalósítása. Elősegíteni az értelmi fogyatékos emberek öntevékenységeinek, önrendelkezésének lehetőségeit.

Munkahelyteremtő és bevételt eredményező gazdasági tevékenység folytatása.

Kislétszámú lakóotthonok létrehozása – támogatott lakhatás igénybe vehetősége a családban élő értelmi fogyatékosok részére is.

A Vakok és Gyengénlátók Heves Megyei Egyesülete 2004. óta működik Egerben. Jelenlegi taglétszám 470 fő, mely minden korosztályt felölel, de említést érdemel, hogy a tagság több mint 60 %-a idősebb korosztályú.

Magyarországon a látássérültekről való gondoskodás 1949 óta alapvetően állami feladat. A szociális juttatások célja, hogy lehetővé tegyék a vak és gyengénlátó emberek számára a társadalomba való mind teljesebb beilleszkedést. A pénzbeni szociális juttatások rendszeresek, ill. esetiek lehetnek. A támogatások közül leglényegesebb a vakok személyi járadéka, mely havonta minden vak embert megillet. Ennek összege változó, annak figyelembevételével, hogy jogosult nyugdíjas vagy aktív dolgozó. 1998-ban bevezetésre került a fogyatékosági támogatás, melyet a súlyosan fogyatékos személyek is igényelhetnek.

Amennyiben a jogosultság fennáll, a látássérült személyek rokkantsági nyugdíjban vagy rokkantsági járadékban részesülhetnek. A rokkant nyugdíjas vak emberek ingyenes közgyógyellátást igényelhetnek.

A súlyosan látássérültek számára a helyi közlekedés teljesen díjmentes, a helyközi utazáshoz 90%-os kedvezményt kapnak.

Siketek és Nagyothallók Országos Szövetségének Heves Megyei Szervezete -mint ernyőszervezet- / a SINOSZ-on belül /1979 óta működik Egerbe. Taglétszáma 637 fő. Feladatuk a siketek és nagyothallók érdekeinek szakmai képviselése, tagjaikat hozzásegíteni a minél teljesebb élethez, a társadalmi elfogadás kiszélesítése.

A siket és nagyothalló ember számára is biztosítani kell az emberi méltóság jogát és az esély egyenlőséget, ezért a hivatali ügyintézés alkalmával jeltolmács biztosítására, hangjelzések mellett a dolgok láttatására, értelmet megerősítő kommunikációra lenne szükség. Üdvözölték a kormányhivatalban rendelkezésükre álló ügyintéző ablakot.

Mozgássérültek Heves Megyei Egyesülete az érdekképviselési tevékenységén túl, információs szolgáltatást nyújt, tanácsadást tart a jogszabályváltozásokkal, munkalehetőségekkel, rehabilitációval kapcsolatosan. A MEOSZ keretein belül átképzést, számítógépes tanfolyamokat, távmunkát szervez. Az egyesület rehabilitációs programjai: gyógyfürdő látogatások, kirándulások, kulturális programok.

A **Biosziget Rehabilitációs Alapítvány** a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 85/A. §-a szerinti fogyatékosok rehabilitációs lakóotthonát működteti, amelyben legfeljebb 12 fő fiatal értelmi fogyatékos személy rehabilitációs, foglalkoztatással egybekötött tartós bentlakását biztosítja. Az intézmény az alapítvány tulajdonában lévő, Eger Verőszala u. 63. sz. alatti ingatlanban működik.

A feladat ellátására az önkormányzat feladat-ellátási szerződést kötött. A szerződés szerint az önkormányzat az otthonnak évente egyeztetett költségvetési tervének elfogadása alapján nyújt működési támogatást. Az alapítvány részére évek óta egyre növekvő támogatást folyósít.

Az Alapítvány az önkormányzat által biztosított támogatás mellett egyéb külső források bevonásával teszi lehetővé az otthon működtetését. Igen nehéz, de eredményes szakmai munkát végeznek. A munkavállalás biztosítása, a jelenleg meglévő munkaerő-piaci munkalehetőségek igénybe vételével történik - egyénre szabottan. A megszerzett munkajövedelemből a méltó megélhetésnek csupán egy részét tudják fedezni a szolgáltatást igénybe vevők. Szabadidőben rendszeresen jelen vannak a városi rendezvényeken, aktívan részt vállalnak a felkért feladatok teljesítésében. A teljes rehabilitáció - alkalmas ellátottnál-utógondozással sikeresen teljesül.

Az önkormányzat számára jelentős előnyök származnak a feladat ellátása tekintetében abból, amit az alapítvány anyagiakban és szellemi tőkében egyaránt a lakóotthon működtetésére, az ott élők javára fordít.

Forrás Fogyatékkal Élő Fiatalok Alapítványát 2011-ben jegyezték be, előtte 4 évig klubként működött. Tagjai túlnyomórészt mozgássérültek, de látássérültek és enyhe fokban sérült értelmi fogyatékosok is csatlakoztak a csoporthoz. Céljuk, a jól működő közösségi élet megtartása, ahol a fiatalok számíthatnak egymásra; szabadidejük szervezett és hasznos eltöltése, kulturális, kézműves, sport jellegű elfoglaltságot kínálva a résztvevőknek. A programok megvalósításához az önkormányzat által kiírt civil alap pályázatok nyújtanak támogatást. Taglétszámuk 25 főt számlál. Mindennapi közlekedésüket megnehezíti a mozgássérültek számára fenntartott parkolók szabálytalan elfoglalása.

A Család- és Gyermejjóléti Központ 2018. áprilistól az EFOP-1.9.2-VEKOP-16-2016-00001 „A fogyatékos személyek számára nyújtott szakmai és közszolgáltatások hozzáférhetőségének kialakítása, fejlesztése” c. projekt keretében a Fogyatékos Személyek Esélyegyenlőségéért Közhasznú Nonprofit Kft-vel kötött megállapodás alapján helyet ad a fogyatékos személyek számára biztosított tanácsadói és információs pont működéséhez.

A fogyatékos-ügyi tanácsadók tanácsadást biztosítanak, speciális szolgáltatásokról információt nyújtanak, kapcsolatot építenek a helyi érdekvédelmi szervezetekkel és

kezelik a megyei szintű adatbázist. A szakmapolitikai elképzelések szerint hosszútávon a Központon keresztül elérhető speciális tanácsadói tevékenységek közé tartozna.

A fogyatékos-ügyi tanácsadó elsődleges feladata, hogy tevékenységével hozzájáruljon a fogyatékoságból adódó igényekre reagáló közszolgáltatások minőségének javulásához és hozzáférhetőségének bővüléséhez. A tanácsadók feladataikat személyes tanácsadói szolgáltatás keretében, valamint a megfelelő háttér-információs rendszer felállításával és működtetésével végzik.

7.3 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
<p>beazonosított problémák jelenleg nem áll rendelkezésre pontos felmérés a fogyatékkal élőkről, ezért nem lehet pontos elemzést készíteni a fogyatékkal élők helyzetéről, szükségleteiről</p>	<p>fejlesztési lehetőségek Információbázis kiterjesztése az alábbi tartalommal: fogyatékosok száma, demográfiai jellemzők a fogyatékoság foka, típusa szükségletek, igények, problémás területek célzott intézkedésekhez szükséges egyéb információk</p>
<p>Közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, az akadálymentes környezet aránya nem 100 %-os</p>	<p>Fizikai környezetben található akadályok megszüntetése, információs és kommunikációs akadályok megszüntetése -közintézmények, lakókörnyezet akadálymentesítését szolgáló program – opcionális, pályázati lehetőségek függvényében</p>
<p>Az elszigetelten élő, fogyatékkal élőknek vagy fogyatékkal élő gyermeket nevelő szülőknek vagy fogyatékoszt ápoló családtagnak kapcsolatteremtésre, önszervező csoportok szervezésére, a fórumokba való bekapcsolódásra kevés lehetősége van</p>	<p>közterületen térítésmentes WIFI szolgáltatás kiterjesztése fórumok szervezése civil szerveződések támogatása olyan támogatások, képzések, amely az internethez való hozzáférést segítik</p>

8. HELYI PARTNERSÉG, LAKOSSÁGI ÖNSZERVEZŐDÉSEK, CIVIL SZERVEZETEK ÉS FOR-PROFIT SZEREPLŐK TÁRSADALMI FELELŐSSÉGVÁLLALÁSA

Városunkban a civil szervezetek aktív tevékenységet folytatnak. A helyi lakosság nagy számban vesz részt a civil szervezetek programjain. Az Önkormányzat helyi rendeletben meghatározottak szerint pályázati úton támogatja a szervezeteket, azok rendezvényeit.

Az önkormányzati döntések előkészítésében véleményünkkel, javaslatukkal részt vesznek és delegáltjaik tanácskozási joggal vesznek részt az állandó bizottságok ülésein.

Eger Megyei Jogú Város Önkormányzata és a helyi civil szféra közötti együttműködés országosan ismert, elismert és példaértékű összefogást biztosít a felek között. A gazdag egri civil életet többek között a nonprofit szféra képviselőinek aktivitása, az Egri Civil Kerekasztal szakterületenkénti szekcióinak munkája és egy területi szekció létrejötte is jelzi. Külön Ifjúsági Kerekasztal működik a városban. A civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége lefedi a hátrányos helyzetű gyermekek oktatásának, tehetségfejlesztésének, rehabilitációjának támogatásától kezdve az időskorúak kulturálódásáig, a hagyományörzésen át a lakosság egészségi állapotának fejlesztéséig az alapvető közszolgáltatások (oktatás, egészségügy, szociális szolgáltatások, kultúra, művelődés, közrend, közbiztonság) ágazataiban lehetséges esélyegyenlőséget támogató szolgáltatások körét.

Az elkövetkezendő időben az önkormányzat civil kapcsolata felértékelődik: az Európai Unió pályázatai kiírásai során elvárja, a bírálatkor előnyben részesíti azokat a programokat, projekteket, amelyek széles társadalmi összefogáson alapulnak, a gazdasági hasznosságon túl szemléletformáló, kultúrafejlesztő hatásúak.

Mind az életminőség, az egyéni és társadalmi közérzet javítása, mind a közvetett gazdasági hasznosulás miatt fontos a civilek és az önkormányzat kapcsolatának fejlesztése, a kölcsönös visszacsatolás rendszere

A civil kezdeményezések biztatásával, támogatásával, véleményük meghallgatásával az elkövetkezendőkben erősíteni kell a civil-lét becsületét, példát adva a felnövő generációknak.

Eger Megyei Jogú Város Önkormányzata Együttműködési Megállapodást kötött a helyi roma, ruszin, lengyel, görög, német nemzetiségi önkormányzatokkal. A megállapodás keretében az önkormányzat pénzügyi eszközökkel biztosítja a nemzetiségi önkormányzatok működési feltételeit, a nemzetiségek számára a városban elérhető közszolgáltatásokhoz történő egyenlő esélyű hozzáférést, támogatja a nemzetiségek szellemi, épített- és tárgyi örökségének védelmét.

Eger Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlése a 2016. évi költségvetésről szóló 2/2016. (II. 12.) önkormányzati rendelet alapján az Egri Cigány Önkormányzat működésére 2.000.000 Ft-ot, az Egri Görög Önkormányzat részére 1.500.000 Ft-ot, az Egri Lengyel Önkormányzat részére 1.500.000 Ft-ot, az Egri Német Önkormányzat részére 800.000 Ft-ot és az Egri Ruszin Önkormányzat részére is 800.000 Ft-ot biztosított.

Fontosnak tartjuk, hogy a teljesség igénye nélkül az egyházi szerveződések tevékenységeit is feltüntessük. Az Egri Baptista Gyülekezeten belül prevenció

programok (többek közt drogprevenció, áldozattá válás megelőzése) ingyenesen elérhetőek, bárki számára. Anya-gyermek kapcsolatot erősítenek a kisgyermekeknek és édesanyjuknak szóló mondókázó csoportok. A karácsonyt megelőzően megvalósuló cipősdoboz akció célcsoportja a mélyszegénységben élő gyermekek. A tevékenység számos szervezet összefogásában valósul meg, így a Gyülekezet mellett bekapcsolódik az Egri Szociális és Szolgáltató Intézmény, a Családok Átmeneti Otthona, a Baptista Szeretetszolgálat Egri Irodája, továbbá a Bródy Sándor Megyei és Városi könyvtár. A Gyülekezet által megvalósított börtönmisszió pedig a fogvatartottak reszocializációját is elősegíti.

9. A HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAM NYILVÁNOSSÁGA

A helyzetelemzés előkészítésben részt vettek a városban dolgozó szociális, egészségügyi, gyermekjóléti, köznevelési, közművelődési szakemberek. Módszere az on-line kapcsolattartás az egyes esélyegyenlőségi csoportokkal kapcsolatos problémák feltárására, majd program tervezet véleményezésére koncentrált. A tervezetet az Önkormányzat honlapján közzéteszi, így az állampolgárok is véleményt mondhattak. A honlapon az elfogadott dokumentum hozzáférhető lesz, amely alapján az esélyegyenlőség folyamatokat, intézkedéseket megismerik és így biztosított lesz a megvalósítás folyamatos ellenőrzése.

Megvalósítás

A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódról és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk felkéri intézményeket, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

A megvalósítás folyamata

Eger Megyei Jogú Város Önkormányzata a Helyi Esélyegyenlőségi Programban foglaltak végrehajtásának ellenőrzése érdekében HEP Fórumot hoz létre.

A HEP Fórum feladatai:

- az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a kötelezettségek teljesítésének nyomon követése, dokumentálása, és mindezekről a település képviselő-testületének rendszeres tájékoztatása,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata, a HEP IT aktualizálása,
- az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakítunk az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára. A munkacsoportok éves munkatervvel rendelkeznek.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább évente, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül, illetve újabb munkacsoportokat hozhat létre.

Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

Nyilvánosság

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett éves monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a Polgármester felel:

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.

- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum vagy annak valamely munkacsoportjának bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, intézményeinek dolgozói megismerjék és kövessék a HEP-ben foglaltakat.
 - Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
 - Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben megtenni a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A HEP Fórum vezetőjének feladata és felelőssége:

a HEP IT megvalósításának koordinálása (a HEP IT-ben érintett felek tevékenységének összehangolása, instruálása),

- a HEP IT végrehajtásának nyomon követése,
- az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása az önkormányzat felelőssével közösen
- a HEP Fórum összehívása és működtetése.

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelőségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Minden, az önkormányzattal és annak intézményeivel szerződéses viszonyban álló, számukra szolgáltatást nyújtó fél felelőssége, hogy megismerje a HEP IT-t, magára nézve kötelezőként kövesse azt, és megfeleljen az elvárásainak, amelyre vonatkozó passzust a jövőben bele kell foglalni a szerződésbe. Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-ot, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak.

Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a kétévente előírt – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórum 30 napon belül jelentést kér a beavatkozási terület felelősétől, amelyben bemutatja az indikátorok teljesülése elmaradásának okait, és a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek. A HEP Fórum a beszámolót a benyújtástól számított 30 napon belül megtárgyalja és javaslatot tesz az önkormányzat Közgyűlésének a szükséges intézkedésekre.

A program szándékos mulasztásból fakadó nem teljesülése esetén az HEP IT végrehajtásáért felelős személy intézkedik a felelős(ök) meghatározásáról, és – szükség esetén – felelősségre vonásáról.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

3. Elfogadás módja és dátuma

I. Eger Megyei Jogú Város Önkormányzata Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitátást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően Eger Megyei Jogú Város Közgyűlése a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv).....) számú határozatával elfogadta.

Esélyegyenlőségi Fórum tagjai

Mélyszegénységben élők

Béke telep Rehabilitációjáért Egyesület
Cukorbeteg Egri Egyesülete,
Caritas Hungarica Eger Alapítvány
Egri Szociális Szolgáltató Intézmény,
Egri Családsegítő Alapítvány,
Egri Barátnők a Jövőért Egyesület,
Érted Agria Alapítvány,
Ételt Az Életért Alapítvány,
Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egri Csoport,
Magyar Vöröskereszt Eger Területi Szervezete,
Szegényeket Támogató Alap Egri Alapítványa,
Szalai Környezetvédő és Ifjúsági egyesület
Gyermekjóléti és Bölcsődei Igazgatóság
Kevikó Prevenció Kft.

NŐK

Baba-Mama Szabadidő és Életmód Alapítvány
Ben Autista és Autisztikus Gyermekekért Egyesület
Bartakovics Béla Kulturális Szövetség,
Civil Érték Közhasznú Egyesület,
Egri Szociális Szolgáltató Intézmény
Dobó Katica Nyugdíjas Szervezet
Gyermekjóléti és Bölcsődei Igazgatóság
Eger Város Védőnői a Családokért Alapítvány,
Egri Családsegítő Alapítvány
Egri Norma Alapítvány
Egri Nyitott Tanulási Központ
Egri Jóga Klub,
Egrimami Egyesület
Egri Nők a Városért
Egri Egészség- és Környezetvédő Egyesület
Egri Folt-Tündérek
Egri Családsegítő Alapítvány
Egri Barátnők a Jövőért Egyesület,
Heves Megyei Kereskedelmi és Iparkamara
Heves Megyei Kormányhivatal,
Heves Megyei Természetbarát Szövetség,
Kertbarát Kör Egyesület Eger
Közelbaba Egyesület
Lamenda Kft,
„Nő az Erő” Közhasznú Egyesület

Mindennapok Női Szemmel Egyesület
Kevikó Prevenció Kft.
Szalai Környezetvédő és Ifjúsági Egyesület
Teadélután az Egészséges Társadalomért Egyesület,
Új Akropolisz Kulturális Közhasznú Egyesület

Gyerekek

Aranykapu Alapítvány
Balassi Bálint Általános Iskola Alapítványa
Alapítvány a Hunyadi Mátyás Általános Iskoláért
Civil Ház,
Cukorbeteg Egri Egyesülete,
Egri Családsegítő Alapítvány,
Eger Város Védőnői a Családokért Alapítvány,
Forrás Alapítvány Eger
Gyermekjóléti és Bölcsődei Igazgatóság
Ifjúsági Információs és Tanácsadó Iroda
Neon Ifjúsági és Kulturális Egyesület
Új Nemzedék Kontaktpont Iroda
Kemény Ferenc Általános Iskoláért Alapítvány ,
Szalai Környezetvédő és Ifjúsági Egyesület
Szivárvány Kulturális Alapítvány
Pásztoryölgyi Iskoláért Alapítvány
Tehetséges Gyermekéért Alapítvány,
Többgyermekes Családok Egri Egyesülete,
Új Nemzedék Kontaktpont Iroda
Kevikó Prevenció Kft.

Idősek

Derűs Alkony Nyugdíjas Klub Egyesület
Dobó Katica Nyugdíjas,
Egri Szociális Otthonért Alapítvány
Egri Szociális Szolgáltató Intézmény,
Ezüstidő Alapítvány,
Felnémeti Nyugdíjas Egyesület
Gyermekjóléti és Bölcsődei Igazgatóság

Fogyatékkal élők

Aranykapu Alapítvány,
Biosziget Rehabilitációs Alapítvány
Ben Autista és Autisztikus Gyermekéért Egyesület
Cukorbeteg Egri Egyesülete
Egri Autista Alapítvány
Egri Szociális Szolgáltató Intézmény

ÉFOÉSZ Heves Megyei Közhasznú Egyesülete
Forrás - Fogyatékkal Élő Fiatalok Alapítványa Eger,
Heves Megyei Hallássérültek Egyesülete
Halmozottan Sérültek Heves Megyei Szülők Szövetsége
Mlinkó István Alapítvány a Siket Gyermekéért
Kis Balázs Alapítvány
Magyar Speciális Művészeti Műhely Egyesület
Mondjunk Mancsot terápiás Segítő kutyás Közhasznú Egyesület
Mozgássérültek Heves Megyei Egyesülete
Mozgásban a Mozgássérültek Közhasznú Alapítvány
Paraaqua Alapítvány
Segít a Város Alapítvány
Siketek és Nagyothallók Megyei és Városi Szervezete
Vakok és Gyengénlátók Heves Megyei Egyesülete
Vakok és Gyengénlátók Integráló SE